Budapest, 1904. Kilencedik évfolyam 331. szám. Szerda, november 30.

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség: V., Honvéd-utcza 10. szám.
Kiadóhivatal: V. ker. Nádor-utcza 34. szám.
Szerkesztőségi telefon: 86—86.

Főszerkesztő: VÉSZI JÓZSEF
Felelős szerkesztő: KABOS EDE
Igazgató: HERTZKA LOTHÁR

Egész évre 14 kor., 1/2 évre 7 kor., 1/4 évre 3 kor. 50 fillér, egy hónapra 1 kor. 20 fillér.
Egyes szám Budapesten és a vidéken 4 fillér.

MTA KÖNYVTÁRA

Felülről.

(v.) Ha a parlamenti kormányrendszer nem jelenti a demokrácia uralmát, akkor igazán nem jelent semmit, még csak hazugságot sem, legfeljebb botor képtelenséget. Bizonyitani ezt sehol a világon nem kell, csupán Magyarországon. Mert ez a mi hazánk az egyetlen állam a földgömbön, amelyben a népakarat a parlamenten kivül helyezkedik el s amelyben tehát a parlamentárizmus mindent inkább jelent, mint népuralmat. Hogy ez az elsatnyulás hogyan keletkezett, ehelyütt már százszor mutattuk ki: az elnyomorodás kutfeje az, hogy ötvennégy esztendő óta a választói jog Magyarországon nem tágult, a cenzus ma is az lévén, ami volt 1848-ban, holott a lakosság azóta megháromszorozódott és sok millió fényi társadalmi rétegek tettek azóta szert a politikai nagykoruság olyan fokára, amelynek mélyen alatta áll az elavult cenzus alapján való választók javarésze.

Ezt különben elegen tudják az országban. De már azt kevesebben tudják, hogy ez az elavult választói jog nem csupán a demokrácia rovására megyen, hanem méginkább, sőt elsősorban *a magyar nemzeti érdek* rovására, mert határozottan a nemzetiségeknek kedvez s a magyar faj zömét rekeszti ki az alkotmányos jogokból. Nálunk a cenzus alapja ma is még a fertálytelek. Ami azt jelenti, hogy északon a tótság s Erdély némely részein az oláhság már harminc krajcár állami adóval élvezi a választói jogot, holott a magyar Alföldön, ahol a negyedtelek évi adója még a husz forintnál is magasabb, a tizenkilenc forintnyi egyenes adót fizető magyar parasztember még nincs felruházva az alkotmányos polgárjogokkal. A helyzet ma tehát az, hogy például a pánszláv tót paraszt, kultiválatlansága és hazafiatlansága ellenére is, már harminckrajcárnyi évi adóval választhat, ellenben a vele egy faluban lakó magyar mesterember, akinek kulturális értéke jóval magasabb s aki nemzeti szempontból feltétlenül megbizható, ugyanazon adóösszeg tizszeresével, tizenötszörösével sem folyhat be az ország politikai sorsába. A mai választói jog fenntartása tehát nem csupán a parlamentárizmust satnyitja, hanem a nemzeti eszmét is elüti természetes erőforrásaitól.

Ezt kell szem előtt tartania mindenkinek, aki a mai helyzet ferdeségeit fel akarja eszével érni.

E ferdeségek legujabbját az utóbbi órák vetették a dolgok szinére. Áll pedig ez a hihetetlen fonákság abban, hogy az ugynevezett népképviselet kisebbsége a *főrendiháztól* várja a rajta elkövetett sérelem orvoslását. *A főrendiháztól!* Ezen aztán kacagni fog az egész civilizált világ. Mert az egész civilizált világban mindenütt elsőpörné a főrendiházat a demokrácia felzuduló haragja, ha az alsóház jogkörébe bármi jogcimen bele merne nyulni. A közjogi elmélet szerint a főrendiház és a korona egyenjogu társai a népképviseletnek a törvényhozási jog gyakorlásában. Az irott alkotmánytörvényekben a főrendek jogköre semmivel sem szükebb az alsóházénál s a korona szentesitési jogát semmi nem korlátozza. De a gyakorlatban a parlamentárizmus fejlődése azt lett, hogy a korona gyakorlatilag nem élhet a szentesitésben foglalt veto-jogával s még miniszterkinevezési jogát is csak formailag gyakorolja, mert a valóságban felelős tanácsadóit a többségből s a többség által erre kiszemelt férfiak közül kell megválasztania. A főrendiházak pedig, még a közvetett szavazás utján választott szenátusok is, a politikai alárendeltség viszonyába jutottak az alsóházakkal szemben. Már a minap figyelmeztettünk rá, hogy a főrendek bizalmatlansági szavazata az alsóház többségének bizalmát biró kormányt nem buktathatja meg, hogy a törvényeket az alsóházakban kell kezdeményezni és hogy pénzügyi természetü törvényjavaslatokon a főrendiház semmi módositást nem tehet. Ez a főrendek törvényhozási hatalmának a népképvi-

TÁRCA

Sülye Balog esküdt uram.

— A *Budapesti Napló* eredeti tárcája. —

Irta: *Nógrádi László.*

I.

Sülye Balog István ugy lépegetett végig a falun, mint a páva, mióta megjött a hir, hogy esküdt. Filoxer csizmadiának ujság is jár Balassagyarmatról, ott is ki volt nyomtatva, hogy Sülye Balog István esküdt. Itélni fog elevenek és holtak fölött a törvényszéken. Megyeren ez nap óta nem csak Sülye Balog István, hanem még az órák is másánt jártak, mert szó ide, szó oda bizony megtisztelés ez a falunak.

— Felvitte az Isten a kelmed dolgát, — mondogatták Sülye Balog uramnak — de fel lám esküdt lészen kelmed. A kelmed szava után megy a törvény is.

És Balog uramnak jól esett az ilyetén szóbeszéd, nemcsak a maga személyének emelése miatt, hanem azért is, mert tudta, hogy régi haragosának, felső Szék Péternek, fáj az ő szerencséje.

— Ha, ha — mondogatta — tuggyák Gyarmaton, kit kell tanácsba híni, kinek vagyon a hombárja tele, nem Szék Péternek való az ilyen tisztség. Sülye Balog, jó magam, más.

Verte ő kelme a mellét s már hétköznap is ünneplőben járt, mert ha tisztség éri az embert, változtatni kell az életsoron is.

A Balog-portán is meglátszott az, hogy esküdt lett a gazda. A régi kapu helyett szép tulipános leveles kaput csináltatott Balog urazza, a házat olyan szürkés uri szinüre meszeltette, az egyik szobát még ki is pingáltatta. Két nagy szál rozmaringot festetett a házhomlokzatra: piros volt a rozmaring, egybe hajlott mint a sziv, középütt meg ez vala irva; „Ujra csináltatta e házat Sülye Balog István esküdt uram." Hagy tudja mindenki, hogy ki mi potentát lakik a nagy cserepes portán.

Nézte Balog uram maga is a felirást és megelégedetten gondolta, hogy több, mint la birói tábla csüggene a falán. A biró csak itt valami Megyeren, de ő Gyarmaton, mert utánna megy, a szava után ott a törvény.

Egy valaki nem örült csak a Balog uram nagy tisztességének, a lánya. Szegénysori legény tekintetétől fogott a szive tüzet. S ha volt remény eddig, hogy csak meglágyul a Balog uram lelke kettejük szerelme iránt, most már vége mindennek. Ki is mondta ő kelme:

— Annak meg vége legyen. Szó se essék többet. Hogy vennék a házba én, már mint én, Sülye Balog esküdt uram, egy olyan nullát. Ha mondom, nem. Kapsz te, lányom, aranylánccos urat is, meglásd. Kemény kalapu urat szerzek. Ha ur az ember, hát legyen is ur, maradjon is ur.

— Te kegyetlen ember, feddte a feleségo mér van köbül a szived?

—Esküdt uram vagyok, felelte büszkén Balog uram.

— Mér hogy így itélkezel a lányod fölött?

— Esküdt uram vagyok.

— Hát lám te is nem szegény voltál, nem ugy kerültél hozzánk? Nem velem kaptad a gazdaságod?

— Vidd el a házat felülem, ugy is esküdt uram maradok. Ha én nem vagyok, kerül-e valaha piros rozmaring közé ez az irás, asszony?

— De hát mér öli meg a lányát?

— Esküdt uram vagyok, az én szavam törvény. Az én szavam szent. Mit botorkálsz bele az én szavamba, urak mennek az után, te szegény tudatlan asszony.

—No, meglássa kelmed, megtörik kelmed.

— Én, soha, egy hét mulva ott ülök Gyarmaton. Ezt mondják ott nekem: mit szól a dologhoz, esküdt uram? Amit mondok, az áll, — igy büszkélkedett Sülye Balog uram és hajthatatlan volt az ő szivében.

II.

A hétből eltelt hat nap, de nehezen is tudta megvárni Balog uram. Igy mondogatta: még öt nap, — már csak négy nap... no, hát egy nap mulva megyek. A hatodik nap pedig igy beszélt.

— Hónap ilyenkor a tanácsban leszek. Nagy dolog e, nagy.

Vadonat uj hámba öltöztette a négy lovat, csupa sallang. Jól esett a Balog szemének a négy lovat nézni. Csak ugy hizott.

— Főispán is lehetnék evvel a négy lóval, ha nem több, — gondolta. Minden szem megáll Gyarmaton, minden száj ezt kérdi: kié a négy ló... Kié, mint Sülye Balog esküdt uramé. Lehetne-é más é?

Porzott az ut, hogy kicsapott a nagy leveles kapun. Máskor Balog uram szokott hajtani, de most méltatlannak tartotta uri mivoltában. Hátul ült, hosszu virzsinia szivar lógott szájából s csak ugy fujta a füstöt, mint valami

seletekre való teljes mértékű áthárulását jelenti s az első kamarákat legfeljebb arra jogositja, hogy a népképviselettől elhatározott rendszabályokat elhalaszthatják, de csakis oly célból és azzal a hatálylyal, hogy a képviselőház felosztatásával egyenes kérdés intéztessék a választókhoz s ha a döntés az alkotandó rendszabály mellett szól, akkor a főrendek semmi további akadályt nem támaszthatnak. Angliában az alsóház alkotmányos tevékenységére való főrendi befolyásnak kizárása odáig megy, hogy választások idején a főrendiház tagjai még a választói gyüléseken sem jelenhetnek meg s ha ezt mégis megteszik, az alsóház privilégiumainak megsértése miatt felelősségre vonhatók. Jaj volna annak az ellenzéki embernek Angliában, aki az alsóház belső életének bármely részletét, még a kormánynak az alsóházban és az alsóház rovására elkövetett jogsértéseit is, a főrendek felülvizsgálata és orvoslása alá akarná bocsátani. Maga az angol ellenzék volna a legelső, amely ilyen kisérlet ellen talpraállana s megtanitaná az illetőt, hogy szándéka a demokrácián való árulást jelent s az alsóház féltékenyen őrzött hatalmát csorbitja. És jaj volna annak az angol főrendnek, aki a lordok gyülekezetében csak egyetlen szóval is érinteni merné az alsóház pártjainak egymással való küzdelmét. Saját társai fojtanák beléje a szót, mert jól tudnák, hogy ha ilyen kisérletet megtürnének, az alsóháznak válasza e merényletre a főrendiház eltörlése volna.

Igy van ez nemcsak Angliában, hanem mindenütt e kerek világon, ahol a népképviselet igazán az, aminek a neve mondja: a jogait kérlelhetetlenül megvédő, politikai hatalmának minden izéhez körmeszakadtáig ragaszkodó népnek képviselete. Nálunk, egyedül minálunk mernek arra gondolni az emberek, hogy a képviselőházon elkövetett jogsérelmet a törvényhozói jog más tényezői orvosolják. A képviselőházban a november 18-iki események előtt Rakovszky és Apponyi, a királyi esküre hivatkozva, a fejedelem mellének szegezték a pisztolyt s igy követeltek már eleve elégtételt azért az erőszakért, amelynek bekövetkezését sejtették. Legutóbb pedig reménységeik horgonyát ezek az urak a főrendek gyülekezetébe vetik s e bizakodásukat nyiltan hirdetik is. A november 18-iki esemény előtt ugy cselekedtek, mintha a demokrácia szentlelke szállta volna meg őket s ékes szólamokban sürgették a választói jog kiterjesztését. Ám az erőszak bekövetkezése után megfeledkeztek e fogadkozásukról s mikor legparádésabb népgyülésükön arról volt szó, hogy ki legyen majd birája a kormány jogsértésének, akkor már visszautasitották a közönségből felzugó azt feleletet, hogy döntsenek hát a választók, hanem a nemzet helyett a főrendeknél kértek segitséget és orvoslást a népképviseleti kisebbség jogai számára.

Köszönjük szépen ezt a demokráciát, de a kutya sem kér belőle. A főrendiház mumiái sohasem fognak itélkezni a magyar népképviseletet megillető jogról és hatalomról. Aki erre való alkalmat akar a kezükre játszani, árulást követ el a népszuverenitás gondolatán. Ha a népképviselet gyülekezetében a kormány visszaélt hatalmával és jogokat sértett, akkor ez a dolog a nemzet dolga, nem pedig — főrendeké. Marasztaló vagy fölmentő itéletet a jogtiprás ellen egyedül a nemzet hozhat, nem pedig a főrendiház. Mert noha igaz, hogy nálunk a választói jognak természetellenes szűk volta miatt a leadott szavazatok többségéből nem lehet mindig biztosan következtetni a nép többségének akaratára, de annyi bizonyos, hogy a legkorruptabb választásokból kikerült legtörpébb többség is közelebb áll a nemzeti akarathoz és a néplélekhez, mint a főrendek gyülekezete.

Mi sohasem tagadtuk, hogy a november 18-iki esemény házszabálysértés volt s határozottan az alaki jog csorbitását jelentette. E tekintetben tehát egyetértettünk Apponyiékkal. Egyetértettünk velük abban is, hogy a bekövetkezett jogszegést az illetékes birói szék elé kell vinni, amely vagy marasztaló itéletével a régi jogrendet fogja helyreállitani vagy fölmentő itéletével törvényesiti az elkövetett erőszakot. De innen tul már elvált a mi álláspontunk az Apponyiétól. Apponyi, midőn a főrendektől várja az orvoslást, a képviselőházban jelképezett népszuverenitást a kiváltságos főrendek jogi és politikai főhatósága alá akarja helyezni. Mi pedig azt mondjuk, hogy ami sérelem a nemzet parlamentjén esett, annak a nemzeten kivül más birája e földön nem lehet. Elégtételül és gyökeres orvoslásul mi a népjogok kiterjesztését követeljük, a választói jognak lehető legszélesebb alapokra helyezésével. Ellenben Apponyiék a képviselőházi kisebbség jogain elkövetett erőszakot ugy akarják megtorolni, hogy a népakarat gyámjává a főrendiházat rendelik ki s ezzel megadják a halálos döfést nemcsak annak a sainya demokráciának, amely fázékonyan kucorog a közélet legelhagyatottabb kuckójában, hanem magának a népuralomgondolatának is.

Ebből is látható, amit nap-nap után harsány hangon hirdetünk itt: hogy ebből a labirinthusból hazánk közéletét csakis a választói jog erős demokratizálása vezetheti ki.

---

kémény. Elment a rektor háza mellett, el a papé mellett, kint is állott a rektor is, a tisztelettes is, de Balog esküdt uram feléjük se nézett.

— A törvény a legnagyobb ur, gondolta, a törvény meg én vagyok, tüvegeljenek ők.

Gyorsan elmaradt a falu. Sülye Balog István esküdt uram más faluba ért. Peckesen ült s ha egy-egy ismerősre akadt, a kérdésre szivesen felelt.

— Hova Balog uram?

— Gyarmatra mék esküdtnek, mer a törvényszéknek szüksége van az eszemre, mondta.

— Esküdt kelmed?

— Az. Ha má muszáj, ha hinak, ha szükség van rám. Igy beszélt Balog uram. A harmadik faluban nem igen akadt ösmerős, de hát mégis csak tudtára kellett valahogy adni nagy mivoltát, mert a hiuság módnélkül csiklandozta, birizgálta a Balog uram lelkét. Befordult a kocsmába. Telt az időből, hiszen csak másnap kellett Gyarmaton lenni.

A bor még nagyobbra növesztette büszkeségét jó ivós emberek még lovat is adtak alája. Hogyne egy kis potyáért.

— A király ő felsége nevében szól kend, mondták. A szó után még a képét is viseli szent felségének.

— Szólok is, viselem is, van is hozzá egy kis érdemem.

— No persze.

— Nem a négy ló, nem a cserepes porta csupán, nem a házhely föld.

— Dehogy is.

— Az ember a fő — szólt Balog uram.

— Van Szék Péternek is majd annyija, mint nekem, mégse esküdt uram.

— Hát ugy van.

— Nem másképp. Engem hivtak, nem Szék Pétert. Én vagyok esküdt uram. Nem vakarja ezt le rólam semmi.

— Nem ám. Nem vakolat ez, hanem belső tisztesség. Sarzsis ember kelmed.

Mód nélkül jól esett az ilyen szó őkelmének. Szivesen itatta, de maga is szivesen itta a bort. Megállt itt, megállt ott, öreg este lett, mire Gyarmatra ért. Jó keresztbe látott már ekkor esküdt uram, mégis a „Veres bikába" szállt.

III.

Sülye Balog uramat szerfölött bántotta a mellőzés, mig a falusi csárdákban ugyan megbecsülték, itt Gyarmaton rá se néznek. Az urak ott isznak, esznek, mulanak a többi asztalnál, ki se hederit rá. Iddogál magában, félre-félretekint a többi asztalokra. Előbb csak szeliden, hátha hozzá édelegnek, hátha észreveszik, hogy Sülye Balog István uram őkelme.

Aztán, hogy nem használt ez, keményebbre fogta a dolgot. Kegyetlen vasvilla szemmel tekintgetett mind sürübben az urak felé. Csupa keserüség volt már a lelke és bosszuság. Torkát fojtogatta a harag. Mi ő, ki ő, hogy még rá se hederitenek? Esküdt uram-e, vagy sem? Haragos verejték ült ki a homlokára, bika nyaka tüzelt, markolászta a poharat nagy mérgesen. Forgott vele a világ. Egyszerre csak nagyot rikkantott, kipattant a középre, szétvetette a lábát s boldogabb végére fogva egy hosszu nyaku palackot, éktelen káromkodással rázta. Megyeren egy ilyen kirohanására megállt volna a nap is, most meg ám csak nevetnek rajta.

— Sülye Balog esküdt uram vagyok — bömbölte — az áldóját annak a . . . Nem tetszik az ábrázata kigyelmednek — süvitt s szédről ugy feikap egy mosolygó képü urat, mintha nem is ember, de legfeljebb macska volna.

IV.

Sülye Balog esküdt uram maga maradt a harctéren. Egy pár szék, egy pár üveg hozzá repült ugyan a fejéhez, de hát mi az egy olyan koponyának, mint az övé. Esett már ő le kazal tetejéről is, csép is kopogott már a bubján, fel se vette az olyan legyintéseket, de ahová ő ütött, ott tört is, szakadt is.

— No, lám, nevetett esküdt uram, ilyen vagyok én, — esküdt uram vagyok én.

Leült nagynyugodtan s megelégedés szállott a lelkébe. Nagyon nehéz volt a feje, lefelé hajtott, mintha mázsás kalap ülne rajta. Egyet biccentett s elnyomta az álom . . .

Szépet álmodott, nagyon szépet, hogy a nagytekintetü birák mind felé néznek s tőle várják a döntő szót.

Valaki megrázta kegyetlenül. Fölébredt. Körülnézett, sehogyse emlékezett, csak aztán, mikor a fejét megtapintotta.

Nagyot sóhajtott s megkornyadt, mint a derékon tört virág. De aztán egy hét mulva, mikor haza került Balog uram, megfonnyadt a ház homlokzatán a két piros rozmaring is. Nem maradt ott egyéb, csak a „csinálatta" ez is félig bemeszelve. Hanem az ablakba élő rozmaring szállt, mert most már mégse akarja Balog uram a lányát kéménykalapu urhoz adni.

— Jó lesz az a szegény legény is.— Maga mondta és hát igy lett.

BELFÖLD

A horvát országgyülés. Zágrábból távirátozzák: A horvát országgyülés folytatta a magyar pénzügy egyezmény tárgyalását. Az első szónok *Vrbanics* kijelentette, hogy a kiegyezés felujitásakor utól elhomályositották az 1868-iki kiegyezés alapelvét: a Magyarországgal való egyenjogosultságot. Majd az előadóval vitatkozva, kifejtette, hogy a többség elveszette a kiegyezés biztos talaját és hozzájárulás mértékének felemelésébe kapaszkodott, aminek következtében néhány ezer korona miatt alkuvás keletkezett. Az egyenjogosultság elvének hibája gyakorlatilag ugy érvényesült, hogy amikor Horvátország az ország adózóképességének meghatározását kérte, azt megállapitani nem lehetett, nem azért, mert Magyarország nem akarta, hanem mert nem voltak meg a szükséges kimutatások. Ez azt mutatja, hogy nem az egyenjogosultság eszméje, hanem az egységes magyar állam ideája a vezető inditó ok. Majd kiemelte, hogy Horvátország adózóképessége emelkedett, de ezzel szemben az önkormányzati szükségletek is szaporodtak. A kiegyezés megmentésére küldöttségünk többsége áldozatokat hozott és ezzel elvesztette a játékot. Elismeri a többség érdemeit, mely azt a hazafias álláspontot, amelyet elfoglalt, férfiasan védte. Az uj kiegyezés mindenesetre jobb, mint a régi volt. Ezért a kiegyezés még sem felel meg az ő követeléseinek, mert az egyenjogusag elvének teljes kivitelét kivánja. Végül a pénzügyi önállóságról beszélt, melyet még nagyon távollevőnek tart. Jövő ülés holnap.

Mozgalmas napok.

Budapest, november 29.

A politikai mozgalmak hullámai elhuzódtak a vidékre. A szövetkezett ellenzék vezérei ma *Nagyváradon* szerezték meg a lelkesülni szerető közönségnek ugyanazt az élvezetet, mely vasárnap a főváros közönségét tette mámorossá, s ők is ugyanazt a dicsőséget habzsolhatták Nagyváradon, melynek italából vasárnap annyi vendégszeretettel juttatott nekik a fővárosi közönség. Azonfelül pedig megvolt a nagyváradi kirándulásnak az a pikantériája is, hogy az ellenki népgyülés már előkelő vendégeinél fogva is lenyomhatta a szabadelvüpártnak egy napnal korábban s minden vendégszereplés nélkül lefolyt gyülését.

De *Tisza* is hü marad első haditervéhez s nyomról-nyomra követi ellenfeléit. Ha ők Nagyváradra mentek agitálni, a miniszterelnök viszont *Győrbe* megy, ahol csütörtökön a szabadelvüpárt nagygyülést tart. Győben máris óriási készülődések folynak az agitáló miniszterelnök fogadására s nagyon érdekes az a távirati jelentés, hogy *a győri függetlenségi párt elnöksége* — minden ünneprontó szándékot megelőzendő — hirlapi uton hallatja intő szavát, kimondván, hogy *„minden a közrend megbontására, a jóizlés megsértésére irányuló demonstrációt elitél és a szabad véleménynyilvánitás és a gyülekezési jog korlátozását merényletnek jelenti ki.“* Győrött tehát *pártkülönbség* nélkül tisztelettel várják a miniszterelnököt, aki ott az egész nemzetnek kiván nyilatkozni, mikor a nagyváradi kirándulóknak megfelel.

Mig az ellenzék és a miniszterelnök igy felelgetnek egymásnak, mindig illő távolságból, addig a kerületek folytatják azt a már-már mulatságos versengést, hogy mindegyik küld egy-egy üdvözletet a miniszterelnöknek is, az ellenzéknek is. A dolog egészen természetes. Mindenütt vannak kormányhivek is, ellenzékiek is; ha már most az egyik tábor „üdvözöl“, a másik se maradhat mögötte s jön ugynabból a kerületből ösztönzés is, itélet is, ugyanabból a szájból hideg is, meleg is. Hogy ezeket az üdvözléseket, bármelyiket is, tulkomolyan kelljen venni, azt ne mondja senki.

Komolyabb ellenben, hogy közeleg az idő, mikor *a parlamentnek meg kell nyilnia*, már az indemnitás megszavaztatásának sürgőssége miatt is. Azt mondják, kilencedikén nyilik meg, de lehet, hogy már nyolcadikán s az is lehet, hogy csak tizenötödikén. Bizonyosat a pontos dátumról tudni nem lehet s a sürgősségen kivül a parlament összehivásának közelsége mellett csak az a hir bizonyit, hogy *a képviselőház háznagya a csendőrségből negyven szállas és vállas legényt fogadott fel*, akik a teremőrök egyenruhájában s a főterembiztos mellé osztva, arra lesznek valók, hogy elnöki parancsra a házhatározatoknak érvényt szerezzenek. Hogy ez a hir igaz-e vagy sem, azt egészen bizonyosan senkisem tudja. Az ellenzék azonban határozottan állitja s a szabadelvüpárt — eddig legalább — nem cáfolta.

A mai napon egyébként *az uj főrendek kinevezését* az ellenzék a maga szempontjából s a maga javára értelmezte:

— Tisza siet uj főrendi szavazatokat szerezni, mert ha a főrendiház ellenzéke az indemnitás visszautasitására szervezkedik, akkor minden szavazatra nagy szükség lesz.

Hogy a főrendek körében egyes ellenzéki érzelmü magnások csakugyan próbálnak szervezkedni, azt gróf *Zichy* Nándor sejtetni engedte egy ujságiróval folytatott beszélgetésében.

A szabadelvüpártból.

A szabadelvü pártkörben ma rendkivül nagy számmal voltak együtt a párt tagjai és nagy élénkséggel beszélték meg a helyzetet és az egyes aktuális dolgokat. A párt tagjai nagyszámaml fogják felkisérni *Tisza* István miniszterelnököt *Győrbe*, ahová holnapután, csütörtökön reggel fél 8 órakor indul a társaság a keleti pályaudvarról. Délelőtt fél 11 órakor lesz a szabadelvüpárt nagygyülése. A párt tagjai már ma este nagy számmal jelenkeztek *Fischer* Sándor győrmegyei képviselőnél, amely jelentkezésekhez előreláthatólag még számosan fognak csatlakozni. Eddig bejelentették résztvételüket: *Vörös* László, *Wolfner* Tivadar, *Daróczy* Aladár, *Lónyai* Géza, *Kresmarik* János, *Heintz* Hugó, *Münnich* Aurél, *Tuba* János, *Gajáry* Géza, *Bujanovics* Gyula, báró *Vojnich* István, *Erdély* Sándor, *Belicska* Béni, *Szőls* Pál, *Telcesky* Kristóf, *Lónyai* Sándor, *Vojnich* Sándor és *Szacsilláry* György.

A párt nagygyülésén *Kautz* Gusztáv nyugalmazott akadémiai igazgató fog elnökölni. Ezen a nagygyülésen fog előreláthatólag gróf Tisza István miniszterelnök is nyilatkozni, utána közebéd lesz a Royal-szállóban. A társaság még a délután folyamán visszautazik Budapestre, ahova 7 óra 15 perckor fog megérkezni. A szabadelvüpárt győri nagygyülésén Győr városa és környéke, Sopron vármegye, Komárom vármegye nagy számmal lesz képviselve. A győri nagygyülésre a bécsi magyarok is tömegesen utaznak le. Külön felhivást is bocsátott ki a bécsi magyarok rendező bizottsága, amelyben értesitik a bécsi magyarokat, hogy december elsején, csütörtökön külön vonaton utaznak Bécsből a reggel 6 óra 45 perckor induló vonattal.

A pártban ma igen lelkes hangulat uralkodott, amiben része van a párthoz nap-nap után érkező üdvözlő sürgönyöknek és a párt tagjai azon szóbeli információjának, mely szerint mindenütt a vidéken a szabadelvü pártok szilárdan állanak. Holnap, szerdán este a párt tagjai nagy számmal gyülnek össze a rendes szerdai vacsorára, amelyen *Tisza* miniszterelnök és a kormány tagjai is meg fognak jelenni. Ma este hosszabb időt töltött fenn a pártkörben *Csáky* Albin gróf, a főrendiház elnöke is. A pestmegyei bizottsági tagokat és azok élén *Teleki* József grófot, aki szintén fenn volt a körben, a párt tagjai ma is melegen üdvözölték. A miniszterek közül *Tisza* István gróf miniszterelnök, *Hieronymi* Károly kereskedelemügyi, *Tallián* Béla földmivelésügyi és *Nyiri* Sándor honvédelemügyi miniszterek voltak fenn a körben.

*

A miniszterelnök *győri* utazásával kapcsolatosan a következőket jelentik Győrből:

A győri szabadelvü párt csütörtöki gyülésére küldöttséget bejelentettek a soproni, szombathelyi és tatai szabadelvü párt és a bécsi magyar egylet. Szó volt arról, hogy *a budapesti tüntetésrendezők ellenütésére készülnek.* Erre vonatkozóiag *a győri függetlenségi párt elnöksége* holnap a Győri Hirlapban kijelenti, hogy minden, a közrend megbontására, a jóizlés megsértésére irányuló demonstrációt elitél és a szabad véleménynyilvánitás és gyülekezési jog korlátozását merényletnek jelenti ki. A pártgyülés után a miniszterelnök tiszteletére déli 1 órakor a Royal-szálló téli kertjében közebéd lesz, mire a miniszterelnök délután Budapestre visszautazik.

A győri kereskedelmi és iparkamara a mai osztály-üléséből lelkes üdvözlő táviratot küldött a miniszterelnöknek. A Lloyd kereskedelmi testület szintén üdvözletet küldött Tisza grófhoz.

Az ellenzéki vezérek Nagyváradon.

A *nagyváradi* ellenzék tiltakozó népgyülése, ma délután folyt le nagyszámu választópolgár jelenlétében. A népgyülésre már tegnap Nagyváradra érkeztek *Eötvös* Károly, *Molnár* Ákos, *Olay* Lajos, *Rigó* Ferenc és *Balogh* Mihály. A ma reggeli gyorsvonattal indultak el Budapestről gróf *Apponyi* Albert, gróf *Zichy* Aladár, *Leszkay* Gyula, *Smialovszky* Valér, *Illyés* Bálint, *Barabás* Béla, *Vászonyi* Vilmos és *Szatmári* Mór országgyülési képviselők. A nagyváradi uton több helyen ovációt rendeztek Apponyinak s a pályaudvarokon éljenzéssel fogadták az utazó társaságot.

Félegy óra volt, mikor a vonat berobogott a nagyváradi pályaudvarra, ahol óriási néptömeg várta Apponyit és társait. A pályaudvar percekig visszhangozta az éljenzéseket, főleg akkor, mikor *Szokoly* Tamás függetlenségi pártelnök üdvözlő szavaira *Apponyi* Albert válaszolt s azt mondta, hogy azért jött Nagyváradra, hogy a város polgárságának az alkotmánysértés jelentőségét megmagyrázza.

A pályaudvarról a Fekete Sas-szállodába hajtattak a képviselők, ahol teritett asztal várt rájuk. Ebéd közben *Rigó* Ferenc mondott felköszöntőt Apponyi Albertre.

A népgyülés délután három órakor vette kezdetét a szálloda nagytermében. *Szokoly* Tamás, a függetlenségi párt elnöke megnyitotta a gyülést, az után *Molnár* Imre jogakadémiai tanárt a gyülés elnökének választották meg.

Molnár Imre megnyitó beszédében azt fejtegette, hogy harminczöt éve neveli a reá bizott ifjuságot, de soha politikába nem elegyedett, nehogy a katedrához a politikai gondolat legkisebb árnya is férközzék. Most azonban olyan nagy, végzetes dolog történt, hogy kénytelen politikával foglalkozni. Kénytelen a népgyülés élére állani, hogy előmozditsa azt a törekvést, melynek célja, hogy összetörje az alkotmánytipró kormányt.

Barabás Béla, Nagyvárad függetlenségi párti képviselője szólt ezután. Apró madárnak érzi magát — mondotta — a nagy sasokhoz képest, akik utána szólani fognak. Szavát emeli Nagyvárad polgáraihoz, segitsenek megmenteni az országot a válságtól, a zsarnokságtól. Aki nem becsüli a magyar nemzet kincsét, az alkotmányt, az megérdemli Tisza István uralmát.

Gróf **Zichy** Aladár volt a következő szónok. Nagy dolgok történtek. Alkotmánysértést követtek el s mi küzdeni fogunk, hogy győzzünk, mert győznünk kell.

Apponyi Albert percekig tartó taps és ováció után annak magyarázásával kezdte, hogy mi történt november 18-án. Parlamenti államcsiny, mely alapjában akarják összetörni ez alkotmány biztositékát. Majd visszapillant a 48-as alkotmányra, mely jogot adott a népnek, de a negyvennyolcas törvényhozók nem gondolták, hogy utódaik Prokrusztesz ágyába fogják lebilincselni ezt az alkotmányt. Megmagyarázza a házszabályokat. Ő is helyesli a házszabályreviziót, de a kormány taktikáját el nem fogadhatja. A 48-as törvények az alkotmány egyik biztositékául tekintettek, most pedig Tisza ezeket formailag és lényegileg is megsértette. Szükségesnek tartja a választói jog kiterjesztését. Számit Nagyvárad polgáraira, hogy azok sorában lesznek, akik megmentik az országot a hatalom végtelen megtartására vágyó állitólagos többség önkényétől

Percekig tartó tapsvihar hangzott fel Apponyi Albert beszéde után.

Még *Eötvös* Károly és *Vázsonyi* Vilmos beszélt, az utóbbi rövidebben, Eötvös ellenben hosszan s a legerősebb kifejezéssel.

Vázsonyi Vilmos beszéde után dr. *Halász* Lajos határozati javaslatot terjesztett elő, melyben Nagyvárad polgárai Tisza István és Perczel Dezső ellen bizalmatlanságot szavaznak s köszönetet mondanak az egyesült ellenzéknek. A határozati javaslatot nagy lelkesedés közt fogadta el a gyülés, melyet *Molnár* Imre zárt be.

A több ezerre menő közönség a Kossuth-nóta és Szózat eléneklésével oszlott szét s az utcákon lelkes ovációkban részesitette *Apponyi* Albert grófot, akihez Nagyváradra is egymásután érkeznek a meghivások a vidék ellenzéki pártjaitól.

Széll Kálmán.

A *szentgotthardi* választókerület polgársága ma délután Usz Gábor ügyvéd elnöklete alatt értekezletet tartott, melyen a *Széll* Kálmán lemondásával megüresedett mandátum ügyében tanácskoztak. A megjelentek abban állapodtak meg, hogy a *mandátumot pártkülönbség nélkül ujból Széll Kálmánnak ajánlják fel, kinek pártállására vonatkozólag teljesen szabad kezet engednek.* A polgárság holnap ujból értekezletet tart, melyen megválasztja a küldöttség tagait és meghatározza a napot, hogy mikor keresi fel a kerület illusztris volt képviselőjét, Széll Kálmánt.

Az Andrássyak.

Gróf *Andrássy* Tivadar választói holnap, szerdán *Gálszécsen* gyülést tartanak, amelyen a kerület képviselője is megjelenik *Andrássy* Tivadar ki fogja fejteni azokat az okokat, amelyek a szabadelvüpártból való kilépésre birták. A gyülésre *Andrássy Gyula és több kilépett képviselő* is el fogja kisérni Andrássy Tivadart.

A szövetkezett ellenzék.

A szövetkezett ellenzék vezérlő bizottságának egyik tekintélyes tagja kijelentette, hogy a bizottság még nem állapodott meg abban, minő taktikát kövessen a képviselőház összeülése alkalmával és azután. Egyelőre nem ismer más kötelességet, mint felvilágositani a közvéleményt és ezért országszerte népgyüléseket fog rendezni. A legközelebbi időben a következő városokban tartanak népgyüléseket: *Halvan* november 30-án, *Molnár* Jenő, *Zboray* Miklós, *Samassa* János és *Pozsgay* Miklós részvételével. December 4-én *Debrecenben, Thaly* Kálmán és *Bakonyi* Samu, *Szentesen Molnár* Jenő, *Kovács* Pál, *Jankovich* Béla és *Vertán* Endre az ellenzék kiküldöttei. *Szatmár*: *Luby* Béla és *Luby* Géza, *Gyoma*: *Kossuth* Ferenc, *Pákozd*: *Horváth* Gyula, *Nessi* Pál és *Hentaller* Lajos, *Sopron*: *Batthyány* Tivadar gróf, *Győr*: *Apponyi* Albert, *Kossuth* Ferenc és *Zichy* Aladár, *Rozsnyó, Ujvidék* december 5-én: *Bánffy* Dezső báró.

A szövetkezett ellenzék *vezérlő bizottsága* holnap szerdán délelőtt 10 órakor a függetlenségi és 48-as pártkör helyiségeiben *értekezletet tart.*

Perczel Dezső otthon.

Lelkes ovációkban részesitették ma *Perczel* Dezsőt választói. A képviselőház elnöke az emlékezetes éjjeli ülés óta ma először volt otthon *Bonyhádon.* A kerületi szabadelvü párt kiválóságai és sok száz főnyi választósereg ment ki elébe a pályaudvarra és hatalmas kocsisor kisérte be a fellobogózott városba. Ott az *Arany oroszlán* nagytermében délelőtt 11 órakor kezdődött a választók gyülése. A polgárság nevében *Forster* István üdvözölte Perczelt, hangsulyozta, hogy képviselőjük csak az ország érdekében cselekedett, miker a parlamentben a házszabály formális megsértésével a kérdést szavazásra bocsátotta. (Élénk helyeslés.)

Azután *Marhauser* Imre szólt, aki Perczel Dezsőt összes választóinak változatlan bizalmáról, ragaszkodásáról és nagyrabecsüléséről biztositotta. (Élénk éljenzés.) Az összes nemtelen támadások és vádak, melyek most ellene intéztettek, visszapattannak az ő nemes és feddhetlen jelleméről és hazafiságáról.

Perczel Dezső, a képviselőház elnöke, meghatva köszönte meg választóinak bizalmát. Nyugodt öntudattal jelent meg, ugymond, választói előtt. Az ország érdekében járt el, mikor a parlamentárizmus megvédése okából a többség kivánságának eleget tett. Ráfogás az, mintha a szólásszabadságnak ellenzége volna, avagy Tisza István gróf miniszterelnök azt korlátolni akarná, csupán annak rákfenéjét, a technikai obstrukciót, akarja kiirtani, amely veszélyezteti az alkotmányt és az ország legszentebb érdekeit, csak ezt akarja lehetetlenné tenni. (Élénk helyeslés.) A közszabadságnak mindenkor hive volt. Ellenzékre szükség van, hogy gyakorolja az ellenőrző feladatot az országgyülésen. De az olyan ellenzéki küzdelem, mely állandóan a technikai obstrukció fegyvereit használja, veszélyezteti a legjelentősebb államérdeket. (Igaz! Ugy van!) Nehéz helyzetében egyedül hazaszeretete és alkotmánytisztelete vezette. (Lelkes éljenzés.)

Simonfeits Elemér a vármegye többi választókerületeiből nagy számban megjelent választók bizalmát tolmácsolta; az ország és az alkotmány védelmét szolgáló nemzeti politika első zászlótartója, Tisza István gróf miniszterelnök előtt fejezte ki elismerését. Ezek után a választók dr. *Müller* János ügyvéd inditványára üdvözlő táviratot küldtek Tisza István gróf miniszterelnöknek és Podmaniczky pártelnöknek. Nagy hatást keltettek gróf *Apponyi* Sándor, *Döry* József és *Berurieder* József bizalmat és csatlakozásukat tolmácsoló levelei. Délben kétszáz főnyi társasebéd volt, melyen lelkesen ünnepelték a képviselőház elnökét.

„A szabadelvüpárt erkölcsi felelőssége."

A Vigadóban tartott tiltakozó meetingen gróf *Apponyi* Albert tudvalevőleg megpenditette a béke lehetőségének eszméjét is. A békeszerzés tisztével pedig a szabadelvüpártból kilépett Andrássy-csoportot kinálta meg. Az Andrássy-csoporttal, ugy vélte, szóba állna az egész ellenzék. Erre az ajánlatra a félhivatalos *Magyar Nemzet* ma vezető cikkben a következőket jegyzi meg:

Illetékes tényezők cimére adresszálta-e Apponyi békeszerző felhivását?

Oh, dehogy. Ő a kilépettek „diszes sorá"-tól várja az üdvöt. Azon husz szabadelvüpárti képviselőtől, akik *nehéz időkben pártjukat elhagyták*, de akik, csekély számuknál fogva, a parlamenti élet törvényei szerint döntő faktorok gyanánt csak az Apponyi képzeletében tekinthetők.

Tegyük fel: a „kilépett urak" elfogadják a nyujtott baráti jobbot. Tegyük fel, hogy Apponyi feltételeit a magukévá teszik és kifelé is képviselik. Mit gondol Apponyi: kinek a nevében és kinek a megbizásából foghatnak hozzá hálátlan feladatukhoz? Meghatalmazásukat kitől kapnák?

A két fő alkotmányos tényező egyező bizalma folytán Tisza István a szabadelvüpárt vezére. Neki nem 19, hanem csaknem harmadfélszáz képviselő áll a háta megett.

Ha Apponyi gróf békefeltételeit husz ember elfogadja, az husz szabadelvüpárti képviselőnek és 150 ellenzéki képviselőnek, tehát a *kisebbségnek* álláspontja.

Hogyan képzeli Apponyi gróf a megoldást? Egy, az ellenzék cézári tébolyát bizonyitó önámitással. Azzal a képtelen önámitással, hogy *a szabadelvüpárt abdikál, jobb meggyőződése ellen igába hajtja fejét, árulást követ el elvei és vezére ellen s egyszerűen ráüti a maga elhatározásának pecsétjét oly békeokmányra, amelyet nélküle és ellenére szerkesztettek meg rajta kivül álló politikai tényezők.*

Nincs elég erős szavunk a nemzeti párt vezérének ily felfogására.

Még értettük volna, ha *a többség bármely tagjához cimezte volna vigadóbeli szerelmes levelét.* De hogy a kibonyolitást oly politikusoktól várja és oly politikusoknak ajánlja fel, akik a többség politikai kötelékán kivül állanak, *s a szabadelvüpárt erkölcsi felelősségében osztozni a legnehezebb pillanatokban nem kivánták*: ez csak azt bizonyitja, hogy Apponyi gróf, a „romlott politikai világ" zajában is, mennyire meg tudta őrizni meghitő és üde *naivitását.*

A vidék.

A vasárnap tartott vidéki népgyülések táviratba foglalt határozatai egyre érkeznek a fővárosba. Egy nagy csomó a kormány iránti bizalmi nyilatkozatot tartalmaz, a másik halmaz a kormányellenes tiltakozásokat foglalja magában.

Az ellenzék álláspontja mellett nyilatkozik ma *Kézdivásárhely, Marosvásárhely, Olaszliszka, Kaposvár, Érsekujvár, Tasnád, Sárospatak, Vállaj* község, *Dunapataj, Szilágysomlyó, Nezsider, O-Becse, Oroszház, Mezőcsáth, Pécska, Belényes, Pécs, Pelsőcz, Mindszent, Berettyóujfalu, Torda, Losoncz* függetlenségi érzelmü polgárai. A *Salzburgban* és *Londonban* élő magyarok egy-egy csoportja ma szintén küldött üdvözlő táviratot.

A *kormány* mellett is nagyszámu nyilatkozat érkezett ma a fővárosba. A vidéki szabadelvüpártok közül a következők nyilatkoztak: Az *apatini, zsolnai, németszentpéteri, szombathelyi, besztercebányai, sárospataki, kaposvári, aradi, nagybecskereki* szabadelvüpártok. Üdvözlő táviratokat küldtek még a szabadelvü polgárok ezekből a városokból és községekből: Nagyvárad, Nickifalvo, Abádszalók, Hatvan, Nagybecskerek, Sóósd, Resica, Torontál-Ozora, Temesrékás, Kisuca, Liebling, Rebenberg, Izbiste, Fürjes, Párdány, Franzfeld, Károlyfalva, Jolsva, Monostor, Temesmiklós, Sztancsófalva Székeskut, Ujarad, Parta, Temesstrázsa, Németsztanova, Temes-Jakab.

A német szerződés válsága.

Budapest, november 29.

Posadowsky gróf azért utazott Bécsbe és azért látogatott el Budapestre, hogy személyes érintkezés utján talán könnyebben sikerül majd a német kereskedelmi szerződés körül felmerült nagy nehézségeket eloszlatni. Nálunk is sok reménny füztek Posadowsky utjához, de többheti huza-vona után tegnap is negativ eredménynyel végződött a *Goluchovszki* elnöklete alatt tartott értekezlet. A német kormány nem tud szabadulni az agráriusok befolyása alól és az állatforgalom és az árpavám dolgában olyan követelésekkel állt elő, amelyek elfogadására a magyar kormány nem vállalkozhatik. Gróf *Tisza* István biztositani akarja az állatkivitelünket ama zaklató határszéli kezeléstől, mely az eddigi állalegészségügyi egyezményt illuzóriussá tette, de, ugy látszik, a német agráriusok agitációján megtörik a német kormány engedékenysége. *Posadowsky gróf ma visszautazik Berlinbe*, anélkül, hogy jelentős eredményt érhetett volna el és a német birodalommal való kereskedelempolitikai viszonyunk olyan pontra jutott, ahonnan már nincs messze a válság.

Bécs, november 29.

Posadowsky gróf holnap visszatér Berlinbe, hacsak be nem áll valami előre nem látható fordulat. Az állategészségügyi egyezmény specialis előadója ma este már elutazik Budapestről. A német előadók egy része holnap utazik *Posadowskyval*, néhányan azonban még Bécsben maradnak, feltéve, hogy ma délután nem történnek ujabb diszpozicók. *Posadowsky* gróf elutazásából szinte kétségtelenül azt lehet következtetni, hogy a tárgyalások eddig nem vezettek a fenforgó komoly nehézségek leküzdésére és a német államminiszter missziójának befejeztével a német-magyar-osztrák kereskedelempolitikai viszonyokban válság állott be.

A tegnapi konferencia negativ eredménye után egyébként várható volt *Posadowsky* gróf elutazása. A német nagykövetség valószinüleg a mai nap folyamán megkapja a külügyminiszterium formális értesitését arról, hogy Ausztria-Magyarország nem fogadhatja el Németország propozicióit. Ily körülmények közöt *Posadowsky* grófnak Bécsben való időzése céltalannak látszik és most referensenek többségével elutazik.

Hogy azonban a tárgyalások teljes és végleges megszakitásáról nem lehet szó, arról tanuskodik az a körülmény is, hogy a referensek egy része még Bécsben marad, mivel nem akarják megakadályozni annak a lehetőségét, hogy a német-magyar-osztrák kereskedelmi szerződést a többi szerződéssel egyidőben terjesszék a német törvényhozás elé. Esetleges ujabb tárgyalások megkezdése már csak diplomáciai közvetités utján történnek.

Kétségtelen, hogy a tárgyalások ideiglenes megszakitását az agrár-vámok dolgában támasztott német követelések vonták maguk után. A malata- és árpa-vám ügyében a magyar és osztrák kormány ujabb javaslatai mellett sem tudtak megállapodásra jutni. Az *állatvámok* dolgában *Posadowsky* ugyan némi előzékenységet tanusitott, de a németek álta

proponált *állategészségi egyezmény* elfogadhatatlan nak mutatkozott. Nehézségek támadtak a *fa-vámok* körül is. Hogy mennyire csak a német agráriusok mértéktelen kivánságai támasztották a differenciákat, az kitünik abból is, hogy az ipari vámok szabályozásánál majdnem teljes egyetértés jött létre. Ausztria-Magyarország a szerződés kedvéért hajlandó volt áldozatokat hozni és az ipari vámok dolgában különösen a csehországi ipar bizonyos gyártmányai részére kivánt engedményektől lemondott.

Mindez azonban nem tudta áthidalni az ellentéteket. Ezek után valószinűnek látszik, hogy *Bülow* gróf a birodalmi gyülésen nyilatkozatot fog tenni, amelyben bejelenti a tárgyalások meghiusulását és a magyar-osztrák-német szerződések mellőzésével, csak a többi szerződés részére fogja kikérni a parlament jóváhagyását. Valószinűnek látszik immár Németország részéről a kereskedelmi szerződés felmondása is. Mivel a felmondási idő egy esztendő, az ügy rendezésére még tizenkét hónapi idő marad. A felmondás, mint Berlinben hangoztatják, nem Ausztria-Magyarország ellen irányul, hanem szükségszerűen folyik a vámpolitikai helyzetből.

Posadowsky grófhoz ma délben Berlinből staféta érkezett fontos hirekkel. A német államminiszter délután két órakor tanácskozik *Goluchowski* gróffal. Ennek a tanácskozásnak lefolyásától függ az, hogy *Posadowsky* gróf megmarad-e délelőtti elhatározása mellett, hogy holnap visszautazik Berlinbe, vagy pedig az utolsó pillanatban mégis megmásítja ezt az elhatározást.

Berlinből táviratozzák, hogy a hír szerint *Vilmos* császár már válaszolt *Ferencz József* királyunknak sajátkezű levelére. Azt hiszik, hogy *Vilmos* császár ebben a válaszában szintén érintette a kereskedelmi tárgyalásokat.

KÜLFÖLD

A Reichsrath. Bécsből jelentik: A képviselőház ma folytatta a kormány-nyilatkozatra vonatkozó vitát. *Hruby* nem hiszi, hogy a miniszterelnök legutolsó nyilatkozatával tisztázni és javitani fogja a helyzetet, különösen a csehek és németek jó viszonyát nem fog visszaállitani. A politikai helyzet cirkulus vitiosusából nyilván nincs kivezető ut. A baloldal nagyhangu beszéde a Ház munkaképességének helyreállításáról csak üres beszéd. A mai helyzet ódiumát a csehekre akarják háritani. A csehek mindenkor a békét óhajtották az egyenjoguság alapján. Ha azonban belekényszeritik őket a hareba, akkor ők folytatják a küzdelmet, még pedig oly eszközökkel, melyekkel a győzelmet biztositva látják.

A vita során dr. *Menger* képviselő kifejti, hogy Ausztriában, ha az állam fenn akar maradni és meg akar erősödni, beláthatatlan idő alatt meg kell oldani azt a feladatot, hogy hogyan szüntethető meg a nemzetiségi kérdéstől előidézett bomlási folyamat az egyes nemzetiségek egymáshoz való viszonyának jogi rendezésével és hogyan tehető lehetségessé a különböző nemzetiségek együttélése *Hortis* képviselő ujból a Triesztben létesitendő olasz egyetem mellett emelt szót. *Baxa* képviselő (cseh radikális) a központositó politika ellen szól. Az obstrukciónak nemcsak a mostani kormány, hanem az egész összpontositó rendszer ellen kell fordulnia. Dr. *Ferjancic* a triesztі olasz egyetem létesitése ellen beszélt, mert az azonos volna Triesztnek a szomszéd államnak való kiszolgáltatásával. A délszláv egyetemnek Laibachban való egyesitését kivánja. A tárgyalást holnap folytatják.

Bécs, november 29.

A parlamenti helyzet sivár és vigasztalan. A mai körülmények közt lehetetlennek látszik, hogy a költségvetési provizórium és az olasz egyetem ügye még karácsony előtt dülőre jusson. A legjobb esetben az inségjavaslatokkal végezni fog a parlament mégis, mert e tekintetben a pártok közt nincs eltérés.

Az osztrák közoktatási miniszternek egy *ujabb nemzetiségi* kérdéssel gyült meg a baja. A dalmáciai és isztriai horvát egyetemi hallgatók tegnap esto gyülést tartottak, amelyen a zágrábi, gráci és innsbrucki egyetemekről is jöttek Bécsbe küldöttségek. A horvát diákok megvitatták *Hartel* közoktatási miniszter ismeretes rendeletét s kimondották, hogy az nem elégiti ki őket; egyben memorandumot szerkesztettek s abban kifejtették, hogy feltétlenül kivánják a zágrábi jogi és bölcsészeti vizsgák és oklevelek elismerését. Ma délben tisztelgett a horvát diákok küldöttsége a közoktatási miniszternél, aki megigérte, hogy kivánságaikat lelkiismeretesen meg fogja vizsgálni és a lehetőséghez képest teljesiteni is fogja azokat.

Beszélgetés Bülow kancellárral. Egy londoni folyóirat *Bashford* beszélgetését közli *Bülow* gróf német birodalmi kancellárral. A kancellár őszinte sajnálatát fejezte ki az angol sajtó egy részének németellenes elfogultságán. Mindkét fél érdekének, ugymond, jobban szolgáinának a rossz hangulat megszüntetésével, mint annak ingerlésével. Örül azonban, hogy láthatja, hogy ellenkező áramlat indult meg és hogy az utolsó időben több angol lap abbanhagyja a bántó, sértő hangot. *Bülow* gróf rátért arra az állitásra, hogy Németország megpróbálta a tibeti egyezség megakadályozását. Meg van győződve arról, hogy ma Angliában tudják, hogy a *Times* tudósitójának jelentése alaptalan. Végül a birodalmi kancellár hozzátette: Felhatalmazom, hogy hivatalosan konstatálja, hogy *Mumm* báró e kérdésbe nem avatkozott és minden ellenkező hir koholt.

A birodalmi kancellár aztán Németországnak Oroszországhoz való viszonyáról beszélt. Az az állitás, hogy a balti hajóhadat német figyelmeztetések tették idegessé, Angliában is elkeseredést okozott. A hajóhad biztonságát illetőleg már annak indulása előtt is aggódtak a hivatalos orosz körök. Már augusztusban felhivta az orosz kormány Németország figyelmét arra a lehetőségre, hogy a hajóhadat német területről megtámadhatják. Németországnak mint semleges államnak kötelessége volt intézkedni, hogy az ilyen támadás megakadályoztassék. Ezért adtak utasitást a német tengeri és kikötőhatóságoknak. Dánia is ugyanezt tette. *Bülow* gróf határozottan hangsulyozta, hogy Németország nem akar háboruságot Anglia és Oroszország közt, sem Ázsiában sem Európában. Németország érdeke ez országot arra kényszeriti, hogy akadályozza meg az ilyen összeütközést. Senki sem tudja, hogy az ilyen háboru mily messze mehetne. Ezért Németország a most folyó háboru korlátozására törekszik. Kina semlegessége első sorban Németországnak köszönhető. Ha az angol ujságirók az Anglia és Oroszország jó viszonya mellett szólnak, nem bánja Németország, különösen ha ezzel a béke ügyének szolgálnak. De ha Németország ilyen egyezségre törekszik, akkor azt kiáltják Angliában, hogy Németország Anglia ellen szövetkezik. Oroszország nem kötött külön egyezséget Németországgal, de Németország keleti szomszédjával békében akar élni. Ő (Bülow gróf) nem teljesitené kötelességét, ha ezt a barátságot nem ápolná. Ez különben bizonyitja a térképre vetett pillantás. Németország ezentul is megőrzi a szigoru semlegességét, de megtartja Oroszországgal való jó barátságát. *Bülow* gróf megemlitette azt a vádat is, hogy Németország viszályt akar kelteni Franciaország és Anglia közt és azt mondta: Képzelheti, hogy most ilyet teszünk, amikor láthatjuk e két világhatalom entente cordiáljának tiszta bizonyitékait?

Bashford megjegyzésére, hogy Angliában az a vélemény uralkodik, hogy Németország Angliának tulajdonképpeni halálos ellnsége, *Bülow* gróf azt válaszolta: Mint politikus és német államférfiu az a nézetem, hogy bünös dolog volna oly politikát folytatni, mely arra irányulna, hogy ellenségeskedést szitson két nagy nemzet közt, mint Németország és Anglia, amelyek mind a ketten nélkülözhetetlenek a civilizált világ számára. A két nép közötti háboru nagy szerencsétlenség volna és megbocsáthatatlan volna egy államférfiutól, hogy azt szándékosan előidézze, vagy ugy cselekedjék, hogy az lehetővé, vagy valószinűvé váljék.

Az orosz-japán háboru.

Budapest, november 29.

Port-Arthur ostromáról az a legujabb hivatalos hir, hogy a japánok egy 205 méteres domb ellen sikeres támadást intéztek. A távirat szerint ezzel a Port-Arthur teljes megszállására szükséges munka 90 százalékát elvégezték. Ha igaz a japánok számitása, ugy kéthárom hétnél előbb alig várható a hatalmas erőd bevétele, mert körülbelül hat hónapja, hogy a japán sereg Port-Arthur ostromlását megkezdte. Más tokiói táviratok nem hangzanak ily rózsásan és máris arról beszélnek a japán fővárosban, hogy a mostani támadás lesz az utolsó és ha ez se sikerül, kiéheztetéssel fogják kapitulációra kényszeriteni a várost. Ma azonban az ilyen kisérletnek még kevesebb jogosultsága van, mint azelőtt, mert a balti flotta egy hónap alatt könnyen elérhet a kelet-ázsiai vizekre.

Kuropatkin tábornok azt jelenti a cárnak, hogy a japánok e hónap 27-én ujra támadólag léptek föl. *Saharov* tábornok is ilyen értelmü jelentést küldött, de azzal a vigasztaló hirrel kiegészitve, hogy a megtámadott orosz osztály visszaverte az ellenséget. Később a japánok meg akarták kerülni az orosz jobbszárnyat, de ezek ágyui visszavonulásra kényszeritették.

Port-Arthur ostroma.

Tokió, november 29.

A *Reuter*-ügynökségnek jelentik, hogy a japánoknak „a 205 méteres dombra" intézett támadása *eredményes* volt. Azt hiszik, hogy ezzel elvégezték Port-Arthur teljes megszállására szükséges *munka 90 százalékát*. E magaslat birtokában *a japánok az egész kikötőt teljesen átláthatják.*

London, november 29.

Port-Artur ostroma szombat óta szakadatlanul tart. A tokiói hadügyi kormány nem tesz közzé jelentéseket a harc eredményéről, bár tegnap is kimeritő jelentést kapott *Nogi* tábornoktól. Tokióban ezt a hallgatást ugy magyarázzák, hogy az ostromlók még mindig nem tudnak célt érni.

Pétervár, november 29.

A *Birzevija Vjedomosti* tudósitója táviratozza Mukdenből mai kelettel: Beszéltem Kostlivzew kozákszázlóssal, aki Port-Arthurból tért vissza, ahova a mukdeni hadsereg vezérkara küldte őt. Mindnyájan meg vannak győződve, hogy Port-Arthur sohasem fog elesni. *Stösszel* tábornok azt mondta neki:

— Meggyőződésem, hogy Port-Arthurt nem fogják levenni. En meg fogom várni a felszabaditást.

A mandzsuriai harctér.

Berlin, november 29.

Mukdenből jelentik: Az előőrsök sokszor csak negyven lépésnyire vannak egymástól, látják egymást, de nem lőnek. Egy orosz önkéntes elvette egy alvó japán puskáját, anélkül, hogy a japánt bántotta volna. Mind a két hadsereg csapatai ugyanegy forrásból meritenek vizet s e közben nem lőnek egymásra. Az oroszok egészen érthetően hallják a japánok beszélgetését, söt bele is elegyednek, mert sok japán jól beszél oroszul. A japánok tréfásan teához hivják meg az oroszokat, akik sokszor irigykedve nézik, hogy a japánok még pálinkát is kapnak. Ezt a vidám állapotot csak ritkán zavarja meg egy-egy sortüz. *Kuropatkin* tábornok husz lóerejü automobilt szerzett, amelyen naponkint egész harcélét megtekintheti. Az a francia kereskedő, akitől *Kuropatkin* az automobilt vásárolta és aki azóta visszatért Csifuba, azt beszéli, hogy *Kuropatkin* még mindig vasuti kocsiban alszik, amely éjjel-nappal ki van világitva és tisztjei ezért tréfásan azt mondják, hogy fővezérük sohasem alszik. Kuropatkin még más husz automobilt rendelt meg, amelyet hadiszer szállitására fognak használni.

Pétervár, november 29.

Kuropatkin tábornok a következőket táviratozza november 27-ikéről:

A ma reggel Csinkecsennél operáló csapattól érkezett jelentés szerint az éjjel nyugodtan telt el, de reggel hatodfél óra után az ellenség megkezdte a támadást és a balszárnyon reggel hét órakor megkezdődött a puskatüz. November 25-től 26-ig csapatunk tizenegy halottat és huszonhét sebesültet veszitett. A sebesültek legtöbbike azt kivánta, hogy a hadsorban maradhasson. A parancsnok a japánok

veszteségeit nagynak tartja. Több mint száz legyvert zsákmányoltak. Az elesett japánok egyenruhája szerint itélve, a 7. tartalékezred volt az, amely balszárnyunk és középső csapatunk ellen küldött. *Vankovsz* másodosztályu százados hét önkéntes vadászszal 26-án este egy ellenséges őrszemhez osont és elfogott egy japán altisztet, aki az őrszemtől eltávolódott. Az elfogott lármát csapott, mire az őrség többi katonája elszaladt. A közelben dolgozó két japán százados is elmenekült. Két vadász megsebesült. Ma a japán sáncok ellen folyt a puskatüzelés.

Szaharov tábornok 28-iki távirata a következőket jelenti:

November 27-én este, önkéntes vadászaink *Ottubay* százados vezérlete alatt megszállották a Putilov-domb alatt lévő Nanganca falut és az ellenség heves puskatüzében husz percig tartották magukat, mig az épület alá, amely az ellenségnek állásképpen szolgált és amelyből a japánok nagy közelségből folyton lövöldözték őreinket, *bombát lehetett elhelyezni*. Csapataink visszavonulása után az épület légberöpült. Erre Nanganca falura és a közelben lévő hasadékokra kezdtünk tüzelni, amelyet nemsokára jelentékeny japán haderő szállott meg. Két emberünk megsebesült. A 28-iki ütközetről nem kaptam jelentést.

London, november 29.

A *Reuter*-ügynökség jelenti *Senkingből* 28-áról: A keleti orosz hadseregből az a hir érkezett, hogy *Renekampf* tábornokot *Dalin* közelében megtámadták. A japánokat három napos küzdelem után *visszaverték*, de a *küzdelem még mindig tart*. A japánok ostromágyukat szállitottak állásukba.

A balti flotta.

London, november 29.

A Reuter-ügynökség jelenti Fokvárosból: Az *Argus* nevü lap táviratot kapott, amely szerint *Rosdesztvenszky* tengernagy hajóhada Szvakopmundnál szenet vesz föl.

A hulli incidens.

Bécs, november 29.

Tegnap délután *Plunket* angol nagykövet és a beteg orosz nagykövet képviseletében *Pudberg* báró követségi tanácsos a külügyminisztternél megjelentek, hogy kormányuk nevében előterjesszék azt a kérdést, hajlandó volna-e ő felsége a hulli eseményben kiküldendő vizsgálóbizottság ötödik tagját esetleg kinevezni. *Goluchowski* gróf a kérdésre azonnal helybenhagyólag felelt és kijelentette, hogy ő felsége hajlandó az esetleg szükségessé váló ötödik tagot kinevezni.

Előfizetési felhivás.

A *Budapesti Napló* t. olvasóihoz, akiknek előfizetése december elsején lejár, azt a kérést intézzük, sziveskedjenek előfizetésüket mielőbb megujitani, nehogy a lap szétküldésében zavarok álljanak elő. Az előfizetések megujitásának megkönnyitésére *mai számunkhoz postai utalványokat csatoltunk*, amelyek már a *Budapesti Napló* uj kiadótulajdonosának czimére szólnak s amelyek szerint tehát az előfizetések ezzel a czimzéssel küldendők:

A magyar
hirlapkiadó részvénytársaságnak
a BUDAPESTI NAPLÓ
részére.

A Budapesti Napló egész évre	*14 K — fill.*
Félévre	*7 K — fill.*
Negyedévre	*3 K 50 fill.*
Egy hónapra	*1 K 20 fill.*

HIREK

Budapest, november 29.

— **Uj miniszteri segédtitkárok.** A király *Degré* Andor, dr. *Papp* Antal és *Szonlagh* Tibor Jenő miniszteri fogalmazóknak a miniszteri segédtitkári czimet és jelleget adományozta.

— **Uj zászlósurak.** Bánffy Dezső báró lemondása óta a főudvarmesteri méltóság betöltetlen volt. Erre a zszlósuri méltósága ő felsége most *Festetich* Tasziló grófot, az eddigi pohárnokmestert nevezte ki. Az ekként megüresedett méltóságra *Wenkheim* Frigyes gróf emelkedett, mig *Apponyi* Sándor gróf főkamarássá lett. Az uj zászlósurakat kinevező királyi kéziratok a hivatalos lap mai számában jelentek meg.

— **Natália balesete.** Natália szerb exkirályné már kiheverte azt a balesetet, amely a minap Biarritzban kocsikázása alkalmával érte. A baleset ugy történt, hogy a Rue Maragnon robogó fogatának egyszerre mind a két lova megijedt valamitől; az állatok megbokrosodtak s neki vitték a kocsit egy fának. A lovak elbuktak, a kocsi összezuzódott, *Natália* királyné, a kocsis és az inas pedig a kövezetre zuhantak. A királynét a járókelők emelték fel. Homlokán és kezein erősen vérzett s a nyelvét is megharapta. Az első segélyt egy szomszéd házban nyujtották neki, ahnnan aztán lakására, a Sacchino-villába vitték. A kocsis sulyosan, az inas pedig könnyen sérült meg.

— **Mária Terézia emlékezete.** A budapesti tudományegyetem tanácsa az egyetem ujjáalakitójának, Mária Terézia királynőnek halála évfordulója alkalmából gyászistentiszteletet tartott ma az egyetemi templomban. A templomot erre az ünnepségre gyászpompával diszitette föl Krizsán Mihály pápai kamarás, az egyetemi templom egyházi gondnoka. A főhajóban állott a katafalk a királyi jelvényekkel. Az első padsorban ültek az egyetemi tanács tagjai: dr. *Domkó* György rektor, dr. *Kiss* János hittudományi, dr. *Szentmiklósi* Márton jogkari, dr. *Generisich* Antal orvoskari és dr. *Lóczy* Lajos bölcsészettkari dékánok, dr. *Margitay* Antal egyetemi tanácsjegyző, *Krizsán* Mihály pápai kamarás igazgató, dr. *Concha* Károly, dr. *Prohászka* Ottokár, dr. *Karácsonyi* János, dr. *Békefi* Remig, dr. *Marczalli* Henrik, *Ciocan* János, dr. *Reiner* János és dr. *Csillagh* Gyula egyetemi tanárok, továbbá az ifjuság. A gyászmisét *Steinberger* Ferenc kanonok celebrálta, a kóruson a papnövendékek daloskőre énekelt.

— **Uj főrendek.** A hivatalos lap mai száma jelenti dr. *Schwartzer* Ottó udvari tanácsosnak és *Haller* Károly kolozsvári egyetemei professzornak a főrendiház tagjaivá történt kinevezését. Tudományos életünk e két kitünőségével együtt dr. *Molnár* Viktor temesi főispán és *Zeyk* Dániel, Alsófehér vármegye főispánja is a főrendek közé emeltetett. Mind a két főispán régi, köztiszteletben álló családok sarja s sok év óta érdemes munkát végeztek megyéjükben, ahol pártkülönbség nélkül szeretet övezi nemes alakjukat.

Parnói *Molnár* Viktor 1853-ban született Gálszécsen, Zemplénmegyében. Tanulmányait a budapesti egyetemen fejezte be s 1877-ben ügyvédi oklevelet nyert. Ezután ügyvédi gyakorlatot folytatott egészen 1884-ig, mely évben képviselővé választatott. Mint képviselő a szabadelvüpártnak volt tagja. 1891-ben kinevezték Temesmegye és Temesvár szabad kir. város főispánjának. Mint főispán rendkivül népszeriségre tett szert; erejét soknyelvü megyéjében főleg a nemzetiségi béke fönntartására fordította. Három esztendővel ezelőtt ülte meg főispánságának tizéves jubileumát és a megye összes lakosai nemzetiségi különbség nélkül egyformán ünepelték a népszerü főispánt. Minden község hatalmas deputacióval képviseltette magát. 1889-ben ő felsége a Lipót-rend közökeresztjével tüntette ki.

Zeyk Dániel, Alsó-Fehérmegye főispánja hatalmas érdemeket szerzett magának ugy a közigazgatás, mint a református egyház ügyeinek vezetése terén. 1851-ben született Kolozsvárott. Atyja Zeyk Ferenc kolozsvári főispán volt. Tanulmányait Nagy-Enyeden, majd a budapesti református gimnáziumban végezte, aztán a budapesti egyetemre iratkozott be mint joghallgató. Vizsgái letétele után tompaházi birtokára vonult vissza. Zeyk élénk részt vett Alsó-Fehérmegye közéletében és ismételten képviselővé is választották.

— **Erzsébet ünnep Berlinben.** Berlinből irják nekünk: A berlini magyar iparegyesület kegyeletes ünepélyt rendezett november 26-án nagyasszonyunk, *Erzsébet* királyné emlékezetére. A szép ünepélyt *Goldstein* B. elnök megnyitó beszéde vezette be, mire az egybegyültek állva énekelték a *Himnuszt*. Fáy Henrik ódát szavalt, majd *Fischer* Ödön mondott ünnepi beszédet. *Langer* J. hegedujátéka után *Tilka* Endre Berlinben élő magyar szinész magyar dalokat énekelt. Még *Geringer* Ödön szavalta el néhány mélyérzésü költeményét, mire a kegyeletes ünnepély a *Szózat* éneklésével véget ért.

— **Kuyper miniszterelnök nagybeteg.** Amsterdamból jelentik, hogy *Kuyper* miniszterelnök torokbaja sulyosbodott. A miniszterelnök leányával együtt Brüsszelbe utazott, hogy megoperáltassa magát. Aztán visszavonul a magánéletbe. Lemondásának jelentékeny következményei lehetnek, mert *Kuyper* tartotta össze a katholikus és a kálvinista koaliciót, amely most alkalmasint fel fog bomlani.

— **A gödöllői főszolgabiró meghalt.** Pestvármegye gödöllői járásának főszolgabirája, *Kapczy* Vilmos, tegnap hatvanhárom éves korában meghalt. Huszonöt évig szolgálta a megyét s mint érdemes tisztviselőt sok kitüntetés is érte. A királyt, Gödöllőre érkezésekor, mindig ő fogadta s ő felsége avval tüntette ki, hogy gyakran meghivta vadászataira; legutóbb pedig a harmadosztályu vaskorona-rendet adományozta neki. Az elhunyt buzgólkodására létesült Gödöllőn Erzsébet királyné szép szobra és *Kapczy* egyébként is sokat fáradozott Gödöllő szépitésén. Kapczy özvegyéhez a király, *Paar* és *Bolfras* hadsegédek és báró *König*, a kabinetiroda főnöke is részvétiratot küldtek. Az érdemes főszolgabirót december 1-én délután negyedfél órakor fogják eltemetni. Pestvármegye mai folytatólagos közgyülésén *Beniczky* Ferenc főispán napirend előtt bejelentette a főszolgabiró halálát, a közgyülés a főispán inditványára részvétét jegyzőkönyvileg fejezte ki és elhatározta, hogy a temetésen küldöttségileg vesz részt, amelyet az alispán fog vezetni.

— **Pestvármegye közgyülése.** A szenvedélyes vitatkozás után Pestvármegye rendes közgyülése ma *Beniczky* Ferenc főispán elnöklete alatt nyugalmasan tárgyalta a napirendet, amely előtt az elnök a vármegye sulyos veszteségét. *Kapczy* Vilmos gödöllői főszolgabiró halálát jelentette be.

Förster Aurél kérdésére *Beniczky* Lajos alispán kijelentette, hogy a legközelebbi közgyülésen előterjesztést tesz a kerületek arányosabb beosztására nézve. *Wolfner* Tivadar Rákos-Palota község fogyasztási adója kezelésének dolgában interpellált s megnyugtató választ kapott. A közgyülés csatlakozott Szepesvármegye törvényhatóságának az alkoholizmus terjedésének megakadályozásáról szóló átiratához s megnyugvással vette tudomásul Jász-Nagykun-Szolnokmegye törekvését, hogy a körorvosok számára országos nyugdijintézet alakuljon. Zsámbok község körorvost választott. Valkó község a körorvosválasztás ellen fölebbezést jelentett be, amelyet azonban visszautasitott a közgyülés. Azután ujjáalakitották a megye központi választmányát. Több apró ügy elintézése után a közgyülés egy óra felé véget ért.

— **A Szabad Egyetem Pozsonyban.** A Szabad Egyetem előadásait Pozsonyban, ahol a közönség tavaly is oly nagy érdeklődést tanusitott iránttuk, e hónap 16-án kezdette meg. Előadásokat tartanak: Mandelló Gyula dr. jogakadémiai tanár: Az ipari forradalomról és Pasteiner Gyula dr. egyetemi tanár: Az épitészet müvészi fejlődéséről. Egy-egy sorozat hat-hat előadásból áll s az előbbi minden szerdán, az utóbbi minden pénteken tartja meg azokat a városház disztermében. Az előadások céljaira a budapesti központ egy vetitőkészüléket bocsátott a pozsonyiak rendelkezésére, mig Pálffy János valóságos belső titkos tanácsos ezerötszáz koronát adott az előadások költségeire. Jövő é február-márciusában egy uj sorozat indul meg melynek előadói: Török Aurél dr. egyetemi tanár: Az emberiség keletkezéséről és elterjedéséről a földön és Erődi Béla főigazgató: Az Adriától az Atlanti óceánig tartanak előadást.

— **Köztársasági elnökök ujévi üdvözlése.** Franciaországban elnök ujévi üdvözlése régi szokás szerint oly módon történt, hogy az Elysée-ben kifüggesztettek egy nagy kosarat, amelybe minden polgár bedobhatta névjegyét. A franciáknak ez nagy örömet okozott, nagy hogy az óriási kosár is többször megtelt névjegyekkel. *Loubet* elnök azonban megválasztása után megszüntette ezt a szokást és az utóbbi ujévnapokon a kosár nem volt többé látható az Elysée-palotában. Ezt az ujitást az ország többi méltóságai is követték és máris megszünni látszott az ujévi üdvözlések szo-

kása. Ám vannak olyanok is, akikre nézve éppenséggel nem járt haszonnal a régi szokás megszüntetése: a vésők, nyomdászok és névjegykészitők, akik nem tudtak beletörődni az uj rendbe, amely rájuk nézve nagy kárral járt; peticiót nyujtottak be tehát az elnökhöz, aki kérelmüknek helyt adva, el fogja rendelni az elysée-i nagy kosár kifüggesztését a jövő ujév napján. A franciáknak ez a restitució bizonyára nagy örömet fog okozni. — Sokkal könnyebben érintkezhetik az amerikai yankee elnökével. *Washingtonban* ugyanis a hétnek egy bizonyos napján az Egyesült-Államok elnöke bárkit fogad s megszoritja a látogató kezét. Hogy az ily fogadások nagyon sürü látogatókat csábitanak, az abból is kitünik, hogy az elnök feleségének is segédkeznie kell azoknál. *Cleveland* elnök nejéről azt beszélik, hogy jobb keze a sok kézszoritástól annyira megvastagodott, hogy azóta nagyobb számu keztyüt kénytelen használni.

— **Ismeretlen halottak.** Egy külön fejezet a nagyvárosok szomoru krónikájában az ismeretlen halottaké. A városok lázasan lüktető élete, a munka, amely ezer változatban kinálja legalább a betevő falatot, huzza a szegény embereket a városban. Hányan csak azért menekülnek ide, hogy szegénységükkel, uj kenyérkeresetükkel elrejtőzhetnek a százezrek között. A legtöbbször magukra maradva mindenkitől ismeretlenül tengetik életüket és ha összeroskadnak a nyomoruság terhe alatt és eléri őket a vég, nincs senki, aki könnyet etsen elhidegült tetemükre. Talán sokan ezért menekülnek a meleg otthonból, hogy beteg testük szenvedését ne érezzenek kivülük és maradjon meg szeretteiknek a remény, hogy még visszatérhetnek. Sokan vannak ezek és boldogok elhagyatottságukban is. A márványpadlón megszámozza őket a rendőr, mint a többieket, akiknek senki sem ismeri nevét, családját, származását. A fotografáló-gép lekapja őket és a rendőrség megőrzi a fotografiákat évekig, hátha az érdeklődők kutatása elvezet abba a rengeteg városba is. Száznegyvenegyen voltak tavaly ezek az ismeretlenül maradt halottak, a legszomorubb albumba gyüjtve fotografiájuk emlékei, sötét szenvedésüknek. Legalább ha akadnak majd emberek, akik ráismernek ebben az albumban arra, akit vérző szivvel kerestek, meg fogják tudni azt, hogy hol vannak eltemetve.

— **Orosz alkotmány.** Pétervárról jelentik, hogy a cár fogadni fogja a zemsztvo-kongresszus tagjait. *Galiczin* herceg azt ajánlotta a cárnak, hogy a városok önkormányzatát a jövő év február 19-én, a jobbágyság felszabaditásának évfordulóján, léptesse életbe. A zemsztvo-kongresszus határozatának is ez a dátum felelne meg. A krakkói *Czas*-nak irják Pétervárról, hogy *Svialopolk-Mirsky* herceg belügyminiszter értesitette a kievi kormányzót, hogy a belügyminisztérium rendelettel fogja felhivni a városokat, hogy küldjék ki képviselőiket, hogy azok megvitassák a városi közigazgatás reformját, a zemsztvo-kongresszus szellemének megfelelően. *Párisból* érkezett magánjelentések szerint a cár kijelentette *Svialopolk-Mirsky* herceg belügyminiszternek, hogy a jövő tavasz előtt nem teljesitheti a zemsztvók kérését. Ezt a kijelentést ugy magyarázzák, hogy a cár a remélt hadi sikerek után hajlandó lesz életbeléptetni a reformokat. *Lembergből* azt irják, hogy a lengyelek *az orosz alkotmányban nem biznak* és azt hiszik, hogy a zemsztvo-kongresszus eredménye csupán a tartományok autonómiájának kiterjesztése és a kormányzók hatáskörének korlátozása lesz. Érdekes, hogy a kiváltságok megszüntetését követelő zemsztvók legnagyobb része nemes, vagyonos, müvelt ember.

— **Egy jegyző jubileuma.** Csizmadia László, *Tata* város főjegyzője és az országos jegyzői egyesület választmányi tagja november 27-én töltötte be müködésének huszonötödik esztendejét. A város képviselőtestülete ebből az alkalomból diszközgyülést tartott, amelyen a vármegye képviseletében *Ghyczy* Dénes alispán és *Asztalos* Béla főjegyző is részt vett. A közgyülésen a város közönsége nevében *Herczegh* Dániel biró, a képviselőtestület megbizásából dr. *Garzuly* ügyvéd, tisztviselőtársai nevében pedig *Havas* Ferenc jegyző és a különböző egyesületek elnökei üdvözölték Csizmadiát. A város a jubiláust 400 korona személyi pótlék megszavazásával, az elöljáróság pedig diszes albummal lepte meg. Délben diszebéd volt, melyen az ünnepeltet *Ghyczy* alispán és még számosan köszöntötték fel.

— **A skandináv képviselők Párisban.** Párisból táviratozzák: A nemzetközi választott biróságok parlamenti csoportja ma a skandináviai kiküldöttek tiszteletére nagy lakomát adott, amelyre négyszázan voltak hivatalosak. *Combes* miniszterelnök és több miniszter, a szenátus és a kamara elnökei is ott voltak a lakomán.

Berthelot, az Institut tagja, beszélt először s nagy vonásokban jellemezte a skandináv népet és történelmi szerepét. Beszéde végén az egész emberiség egyesülését dicsőitette és kivánta a háboru megszüntetését. Erre lord *Brassey* mondott beszédet. Örül annak, ugymond, hogy ma Franciaország vendégei között van. Franciaország, melynek politikája soha sem szolgálta az önzést, melynek politikája állandóan bölcs, magas célokat követett, nehéz feladatával szemben föl van fegyverezve.

Báró *D'Estournelles,* a parlamenti csoport elnöke megköszönte az angol kiküldöttek megjelenését, majd pedig a skandinávokat üdvözölte, akik megjelentek. Bizonyitja, hogy a választott biróságok létesitésére forditott fáradság nem volt hiábavaló. Azt hiszem, mondta azután, hogy az orosz-japán háboru rémei a választott biróságok javára válnak, mert a népek, vezetve a láthatár véres fényétől, boldogulásukat a nemzetközi igazságszolgáltatás szervezésében fogják keresni. *Rordam* dán követ és *Cavali* svéd szenátor beszéltek még, a világbéke eszméjét dicsőitve.

Prebenston, a norvég folkething elnöke, Franciaországot dicsőiti, mint amaz államok elsejét, melyek a nemzetközi konfliktusok békés elintézését akarják. Majd ujból báró *D'Estournelles* beszél és felolvassa *Bourgeoisnak,* a hágai választott biróság elnökének levelét, ki sajnálja, hogy a gyülésen jelen nem lehet.

Combes miniszterelnök kifejti, hogy a skandináviai vendégek Franciaországban való megjelenése Franciaország ama messzire elhangzó hivására történt, amely a népeket az áldásthozó békében való egyesülésre szólitotta fel. Franciaország nem kerül a visszaesés és gyöngeség gyanujába, a háborukat elátkozva, az összes népeket kérve-kéri, hogy egyesüljenek az egyezségek és a humanitás politikájában. Franciaország, amelynek bátorsága minden háboruban kétségkivül áll, magának kivánja jobban, mint bármely más nemzet azt a jogot, hogy a béke legyen külső politikájának megváltozhatatlan mértékzsinórja. A miniszterelnök poharát a skandináv uralkodók és népek javára üritette.

Ackermann, Svéd- és Norvégország követe köszönetet mond a miniszterelnök beszédeért és Loubet elnököt élteti. Utána még több beszédet mondottak. Majd Ackermann követ uralkodója nevében *D'Estournelles* elnökének az északi csillagrendjel nagykeresztjét nyujtotta át. A jelenlevők elhatározták, hogy a svéd-norvég királynak és a dán királynak köszönő táviratokat küldenek.

— **A pecaj.** XVI. Lajos alatt vált udvarképessé a krumpli. Azóta eszik a királyok is. A pecaj, amelyről a francia gasztronomusok azt állitják, hogy csakhamar versenytársa lesz a burgonyának, most kezd bevonulni a francia köztársaság elnökének konyhájára. A pecaj ma a legdivatosabb főzelék. Kinából importálták Franciaországba s a minap mutatták be Loubet urnak a krizantémkiállitáson. A köztársaság elnökének pompásan izlett az uj főzelék s Clerc ur, az Elysée gazdája, azóta folyton tárgyal az elnöki palota főkonyhamesterével, vajjon a pecajt beillesszék-e a hivatalos menü finom csemegéi közé. A kérdés nem olyan egyszerü, mint ahogy gondolná az ember. A francia gyomor nem ad egykönnyen polgárjogot valamely ételnek. Előbb szakvéleményt kell adni *Curé* urnak, a vásárcsarnoki szindikátus titkárának és *Bois* urnak a Muzeum növénytani igazgatójának. A pecajt azonban Curé ur is, Bois ur is elismerték, bizonyitványt adtak róla, hogy elsőrendü főzelék, amelynek diószerü ize van s ha egy kis cukorral hintik be, a legelőkelőbb ételekkel is kiállja a versenyt. Ezekután bizonyos, hogy a pecaj bevonul a francia köztársaság elnökének asztalára s onnan aztán elindul világhóditó utjára. Ki tudja, nem győzi-e le valamikor a krumplit s nem lesz-e a világ legdemokratikusabb eledele?

— **Klauzál Gábor emlékezete.** A Magántisztviselők Otthona holnap, szerdán este fél nyolc órakor *Klauzál* Gábor emlékezetére ünnepi gyülést tart, amelyen az emlékbeszédet *Gelléri* Mór királyi tanácsos, az Országos iparegyesület elnöke fogja elmondani.

— **Most János.** Hires, nevezetes volt valamikor *Most* János neve. A munkásmozgalom legjobb szónokai közül való, aki lángoló temperamentummal hirdette a szociális forradalmat szóval és tollal. Huszonöt évvel ezelőtt még a németországi szociáldemokratapárt egyik vezetője volt és feltünést keltett a német birodalmi tanácsban mondott izzó beszédeivel, ahol a szászországi Chemnitz városát képviselte. A szocialisták ellen 1878-ban hozott kivételes törvény Mostot elüzte hazájából. Londonba költözött és itt megalapitott lapjával, a *Freiheittal* egyre radikálisabb elveknek lett szószólója, mig végre teljesen az anarchizmus táborához szegődött és legradikálisabb szószólója lett. Londonban sem volt sokáig maradása s Észak-Amerikába költözött. Az utóbbi időben kevesebbet lehetett róla hallani. Megöregedett a nyugtalan vérü forradalmár és szereplését nem is igen vették már komolyan. Utoljára akkor adott Most életjelt magáról, amikor Mac Kinleyt a buffalói kiállitáson megölték és ő ezt a gyilkosságot hőstettként ünnepelte. Ezért aztán elitélték egy évi börtönre. Most ismét hirt ad a táviró a 72 éves forradalmárról. Még pedig stilszerü hirt: éjjel jelenti egy londoni táviratunk, hogy Most Jánost Saint Louisban *letartóztatták*. Tudvalevő, hogy a mult héten az amerikai rendőrség a legmesszebb menő óvintézkedéseket tette Roosevelt elnök st.-louisi utazása alkalmából. Ez is azért történt, mert a rendőrség neszét vette, hogy Most János St.-Louisban van és hogy az anarkisták ott szeptemberben titkos gyülést tartottak.

— **A Ferenc József kereskedelmi kórház** igazgatósága *Hüttl* Tivadar elnöklete alatt ülést tartott, melyen elhatározták, hogy december 11-ére rendkivüli közgyülést hivnak egybe, melynek egyetlen tárgya lesz az alapszabályok módositása. Miután a közgyülési kiküldötteknek megbizatása ez év végével lejár, december 25-én választási értekezlet lesz. A pénztár orvosai a jövő évben egészségügyi előadásokat tartanak a kereskedelmi alkalmazottak részére. A tömeges látogatás biztositására megtette az igazgatóság a szükséges intézkedéseket.

— **Az alkohol ellen.** A nemzetközi alkoholizmus elleni kongresszus végrehajtó-bizottsága ma este dr. Babarczi-Schwartzer Ottó főrendiházi tag elnöklete alatt népes gyülést tartott, amelyen dr. Stein Fülöp főtitkár bejelentette, hogy a kongresszus megtartásának ideje véglegesen 1905. szeptember hó 12—16-ig van megállapitva. Egyuttal jelentette, hogy a kongresszuson Mme Legrain (Páris) és Gruber egy. tanár (München) tartják az ünnepi előadásokat. A fontosabb kérdéseket Lombroso, Van der Velde, Forel, Eggers (Brema), Helenius (Helsingfors), Dazynska (Krakó) stb. fogják tárgyalni.

A végrehajtó-bizottság örömmel vette tudomásul a munkás-bizottság jelentését, mely szerint a bizottságban az összes munkásszervezetek képviselteik magukat, továbbá hogy a bizottság előkészitette egy *munkás abstinens egyesület* alapitását, végre hogy a bizottság közremüködésére az összes munkásszervezetek és betegsegélyző pénztárak csatlakoztak a közegészségügyi egyesület azon mozgalmához, mely a vasárnapi munkaszünetnek a pálinka elárusitására való kiterjesztését célozza. A végrehajtó-bizottság a napirend további folyamán megállapitotta a kongresszusra szóló meghivó szövegét, amelyet magyar, német, francia és angol nyelven a világ minden részébe el fognak juttatni. Egyuttal elhatározta a végrehajtó-bizottság azt is, hogy Magyarországon a parlament mindkét házának az összes tanitóknak, orvosoknak, papoknak, tanároknak, biráknak és közigazgatási tisztviselőknek megküldi a meghivót és vele egy röpiratot, amelyet dr. nárai Szabó Sándor min. osztálytanácsos elnöklete alatt egy bizottság dolgozott ki. A röpirat lelkes hangon tárgyalja az alkohol káros hatását és reámutat azokra a borzalmas következményekre, amelyekkel az alkohollal való visszaélés jár.

— **Öngyilkos főhadnagy.** Bécsben ma délután főbe lőtte magát Kaltenberger Emil főhadnagy, aki a Prágában állomásozó gyalogezredhez volt beosztva, most pedig a hadiiskolát végezte Bécsben. A golyó a szerencsétlen főhadnagy agyába hatolt s nyomban megölte. Kaltenberger, aki

Az angol férfiruha-bérlet a legjobb ruházkodási rendszer. Prospektust küld **Deutsch F. Károly,** Bpest, Andrássy-ut 1. I. em.

csak 27 éves volt, az idén lépett elő főhadnagygyá. Végzetes tettének okát nem tudják.

— **Erzsébet főhercegnő férje — magyar birtokos.** Trencsénből táviratozzák nekünk, hogy *Windischgraetz* Ottó herceg megvásárolta báró *Popper* Ármin trencsénmegyei nagy uadalmát. Az uadalomhoz tizennégy község tartozik. Az uj magyar földesur udvalcvőleg férje Rudolf trónörökös egyetlen leányának *Erzsébet* főhercegnőnek.

— **Tolsztoj műhelyéből.** A pétervári német ujság igen érdekes adatokat mond el arról, hogy *Tolsztoj* Leo gróf miképpen irja halhatatlan müveit.

Tolsztoj — igy beszéli az emlitett ujság — befejezte a pénzről irt ismeretes elbeszélését s fölolvasta a parasztoknak. A történet teszett s az egyik paraszt arcán meglátszott a nagy meghatottság.

Nikolajevics Leo odafordult:

— Nos, barátom — mondta a parasztnak — nagyon hálás volnék, ha azt, amit most fölolvastam, *elmondanád* nekem.

— Szivesen, — felelte a paraszt. — Szórólszóra elmondom, ha kivánod.

Tolsztoj csöndesen hallgatta s a paraszt mesélni kezdett. Mesélt, mesélt, de csak sehogyan sem mesélte el a dolgot ugy, ahogy hallotta. Sok mindent máskép mondott el s annyira kiforgatta az eredeti történetet, hogy a többiek rárivalltak.

— Hazudsz! Nem ugy volt!

Hanem Tolsztoj csöndesen hallgatta s ugy látszott, hogy *éppen azok a részek érdekik legjobban, amelyek eltértek az övétől.* Közbeszólt hát:

— Hagyjátok csak. Hadd mondja. Szépen mondja!

A mesélő paraszt a *legszegényebb* parasztja volt a falunak. A falu végén lakott s ezért faluszéli Konstantinnak nevezték. A kunyhója födetlen volt s fala kidőlt. De volt egy nagy kincse mégis. Pompásan tudott elbeszélni s most is pompásan mesélte *az ostoba Iván* történtét. Tolsztoj gyorsan elővette jegyzőkönyvét, jegyzeteket csinált s szinte fölragyogott a szeme, ha a paraszt egy-egy eredeti mondatot vagy találó szót ejtett ki száján. Irodalomtörténeti tény, hogy az *Ostoba Iván* cimü történet abban a formában jelent meg, amelyben a faluszéli Konstantin beszélte el Tolsztojnak.

Igy végzi az ellenőrzést önmaga felett Tolsztoj Leo. Mindig azt mondja, hogy ez az egyetlen módja a népszerü irás elsajátításának s talán igaza is van.

— **Zsidó község-kerületi gyülés.** Szombathelyről jelentik: A *VIII. izraelita községkerület* tegnap tartott közgyülésén *Deutsch* J. M. halálával megürcsedett elnöki állásra egyhangulag *Rosenberg* Gyula orsz. képviselőt választotta meg. Az uj községkerületi elnököt küldöttség hivta meg, ki megjelent a közgyülés szine előtt, hol *Feldmann* Bódog dr. üdvözölte az uj elnököt.

Rosenberg Gyula válaszában kifejtette, hogy szerinte a magyar zsidóság felekezeti kulturális és magyar hazafiui kötelességének csak ugy felelhet meg, ha a megkezdett autonóm szervezet, mely törvényes szankcióval eliátott befejezést nem nyert, *egy kötelezo szervezetté alakul.* Szerinte mulasztást követik el azok a kormányférfiak, akik meghagyták a zsidó autonómia kérdését a maga rendezetlenségében s ezáltal megfosztották a zsidóságot attól az egyedüli fegyvertől, mely kulturális fejlődése és egygyététele szempontjából egyedül állott rendelkezésére. Majd kijelenti, hogy tudja, miszerint mérvadó helyen megvan a hajlandóság arra nézve, hogy ezen mulasztás jóvátétessék. A másik feladat az, hogy az 1848. XX. t.-cikknek a viszonyoknak megfelelő végrehajtása körében a zsidóság jogosult igényei is megfelelő figyelembe vétessenek. Kegyeletes szavakban emlékezett meg elődje, Deutsch J. M. érdemeiről és igérte, hogy teljes odaadással az ügynek szenteli tehetségét, mit nemcsak felekezeti érzése, hanem hazafiui kötelessége is parancsol.

A székfoglaló után elnökhelyettesnek *Feldmann* Bódog dr. ügyvédet választották meg.

— **Szenzációs elfogatás.** Popa János alcsernátoni fiatal oláh pap pár éven át jövedelmét tulhaladó életmódot folytatott, gyönyörü fogatot tartott. Ez a tulkölthetőzés gyanus kezdett lenni s kitudódott, hogy *Popa* János, mint az *Albina* háromszéki ügynöke, a kölcsönre szorult szegény székely földmiveseket rutul rászedte. Kisebb kölcsönről szóló váltóikat mindig ő maga töltötte ki, de mindig jóval nagyobb összegekről, mint amennyit tényleg kölcsön vettek, igy például 100 koronás váltóadósság helyett 1000 koronára állitotta ki a kölcsönző váltóját s a többletet mindig zsebre vágta, elköltötte s ilyenformán sok szegény székely embert földönfutóvá tett. Amikor aztán neszét vette, hogy bünös üzelmei kitudódtak: egy szép napon átszökött *Romániába* s igy egyidőre kiszabadult az igazságszolgáltatás kezei közül. Egy év multva a napokban hazajött *Alcsernátonba* s mintha mi sem történt volna, a napokban vigan kocsikázott Kézdivásárhely nagyutcáján keresztül, amikor a rendőrség letartóztatta és bekisérte a törvényszék fogházába.

— **Az uj főkapitányi helyettes ünneplése.** A fővárosi államrendőrség bünügyi osztálya ma szép ünneplésben részesitette az uj főkapitányhelyettest, dr. *Farkas* Lajos miniszteri osztálytanácsost. A bünügyi osztály negyven tisztviselője testületileg jelent meg az uj főkapitányhelyettesnél és *Zsarnay* Győző rendőrtanácsos talpraesett beszédben üdvözöite Farkas Lajos dr. meghatottan mondott köszönetet az üdvözlésért. Kilátásba helyezte, hogy továbbra is a bünügyi osztály élén maradhat. Miután ilyen módon a teendői nagyon megszaporodtak, kéri a tisztikar további támogatását. A beszédet megéljenezték, aztán az uj főkapitányi helyettes sorra kezet fogott a tisztviselőkkel és sokáig elbeszélgetett velük.

— Lelkes ovációban részesitette ma a rendőrség csapattiszti kara *Bornemissza* Boldizsárt abból az alkalomból, hogy a király a VI. fizetési osztályba kinevezte. Érdekes volt ez az üdvözlés, hasonló a harctéri kitüntetés megünnepléséhez. Mert itt is a tisztikar jórésze szolgálatban volt s csak rövid időre szabad tisztek jelenhettek meg.

— **A balti flotta palack-postája.** A keleti tenger német halászai, a minap uszó palackot találtak a hullámokon. Ezek a palackok a tenger postásai. Elfogták s kivették belőle az izenetet, amely igy szólt:

Most minket is visznek a *vágóhidra,* mint annyi testvérünket. Miklós cár nem gondol az ezernyi szegény özvegyre és árvára, akik halálunk után nyomorban fognak elpusztulni. A cár már eddig is számtalan embert áldozott a háborunak és még mindig nem tud betelni. Most rajtunk a sor, mi megyünk a halál mezejére, ahol egymást gyilkolják olyan emberek, akik egymást soha az élet ben nem látták s soha egymásnak még egy bántó szót nem mondtak. Hát soha sem lesz már vége e mészárlásnak? Oh, halász! ki e sorokat megleled, gondolj reánk, a halál áldozataira és imádkozzál értünk az ég urához, hogy adjon nekünk békét és nyugalmat mielőbb!

A levél a balti flotta valamelyik hajójáról jutott a tenger hullámai közé. Vaamelyik kurlandi matróz megható rajongása csak, de kihallatszik belőle ezer meg ezer vágóhidra cipelt ártatlan ember halálos orditása, átka és szenvedése . . . De a cár messze van!

— **Az „Aurora" irodalmi és müvészeti kör** vasárnap délután 4 órakor Tóth Márton elnöklete alatt tartotta rendkivüli közgyülését. A titkár jelentése szerint az egyesület 97 uj taggal gyarapodott. Azután a tisztikar a tisztikar választására került a sor. Diszelnököt Jókai Mór emléke iránti kegyeletből nem választottak. Ügyvezető elnök dr. Bodnár Zsigmond lett, ügy sz dr. Platthy György, pénztáros Telkes Aladár. A közgyülés az uj alapszabály-tervezetet elfogadta és sajnálattal vette tudomásul dr. Vraházy Armand elnök és dr. Frank Rezső ügyész lemondását.

— **Elsikkasztott millók.** Pétervárról jelentik, hogy gróf *Orlov,* aki egy millió rubelt adományozott a Vörös kereszt-egyesületnek, panaszt tett a cárnál, hogy ezt az összeget is, mint a cárné kétmilliós adományát, elsikkasztották. *Orlov,* akinek szabad bejárata van az orosz udvarhoz, elkeseredettségében ezt mondta a cárnak:

— Ha sejtettem volna, hogy az a sikkasztás be fog következni, egy kopeket sem adtam volna!

— **A világitási kiállitás ismertetése.** A ma megnyilt világitási kiállitás ismertetése céljából a technológiai iparmuzeum igazgatósága nyole általános érdekü előadást rendez az állami felső ipariskola (Népszinház-utca 8.) második emeleti 68. számu termében. Az első előadást szerdán, november 30-án „A világitógáz gyártása" cimen *Petrik* Lajos ipariskolai tanár tartja.

— **Az Ellis Island foglyai.** Newyorkból táviratozzák, hogy az ottani hatóságok mintegy száz magyarországi oláh kivándorlónak nem engedték meg, hogy az Egyesült-Államokban letelepedhessenek. Minthogy a kikötőben nem volt olyan gőzös, amely a megszorult embereket visszaszállitotta volna hazájukba, Ellis Islandba internálták őket. A szegény emberek a newyorki osztrák-magyar konzulátushoz fordultak és elpanaszolták, hogy már két hete fogva tartják őket, mert azt hiszik, hogy szerződéses munkások. Ők azért jöttek Amerikába, hogy munkát keressenek és semmiféle szerződés nem köti őket. Annak a viléknek lelkésze, amely az oláhok utjának célja volt, meglátogatta őket a szigeten és az is biztositotta a hatóságot, hogy ezek a szegény emberek senkivel sem kötöttek előzetes szerződést, és csakis hazájuk rossz gazdasági viszonyai miatt vándoroltak ki, hogy helyzetükön javitsanak. A lelkész közbenjárása sem használt; eredménytelen maradt a konzulátus fellépése is. Az oláhokat a Pannónia hajó hozta Amerikába és körülbelül még két hétig kell Ellis Islandban maradniok, mert addig Cunard-hajó nem indul Fiumába.

— **Egy amerikai milliomos öngyilkossága.** London városának legelső és legdrágább fogadójában tegnap öngyilkosságot követett el Chapman amerikai milliomos, aki szombat óta lakott a szállóban. A szerencsétlen milliomos megörült s leugrott a harmadik emeletről, a téli kertbe, ahol sok ur és hölgy estélyöltözékben ebédhez készült. Chapman is frakkban volt, gombliyukában rózsával vetette le magát a harmadik emeletről. Holttestét Amerikába fogják szállitani.

— **Halálozás.** *Várkonyi* (Süly) Dezső ujságirótársunk, ki sok éven át az *Egyetértés* és a *Magyarország* munkatársa volt, később Veszprémben volt szerkesztő, ma délben a Szent-István kórházban meghalt. Temetéséről a *budapesti ujságirók egyesületének* segitőalapja gondoskodik.

Engelbach Alajosné született Mesztetits Magdolna november 28-án hatvan éves korában Budapesten meghalt.

— **Egy iskolaigazgató ünneplése.** A szegedi állami főgimnázium tanári kara és tanuló ifjusága az intézet igazgatója, dr. *Kárpáti* Károly tiszteletére december 4-én ünnepélyt rendez. Kárpáti harminckét év óta lelkes buzgalommal szolgálja a magyar kulturát. Huszonöt évig a *soproni* állami főreáliskola tanára volt és onnét került a szegedi főgimnázium élére. Ő alapitotta meg Sopronban a magyar irodalmi és müvészi kört, a magyar szinpártoló egyesületet, a magyar dalegyesületet, a magyar kereskedelmi kört és a magyar kisdedővő egyesületet. A vezetése alatt álló szegedi főgimnáziumot annyira megkedveltette a Délvidék közönségével, hogy annak most már hatszáz növendéke van. Az ő hazafias munkálkodásának köszönhető, hogy a jövő évtől kezdve a szegedi főgimnáziummal kapcsolatban horvátajku tanulók részére internátust létesit a közoktatási kormány.

— **Vanderbilt diplomata.** New-Yorkból jelentik, hogy az Egyesült-Államok kormánya *Vanderbilt* Cornelust, az ismert milliomost, fogja kinevezni a berlini nagykövetség első titkárává. A new-yorki „*Sun*" czimü lap hosszabb cikkben foglalkozik most mr. *Vanderbilt*-tal.

Vanderbilt szerinte fontos szolgálatokat tett a választások idején a republikánus pártnak. Ezzel azt akarja mondani, hogy bőségesen hozzájárult a választási alaphoz. A német császárnál is — irja a „*Sun*" — nagy kegyben áll Vanderbilt és neje, született Grace Wilson s igy a német császár is örülni fog a kinevezésnek. A német császár tanujelét is adta a fia al Vanderbilt pár iránt érzett rokonszenvének, amidőn 1903 nyarán a „*The Noet Star*" nevü gőzjachtjukon Európába jöttek és Németországban is tartózkodtak. *Vilmos* császár ugy fogadta őket, mint a legelőkelőbb europai arisztokracia tagjait fogadni szokta. Berlini tartózkodásuk alatt a császár mindennap meglátogatta Vanderbiltékat és gondoskodott róla, hogy az ország többi városaiban is kiváltságokat megilető tiszteletben legyen részük. *Henrik* porosz herceg amerikai tartózkodása idején szintén meglátogatta Vanderbiltékat, Roosevelteken kivül csak tőlük fogadott el ebédre való meghivást. Ugy látszik ez is a német császár kivánságára történt. *Vanderbilt* eddig semmiféle diplomáciai tevékenységet nem fejtett ki ugyan, de a német császári ház szimpatiája megokolta teszi kinevezését. Vanderbilt mérnök és egy vasuti vállalatnak főrészvényese, amelynek élén nagybátyja áll.

— **Jubiláló fő imnázium.** A szatmárnémeti katholikus főgimnázium, amelyet 1636-ban Pázmány Péter alapitott, két évtizeden keresztül való szünetelése után pedig I. Ferenc király ujjáalapitott, december 6-án ünnepli ujjáalapitásának százéves jubileumát.

— **Molnár Viktor-alapitvány.** A sepsiszentgyörgyi állami tanitóképző-intézet tanári testülete egy a tanügyi és társadalmi körökben folytatott gyüjtés eredményeként kétezerötszázkoronás alapitványt létesitett, amelynek kamatajból a tanitónői pályára kiválóan alkalmas növendékeket kivánnak segéllyezni. Az alapitványt Molnár Viktor kultuszminiszteri tanácsosról nevezték el, amely elhatározásával a tanári testület elismerését kivánta megörökiteni, nem annyira a miniszteri tanácsossal, mint inkább Erdély ezen kiváló szülöttjével szemben, aki a magyar kulturális törekvésekben még hivatalán kivül is vezérszerepet visz.

— **Vakmerő kabátlopás.** Tegnap este érkezett a fővárosba *Borlonescu* János bukaresti mázoló. Vállára vette a télikabátját és gyönyörködve nézte a világvárosi nyüzsgést-mozgást, amint a Kerepesi-uton végighaladt. Egyszerre azonban ugy érezte, hogy valaki lehuzza a válláról a kabátot. Hirtelen hátrafordult, a tolvaj azonban pillanat alatt eltünt a sokadalomban. Bolonesku a főkapitányságra ment és dideregve panaszolta el, hogy egész pénze, mintegy ötven koronája a kabátjában volt és természetesen az is elveszett. A szegény mázolónak a rendőrség adott éjjeli szállást.

— **A gyilkos házaspár.** Holnap reggel érkezik a gyilkos Klein-pár Bécsbe. A rendőrség Penzingben fogja átvenni a gyilkosokat és tolonckocsin szállitja be Bécsbe.

— **Házasság.** *Deutsch* Sámuel Sátoraljaujhelyről eljegyezte *Fuchs* Fannyt Máramarosszigeten.

Dr. *Vinczehidi Vinczehidy* Ernő, Torontálmegye főjegyzője december elsején tartja esküvőjét *Samarjay* Erzsébettel Budapesten, a Deák-téri ág. evangelikus templomban.

— **A borbélyárak fölemelése.** A budapesti fodrászok a napokban nagygyülést tartottak, és egyhangulag elhatározták, hogy a fodrászdijakat december 1-töl kezdve mérsékelten fölemelik, illetőleg a tarifarendszert léptetik életbe. A borbélyárak fölemelését azért mondották ki, hoky a fokozott igényekkel járó nagyobb költségeket fedezhessék.

— **Almádiak mulatsága.** A budapesti „Almádi kör" december 3-án, szombaton este 8 órakor társasvacsorával egybekötött mulatságot rendez a váczi-körüti Förster-féle vendéglő külön termében.

— **A rendőrség hirei.** Öngyilkos varrónő. *Siklódi* Viktória huszonhárom éves varrónő Nefelejts-utca 55. sz. alatt levő lakásán lugköoldatot ivott. A Rókusban ápolják. — *Sikakasztás. Kertész* József, az Unio-szálló portása száz koronát sikkasztott Hajós Gyulától, a szálló tulajdonosától, azután egy buffetleány kiséretében megszökött. — *Eltünt ek.* A rendőrségen ma a következők eltünését jelentették be: *Vürdinger* Margit 12 éves tanuló, *Molnár* Dezső 17 éves tanuló, *Löwy* Kálmán 64 éves házaló. *Kovács* Viktor 29 éves gyárimunkás és *Póka* Nándor 13 éves napszámos fiu. — *Letartóztatott cselédleány.* A rendőrség letartóztatta *Krupcsik* Ilona 25 éves rovott multu cselédleányt, aki mintegy tizenöt házba olcsó bérrel beszegődött, alkalmadtán pedig egy csomó értékes holmival megszökött. Átadták az ügyészségnek. — *Halálos elgázolás.* A budapest-lajosmizsei helyiérdekü vasut egyik vonata a Noszlopy-utcánál elgázolta *László* István kovácssegédet, aki nyomban meghalt.

(x) **Ki csak egyszer is használja** Egger mellpaszti'láit, meg van győződve arról, hogy azok köhögésnél, rekedtségnél és lélegzési zavaroknál fölülmulhatatlanok. Kaphatók minden gyógyszertárban és drogériában. Doboza 1 és 2 korona. (Próbadoboz 50 fillér). Főraktár: Nádor-gyógyszertár, Budapest, Váczi-körut 17.

(x) **Ötven év óta** közkedveltségnek örvendenek köhögés, rekedtség, torok és lélegzési szervek működési zavarainál a világhirü Egger-féle mellpasztillák. Doboza 1 és 2 korona. (Próbadoboz 50 fillér). Kapható minden gyógyszertárban és drogériában.

(x) **A pénzkölcsönt kereső közönség** figyelmét felhivjuk az általános pénzügyi tudósító mai hirdetésére.

(x) **„Bob hashajtó"** a legkellemesebb (10 fillér).

Az ifjuság mozgalma.

Budapest, november 29.

Az egyetemi ifjuság mozgalma ma általánossá vált. Most már nemcsak a müegyetem és az orvosi fakultás hallgatói, de az állatorvosi akadémia növendékei is kimondták a szolidaritást s elhatározták, hogy teljes egyértelmüséggel fogják követelni a rendőrség által az egyetem autonómiáján elkövetett sérelem megtorlását. Az egyesült ifjuság különben ma este tartotta tiltakozó gyülését a *Sas-körben.* A tiltakozó gyülés határozatától függetlenül dr. *Demkó* György rektor már tegnap elrendelte, hogy az egyetem kapuit ismét nyissák meg. Ez ma meg is történt. Az ifjuság meg is jelent az egyetem folyosóin, a klinikákon és a müegyetemen is nyugodtan viselkedett, de megmaradt álláspontja mellett, hogy addig nem látogatja az előadásokat, amig elégtételt nem kap. Holnap minden tanár meg fogja már tartani tanóráját, s most már az a kérdés, megmarad-e az ifjuság eddigi álláspontja mellett s lesz-e, aki az előadásokra elmenjen. Az állatorvosi akadémia tanulóinak mai állásfoglalásáról valamint a tiltakozó gyülés lefolyásáról tudósitónk a következőkben számol be:

Az állatorvosi akadémiának mintegy négyszáz hallgatója gyült egybe ma reggel az akadémia egyik nagytermében, hogy a rektor engedelmével gyülést tartsanak a központi egyetemen történt rendőri beavatkozás dolgában. A gyülésen több fölszólalás után egyértemüen elhatározták, hogy az egyetemi ifjuság sérelmét magukévá teszik, teljes szolidaritást vállalnak megsértett társaikkal s a Saskörben megtartandó gyülésen teljes számban megjelennek. Mialatt a tanácskozások folytak, az egyetemi hallgatók öttven tagu küldöttsége érkezett a terembe, amelyet lelkesen üdvözöltek az állatorvostanhallgatók.

A gyülés után az ifjuság öttagu deputációt küldött dr. *Kossa* Gyula prorektorhoz, aki tudomásul vette a gyülés határozatát s kijtlentette, hogy az izgatottságra való tekintettel, amely a tudományos munkától elvonná az ifjuságot, két napra felfüggeszti az előadásokat. A tanulók lelkes éljenzéssel fogadták a rektor szavait s csöndben távoztak a főiskola épületéből, hogy az esti ülésre készülődjenek.

A diákok tiltakoznak.

A főiskolák ifjusága csakugyan öszegyült ma este a Saskörben, hogy tiltakozzék az egyetem épületébe behatolt rendőrség eljárása ellen. Vagy hatszáz diák szorongott a teremben és fiatalos tüzzel énekelte a *Kossuth*-nótát és a *Himnuszt.* Közben abcugolták *Tiszát, Demkó* rektort, éljenezték ellenben *Hauszmann* rektort, persze az ifjuság még nem tudott *Hauszmann* nyilatkozatáról, amelyben az kijelentette, hogy csakis az ifjuság izgatottságára való tekintettel szüntette be az előadásokat. Aztán megválasztotta az ifjuság a gyülés tisztikarát; elnökké *Óhegyi* Lajost.

Óhegyi azzal kezdte, hogy hallatlan sérelem esett az ifjuságon. Az egyetem autonómiáját [illegible]tányosan megsértették. Piszkos rendőresizmák megszentségtelenitették a tudomány csarnokát. (Egy hang: A rektor a bünös!) Történt-e megtorlás a sérelemért? Tettek ugyan ez irányban lépéseket, de ezek eredménytelenségéről előre meg lehetünk győződve. Az egyetem vezetőségének eljárásával szemben mit látunk a müegyetemen? *Hauszmann* kijelentette, hogy *saját testével védi meg az ifjuságot.* Ugyanezt hallottuk ma az állatorvosi főiskola prorektorától. *A mintarajziskola is csatlakozott mozgalmunkhoz.*

Felkiáltások: Cug van! Léghuzam!

Valaki ugyanis fölnyitotta a terem emeleti ablakait, amelyeken át kellemetlen hideg áram huzódott végig a termen. A panaszos kiáltásokra a rakoncátlan ablaknyitogató egyáltalában nem reagált. Föltétlen biztonságban érezte magát a magasban, mert senki sem ösmerte oda a járást. Ha hozzáférközhettek volna, fölholtra verik, de a rendzavaró keveset törődött a veszedelmes zajongással, söt azon volt, hogy a haragos tömeget még jobban felbőszitse. Az okvetetlenkedő ember vigyorogva fogadta az ellene irányuló fölháborodást, söt még orrot mutatott a fiatalságnak. A botrány még zajosabb lett, de csakhamar véget vetett a viharnak egy öltetes egyetemi hallgató, aki keményen rászólt társaira:

— Magyar ifjuság szégyent ne valljál. Megtagadod őseidet, ők 1848-ban ágyudörgés, villámlás közt, zuhogó esőben hallgatták a beszédeket és ti most panaszkodtok egy kis léghuzam miatt.

Ez hatott, a lárma elnémult s Óhegyi folytathatta beszédét.

— Tudatom veletek — ugymond — hogy a kolozsvári egyetem és a kassai jogakadémia ifjuságának megbizottai közöttünk időznek s tolmácsolni fogják eléttetek társaik [illegible]szenvét. Üdvözlöm őket körünkben. Mindezek után figyelmeztetlek benneteket, hogy *napirendünknek csak egy programmpontja van: Követeljünk orvoslást a sérelmekért.* Végül pedig inditványozom, hogy *Hausmann müegyetemi rektornak és Magyary-Kossa állatorvois prorektornak bátor, férfias magatartásáért fáklyásmenetet rendezzünk.* (Taps. Éljenzés. Abcug Demkó!)

Schiller Dénes negyedéves müegyetemi hallgató: Civódást akartak közöttünk rendezni, de nem sikerült. Nem igaz az, hogy a nyegyedéves müegyetemi hallgatók kivonják magukat a mozgalomból.

Vákár Péter Artur (Kassa.) Kurucz Kassa városának ifjusága, a hagyományokhoz hiven talpra állott. Harcot vivott, gyülekezett az alkotmánysértés ellen. Sirtunk, mikor arról értesültünk, hogy apáink ránk küldik a kardot, a fegyvert. Elhoztam a jogakadémia nevében azt az irást, mely élénken bizonyitja, hogy rokonszenvezünk és egyetértünk a budapesti ifjusággal.

Szirmai Jenő (Kolozsvár.) Az ország első tisztviselője, a miniszterelnök (Viharos abcug) cimborájával legázolta a törvényt. A hatóság bérencei haramia módra betörtek az egyetemre s a rektor jóváhagyta ezt. Ezzel szemben tekintsünk vissza a mi rektorunk beszédére. (Éljen Anáthy! Abcug Demkó!) *Apáthy* nyiltan szembeszállott a budapesti egyetem reakcionárius törekvéseivel. Éppen olyan fényes elégtételt kell kapnotok, amilyen galád volt a merénylet.

Ezután az országos mintarajziskola és rajztanárképző ifjuságának megbizottja szólt, aki nem akarta megnevezni magát.

Tiltakozunk veletek együtt. Mi nagyon el vagyunk foglalva. (Derültség.) Sokan közülünk állami segélyezésben részesülnek s ezek nem mernek a mozgalomhoz csatlakozni. De ha találtok módot arra, hogy veletek egyesüljünk, eldobjuk a palettát és ecsetet.

Melha Tibor: Az ifjuságnak most egy teendője van s ez az, hogy a rajta esett sérelemért elégtételt szerezen. Az ifjuság érzi, hogy elintézni valója van a rektorral. Holnap délelőtt menjünk el küldöttségileg a rektorhoz s emlékiratban kérjük a következő pontok elfogadását:

1. A rektor fejezze ki mély megbotránkozását az egyetem autonomiáinak megsértése fölött.

2. A rektor rendeljen el vizsgálatot s szerezzen elégtételt az ifjuságnak.

3. A rektor jelentse ki, hogy nem gátolja meg az ifjuság politikai szereplését s elösmeri az ifjuság gyülekezési jogát.

Éktelen lárma kerekedett s a nagy zajban nem lehetett hallani az elnök szavát. *Óhegyi* Lajos percek mulva szóhoz juthatott.

— Hallottam hangokat, amelyek odairányulnak, hogy mi a rektornak ultimátumot adjunk. *Ez lehetetlenség.*

Erre ismét nagy botrány támadt. Többen szólni akartak, de az elnök kapacitálni igyekezett őket.

— Uraim, ha most vita indul meg, reggel se ér véget a gyülés. Talán szigorunak találják a memorandum pontjait?

Felkiáltások: *Söt enyhének.*

Lányi joghallgató emelkedett szólásra. A karzatról intézte beszédét a hallgatósághoz.

— Szomoruan tapasztalom, hogy mikor mi a szólásszabadságért küzdünk, akkor itt a klotürt kivánják alkalmazni. A memorandum követelései enyhék. A rektortól követelni kell, hogy vonja vissza a tanács összes sérelmes határozatait.

Óhegyi elnök erre ujra felolvasta a memorandum pontjait s hozzátette, hogy az emlitetteken kivül követelni fogják a bünös rendőrtisztviselők megbüntetését és kimondását annak, hogy a jövőben ilyen sérelem ne fordulhasson elő. Közbekiáltás: Mi van a fegyelmi vizsgálattal?) Tudomásom szerint a fegyelmi vizsgálatot nem inditják meg. Most pedig még egyszer fölteszem a kérdést: Elfogadják a memorandumot? A memorandumot az ifjuság egyhangulag elfogadta. Végül pedig elhatározták, hogy táviratilag üdvözlik *Kassa* és *Kolozsvár* ifjuságát.

A Kossuth-nóta hangjai között széledt el a fiatalság, de mintegy 60 fönvi csapat a Kossuth-párt klubja felé vonult. Tüntetni akart ott, a rendőrség első felszólitására azonban nyugodtan hazatértek ők is.

Kolozsvár, november 29.

Az egyetemi fiatalság az egyetemi helyiségen kivül a tornaintézetben a budapesti egyetemi hallgatók ügyében tiltakozó gyülést akart rendezni s egyuttal tüntető körmenetet. *Kiss* Mór dr. rektor kijelentette, hogy a gyülést csakis az egyetemen enge-

HARISNYAKIRÁLY kizárólag VI., Teréz-körut 2. Budapesten fióküzlet nincs.

délyezi, ott maga akar őrködni az ifjuság felett és megakadályozni, hogy az egyetemi hallgatók közé nem tartozó elemek bele ne vegyüljenek. A gyülést este 6 órakor az egyetem legnagyobb tantermében megtartották. A gyülést *Kiss* Mór dr. rektor nyitotta meg, felkérvén az ifjuságot, hogy elnököt válaszszon. Nagy éljenzés közt Apáthy István tanár prorektort választották meg. *Apáthy* prorektor beszédet intézett az ifjusághoz.

Ne foglalkozzunk ugymond a napi politikával, álljanak a maguk ideálizmusában a pártok felett és egyiknek se váljanak eszközévé. A nemzet örömében és gyászában együtt kell érezniök a hazával és vannak idők, hogy ennek hangos kifejezést is kell adniok. *Azt hittük eddig, hogy az egyetem erős várunk, amelybe idegen befolyás csak a mindenkori rektor lelkén, idegen erőszak csak a rektor testén hatolhat át. A budapesti esemény ezt a hitünket is rombadöntötte.* Tiltakozzanak a rendőrségnek egyetemre batolása ellen, de tiltakozásuk hiába való lesz. Inkább irják meg budapesti testvéreiknek, hogy ezentul se okot, se ürügyet ne adjanak a rendőrségnek a minapi támadásra. Viseljék jól magukat, akkor tovább is azt hihetjük, hogy a rendőrségnek nem szabad lábát az egyetemre betennie. Magyarországon mindenkinek a jogát tisztelik, mindenki megőrizheti a szabadságát, ameddig vele az erőszakosnak nem alkalmatlankodik. Menjen haza, halmozzák munkával és tanulással az erőt.

Apáthy beszédét nagy tetszéssel fogadták. A gyülés határozati javaslatot fogadott el, [illegible] tételt kér a fővárosi egyetem sérelme ügyében. Kiss Mór rektor bezárta a gyülést s kéri a fiatalságot, hogy rendben oszoljon szét. A fiatalság elénekelte a Kossuth nótát és a Himnuszt, majd kivonult a Mátyás [illegible] elé, hol a Himnuszt elénekelve teljesen szétoszlott.

FŐVÁROS

(*) **A sertés-vásárpénztár megalakitása.** A főváros hatósága elhatározta, hogy sertés-vásárpénztárt alakittat s fölhivta a tanácsot, gondoskodjék a vállalatbaadásról. A közgazdasági ügyosztály elkészitette a pályázati föltételeket s bemutatta a tervezetet a tanácsnak azzal, hogy ezt a pályázat kihirdetése előtt még letárgyaltatja a közgazdasági és közélelmezési bizottsággal, amelyet ebből a célból még ennek a hétnek a végén össze fognak hivni.

A pályázati fölhivás tervezete szerint az ajánlatokat a VIII. ügyosztályhoz kell benyujtani. Bánatpénzül 100,000 koronát tesz le a pályázó a főváros pénztárába. Az ajánlatban részletesen ki kell tenni a kamatokat és dijakat, amelyeket az ajánlattevő szedni kiván és ezeket fölvilágositó jegyzetekkel s a vásárpénztárra vonatkozó működő programmal kisérve, ugy kell összeállitani, hogy az egész vállalatnak és különösen a pénzügyi oldalának lehetőleg teljes képét nyujtsa a vállalkozó. Ki kell mutatni a vállalathoz megkivántató három millió alaptőkét. Ki kell tenni azonfelül az ajánlatban, hogy a vállalat összes bruttó-bevételének hány százalékát ajánlja meg részesedésül a fővárosnak. Kereskedelmi társaságok és más cégek, hiteles cég-kivonatot kötelesek csatolni az ajánlatukhoz. Társ-vállalkozók és nem helybeli cégek, vagy vállalkozók, tartoznak az ajánlatukban megnevezni a helyben lakó meghatalmazottat, aki föl van hatalmazva arra, hogy őket teljes jogulag képviselje. A társvállalkozókat egyetemlegesen kötelezi a zajánlatuk.

SZINHÁZ, ZENE

** **Calvé beteg.** Bécsben, mint nekünk telefonálják, ma este előkelő közönség gyült egybe a hangversenycsarnokban *Calvé* Emma koncertjére. Már elérkezett a hangverseny kezdetének ideje, amikor a világhirü énkesnő helyett megjelent a dobogón impresszáriója s tudatta, hogy *Calvé Emma megbetegedett, hangversenyét tehát nem tarthatja meg.* A müvésznő vakbélgyuladást kapott. — A müvésznőnek csütörtökön este a mi operánkban *Carment* kellene énekelnie s ilyen körülmények között kérdés, hogy föllépheti-e.

** **Pálmay Ilka Budapesten.** Gróf Kinszkyné Pálmay Ilka ma este Budapestre érkezett és holnap részt vesz a „Pillangó kisasszony“ s a „Szenes legény, szenes leány“ népszinházi próbáján.

** **Berczik Árpád uj darabja.** A Nemzeti Szinházban Berczik Árpád „Miniszterválság“ cimü uj 3 fölvonásos vigjátékából a „Bernd Rózá“-val párhuzamosan folynak a próbák, amelyek annyira előrehaladtak, hogy a „Bernd Róza“ bemutatója után a Nemzeti Szinház legközelebbi ujdonsága a „Miniszterválság“ lesz. A vigjáték főszerepeit Csillag Teréz, Rákosi Szidi, D. Ligeti Juliska, Paulay Erzsi, Gál, Dezső, Rózsahegyi, Pethes, Molnár, Boross, Hetényi és Nádary Béla fogják játszani.

** **A Vigszinház uj darabja.** A Boldogság sikere után a Vigszinház igazgatósága megszerezte Bilhaud és Hennequin legujabb darabját is, amely „Guenle de Loup“ cimen a minap került bemutatóra a párisi Nouveautés szinházban. A „Boldogság“-ot holnap, szerdán adják hatodszor. Pénteken, december 2-án a „Diákélet“ kerül szinre *Küry* Klárával, aki a második felvonásban a diákok karával egy vidám sördalt énekel.

** **A Huszárvér zenéje.** A Magyar Szinház pénteki bemutatóján a közönség *Máder* Rezsőnek egész sereg uj és érdekes formáju kompozicióját fogja hallani. A „Huszárvér“ legsikerültebb számai: a katona-indulók, az előjáték finaléjában az altató-dal, a második finálében a huszárlány-induló, két szerelmi dal, egész sereg tánc-szám és a harmadik fölvonásban a Mit szólnak a feleségemhez? cimü kuplé, a darab leghatásosabb száma. A budapesti előadásra ezenkivül a kitünő szerző *Anday* Blanka és *Sziklai* Kornél számára egy-egy uj énekszámot irt, amelyek eredeti formájukkal nagy hatást igérnek. Az operett női főszereplői: Anday Blanka, Kornai Berta, Sziklainé, Ráskai F[illegible] és Iványiné, a férfiszereplők: Sziklai Kornél, B. Szabó József, Rubos Árpád, Tollagi és Helák.

A lonjumeaui postakocsis.

— Az Operaház mai bemutatója. —

A szinházak, melyek nem a napidivat léha szolgáaltában állanak, mindenkor és mindenütt komoly kötelességünknek tartják, hogy az emberi elme modern alkotásain felül müfajuk elholt klasszikusait is szóhoz juttassák. A nagy müintézetek, főképp az operák, a jelenért nem hanyagolják el tökéletesen a multat s játékrendjükben azoknak az elköltözött nagyságoknak is tért biztositanak, akiknek értékét az egymásra következő nemzedékek már végérvényesen megállapitották. Az operaházak az egész müvelt világon mindenütt hódolattal nyitnak utat szinpadjukra azoknak a kitünőségeknek, akik — bár hamvaik rég elvegyültek az anyaföld porával — a müveikkel örökké élni fognak az emberiség köztudatában.

A magyar királyi Operaház tehát feltétlenül helyesen cselekszik, amikor játékrendjét egy-egy sirban nyugvó nagy komponista diszes nevével fölfrissiti. Elvileg dicséretet érdemel azért is, hogy *Adam* Adolf Károly régi vig operáját, *A lonjumeaui postakocsist* föleleveniteте.

De nagy kérdés, vajjon méltó volt-e éppen ez a pókhálós partitura arra, hogy az archivum kriptájából föltámaszszák, amikor annyi becsesebb, értékesebb és méltóbb munka még ismeretlen a mai raffinált szinházlátogató előtt.

Méltó volt-e szinrehozni a bonvivant postakocsis történetét manapság amikor Wagner viharos orkesztruma dominál világszerte a szinházakban?

Mindenesetre örvendetes volna, ha az egyszerü keresetlen melódikus zene megtalálná az utat, a közönség szivéhez, most is, mint 1836-ban, amikor az Opera comiqueban óriási sikerrel előadták.

A *Nürnbergi baba* költőjének ezt a darabját nagyban támogatja a vidám szöveg. Meséje ugyanis azon fordul meg, hogy Chapelon postakocsisban (*Arányi*) éppen akkor fedezi föl De Corcy herceg a magas c-t, amikor az esküvőjéről jön ifju nejével Madeleiné-nel (*Szoyer*). Corcy hercegnek tenoristát kell ugyanis szerezni a párisi opera számára és egy dal után, amelyet Chapelon elénekelt, mézes szavakkal és csengő aranyak segitségével sikerül is a hercegnek elrabolni a kocsist esküvője éjjelén. A többi tiz évvel később történik. Az elhagyott Madeleineből aki időközben nagy vagyont örökölt, Latour asszony lesz, a postakocsisból pedig Saint-Phar, a királyi opera első tenoristája, aki magas c-jével minden asszony fejét elbolonditja. Igy kerül össze Latour asszonynyal, akiről nem tudja, hogy a felesége. Latour asszony a csábitó herceget használja föl, hogy elvesztett férjét ismét visszanyerje. Latour asszony bevallja a hiressé lett tenoristának, hogy szereti őt és neki adja kezét. Saint-Phar az esküvőt ugy akarja megtartani, hogy a szinházból egy kóristát öltöztet föl papnak, ne hogy bigamiát kövessen el. Ezt a ravaszságot azonban épen Latour asszony akadályozza meg aki a visszautasitott hercegtől, aki még mindig remél — értesül a csinyről. Azonnal igazi papért küld, aki meg is esketi őket. Mikor Saint-Phar megtudja hogy igazi pap eskette őket össze, kétségbeesik, hogy most bigamiért halálra itélik és rettenetes helyzetében éppen Latour asszony világositja föl arról, hogy ő tulajdonképpen Madeleine, akivel most már, hogy másodszor is megesküdött, boldog lesz. Ezt a mesét nem mindenütt kiséri zene. A legtöbb jelenetet prózában mondják el. Adam zenéje a régi iskolából való Aubernak és főleg mesterének Boildieunek stilusában, de nem [illegible] zsenialitásával van megirva. Az első felvonás zenei szempontból még aránylag a legjobb. Ebben a felvonásban éneklik a hiressé lett postakocsis-dalt. De nemcsak ez a szám, hanem mindjárt az [illegible] Chapelon és Madeleine duettje és [illegible] épitett finale is kiemelkedő számai az operának. A második felvonásban Latour asszony nagy koloratur áriája és a befejező férfikórus a főbb [illegible]. Az utolsó felvonásban egy betét is van, de ezt a tradicióhoz hiven valamennyi lonjumeaui postakocsis elénekli. Ez a betét Abt-nak egy szerzeménye. A hangszerelése egyszerü, de tiszta és átlátszó, sehol sem banális.

A bemutató előadást a nézőtért egészen megtöltő közönség nem a legbarátságosabban fogadta, de vissza se utasitotta. A jó előadás érdeme, ha A lonjumeaui postakocsis müsoron marad. A cimszerepet *Arányi* Dezső énekelte, akinek felvonásról-felvonásra növekedő sikere volt. Magas hangjai, amelyeket ugyancsak nem igen kimélhet e dalmüben, tiszták voltak és játékával is teljesen elfogadhatót nyujtott. A Madeleine-Latour asszony kettős szerepében *Szoyer* Ilonka minden tekintetben kitünő volt. Hangja mintha még erősebben csengett volna, mint máskor és a második fölvonásbeli nagy áriáját igazi müvészettel adta elő. A herceget *Kornai* adta s marionettszerü mozdulataival nem minden jelenetben volt ugyan helyén, de egy karnagyutánzó mókával megkacagtatta a közönséget. Igen jó volt *Hegedüs* is, mig *Kárpát* és *Sziklainé* apró szerepükben voltak helyükön. A zenei részek precíz betanitásáért a vezénylő *Szikla* karnagyot, a rendezésért pedig *Vidort* illeti föltétlen dicséret.

L. J.

TÖRVÉNYSZÉK

§§ **A Kuria uj másodelnöke.** Ünnepélyes formák között iktatták be ma dr. *Oberschall* Adolfot az uj kuriai másodelnököt diszes méltóságába. A kuriai palota disztermében gyültek össze a teljes ülésre a birák, a koronaügyészség és a jegyzői kar. A beiktatás azzal kezdődött, hogy *Szabó* Miklós dr. elnök fölolvastatta a királyi kéziratot, amelyben *Oberschall* Adolf dr.-t a budapesti királyi tábla elnökét nevezte ki a Kuria másodelnökévé. A kézirat fölolvasása után *Sebestyén* Mihály biró vezetésével küldöttség ment az uj másodelnökért, aki letette az elnök kezébe a hivatalos esküt. Az eskütétel után az elnök szép beszéddel üdvözölte elnöktársát, kiemelve, hogy *Oberschall* harmadszor lép a királyi Kuria kötelékébe.

Elsőbben is mint előadó biró, mélyreható alapossággal és kiváló szakértelemmel készitett munkáit hagyta ott maradandó emlék gyanánt. Majd a marosvásárhelyi, később a kassai királyi itélőtábla vezetését vette át és mindenütt széleskörü tudásának szövétnekével világitotta meg azt az utat, amelyen egy igaz birónak haladnia kell. Utóbb ismét visszatért mint tanácselnök és mintaszerü szolgálatával keltett feltünést. Az igazságügyi kormány azonban szükségét látta, hogy az ország legnagyobb királyi táblájának élére állitsa, ahol megoldván feladatát, most már véglegesen visszatér a királyi Kuriához. Bizalommal üdvözli másodelnöki állásában.

Az egybegyült birák, ügyészek és jegyzők zajos éljenzéssel fogadták az elnök beszédét, amelyre *Oberschall* Adolf dr. igy válaszolt:

Mély hálára kötelezik az elnök szavai. Fölis-

meri bennük országszerte ismert, fölülmulhatatlan jóságát. Fölbátoritó szavakra talán soha sem volt nagyobb szükségem, mint ép e pillanatban. A király kegyelme és a kormány bizalma, a királyi Kuria bünügyi osztálya élére állitotta őt. Az állam büntető hatalmának kezelése napjainkban egyike a legkényesebb föladatoknak. Mert a büntető jogtudomány *egyik átmeneti korszakát, lehet mondani válságát éljük.* Az uj tanok egyrésze téves, egyrésze tulzott; a viták tömkelegében azonban egyes kérdések uj világitásban kerültek ki. És az ezek tekintetében fölhozott érvek sulya elől el nem zárkózhatunk. Itélkezésünk irányát a fönnálló tételes törvények szabják meg. Ezek szolgáltatják a vajudó eszmék közt a szilárd alapot, amelyen állnunk kell és alig szükséges megjegyezni, hogy a magyar biró, már alkotmányos érzeténél fogva is, visszautasitja az uj tanoknak azt a részét, amely végkövetkezményében a *személyes szabadság biztositékának elkobzására vezet.* Azt, amit a reformmozgalmak megérleltek, iétesiteni a *törvényhozás föladata.* Amennyiben azonban a fönnálló tételes törvényekbe nem ütköznek, az életrevalóknak elismert eszmék *már most is értékesithetők.* Neheziti uj föladatunkat az uj bünvádi perrendtartás jogorvoslati rendszere. Jogfejlődésünkkel ellentétesen a *magyar királyi Kuria jogköre igen szük korlátok közé szorult.* A büntető pörök természetével ellenkező *merev formalizmus sok esetben meddő munkára, nem ritkán a sértett anyagi igazsággal szemben tétlenségre kárhoztatja a királyi Kuriát.* Remélnünk kell, hogy ezen a *tarthatatlan állapoton* a törvényhozás a lehetőség határai között mielőbb segiteni fog. Addig is azonban, mig ez megtörténik, ugy hiszem, hogy a közvélemény joggal várhatja tőlünk, hogy azokban az esetekben, amelyekben a törvény különböző magyarázatoknak enged teret, azt a fölfogást tegyük magunkévá, amely leginkább teheti lehetővé az anyagi igazság érvényesülését. A büntető jogszolgáltatás célja oly magasztos, hogy a civilizált nemzetek annyi kiváló elméje annak szentelte egész élete föladatát és tevékenységét. Én megvallom részemről szerény tőkét hozok magammal, de ennek fogyatkozását buzgó igyekezetemmel akarom pótolni és erőmhöz képest hozzá akarok járulni a büntető jogszolgáltatás eszményének megközelitéséhez. A legjobb akarattal áthatott törekvéseihez kérem az elnöknek *nagyméltóságodnak* és birótársaimnak támogatását.

A teljes ülés azután több folyóügyet intézett el, melynek befejezésével az első büntetőtanács *Kelemen* Mór vezetésével tisztelgett uj vezetőjénél.

§§ Egy házasság története. Ma délben folytatta a pestvidéki esküdtbiróság *Olasz* István bünügyének tárgyalását. Az esküdtekhez intézendő kérdések megszövegezése után a perbeszédek következtek. A perbeszédek elhangzása után az esküdtek meghozták verdiktjüket, amely *bünösnek* mondta ki Olasz Istvánt az apósa, *Sereg* István sérelmére elkövetett szándékos emberölés kisérletének büntettében, valamint a felesége sérelmére elkövetett sulyos testi és könnyü testi sértés vétségeiben. A verdikt alapján a törvényszék *két évi börtönre* itélte a vádlottat, akinek a büntetésébe a vizsgálati fogságból öt hónapot beszámitotta. Az ügyész megnyugodott az itéletben, a vádlott azonban semmiségi panaszt jelentett be.

§§ Gyermekcsempészés. Simonyi József baranyaszentmiklósi járásbirósági irnok felsége, született *Szily* Eleonóra, ez év nyarán családi esemény előtt állott. Hogy gondos orvosi kezelésben részesülhessen, Budapestre jött és itt akarta bevárni az esemény bekövetkezését. A szeretettel várt gyermek azonban időnek előtte érkezett meg, ami mélyen lesujtotta a fiatal asszonyt. Titkolta a dolgot a férje előtt, nehogy gyanut fogjon iránta. Tanácsért fordult *Papszász* Józsefné szülésznőhöz, akinek utasitására aztán azt irta a férjének, hogy minden rendben van és a gyermek születése már legközelebbre várható. Néhány nappal a levél elküldése után csakugyan megérkezett a gyermek. — csakhogy *Erzsébetfalváról* hozta a szülésznő. Értesitették róla a férjet és annak rendje és módja szerint, mint Simonyi törvényes gyermekét Erzsébet Emilia néven anyakönyveztették a csecsemőt, akit Simonyiné csakhamar hazavitt Baranya-Szent-Lőrincre. Valahogyan azonban kiderült, hogy a gyermek *Jurányi* Gábor erzsébetfalvai cipésznek a gyermeke. Családi állás ellen elkövetett büntett miatt bünvizsgálatot rendelt el a pestvidéki királyi törvényszék Simonyi Józsefné és Papszász Józsefné ellen. Simonyi József maga is följelentést tett a felesége ellen és válópört is inditott ellene.

§§ A Magyar izzólámpagyár. Nagy garral hirdette tavaszszal *Hajdu* Vilmos vezérigazgató, hogy a „Magyar izzó-lámpagyár“ megalakult, és apróhirdetés utján óvadékkal rendelkező hivatalnokokat keresett. Legelőször *Décsi* Artur jelentkezett és kétezer korona óvadékot tett le. Csakhamar észrevette azonban, hogy nincs valami nagy szükség az ő munkájára és veszélyben látva az ovadékját, fölmondott. Hajdu ekkor *Szegfi* Jenőt fogadta föl, akinek kétezerötszáz koronányi ovadékából kifizette Décs ovadékát. Májusban még *Rosenberg* Lázárt is a vállalat hivatalnokai sorába szerződtette, aki ötezer korona ovadékot tett le. A két hivatalnok azonban hamarosan keresztüllátott a szitán és följelentette Hajdut, akit a törvényszék kétrendbeli csalás büntettéért *egy évi börtönre és száz korona pénzbüntetésre* itélt. A királyi tábla ma helybenhagyta a börtönbüntetést, a pénzbüntetést azonban kétszáz koronára emelte föl.

Nyilttér.

Sirolin
kapható minden gyógyszertárban á K. 4
A legkiválóbb tanárok és orvosoktól ajánlva:
TÜDŐBAJOK A LÉGZŐSZERVEK IDÜLT KATARRHUSAI
SCROPHULUS, INFLUENZA ellen valódi csak eredeti üvegben.

Császár-fürdő nyári és téli gyógyhely
Budapesten. Elsőrangu kénes hévvizü gyógyfürdő páratlan gőzfürdővel, legjobb iszapfürdőkkel, pompás ásványvizü zodákkal, kő- és kádfürdőkkel 200 kényelmes lakószobával. — A legszolidabb kezelés.
Prospektus ingyen és bérmentve.

Eladó
Gyönyörü ponny-fogat: egy pár csinos apró ponny-ló és alig használt díszes kocsi (vaggonnette) hosszülésekkel hat gyermek, vagy négy felnőtt számára, továbbá levehető tetővel (pavillon). Czim **„Ponny“** jelige alatt a kiadóban.

Legeleganisabb uri ruhákat
legdivatosabb kiállitásban, valamint előnyös ruhabérletet ajánl
TILLER MÓR és TÁRSA
cs. és kir. udvari szállitó
Budapest, IV. kerület Váczi-utca 35. szám.

Ugy az olasz valamint az amerikai
kettős könyvvitelben teljesen jártas,
hosszu évi gyakor attal biró mérlegképes könyvelő, ki kitünő német levelező és gyorsiró is ajánlkozik
óradijas könyve önek.
Ajánl. „L. 8.“ cz. alatt ...szt, VI. ...z v-u. 33., a. 17 keretnek

Legujabb.

Pétervár, november 29.

(Hivatalos.) *Kuropatkin* tábornok táviratozza tegnapról: A Csinkencsen melletti harc ma reggel ujból megkezdődött és délelőtt 11 órakor ért véget. Most avval vagyunk elfoglalva, hogy az ellenség halottjait összeszedjük és eltemessük. *Számuk délig 230 volt.* Mindnyájan a kilencedik taralék dandár hetedik ezredéhez tartoznak. *Sok fegyver, lőszer és sáncmunkaeszköz jutott kezünkbe.* A mai napról további jelentést nem kaptam.

Szaharow tábornok táviratozza tegnapról: A Csinkencseng melletti állásunk ellen intézett tegnapi ámadás után az *ellenség délután megkezdte a visszavonulást.* Előörseinket, akiket üldözésre küldtünk ki, egy meg nem nevezett falunál állásunktól négy kilométernyire fegyvertüzeléssel fogadták, de ágyuink kényszeritették az ellenséget, hogy a falut kiüritse. A november 29-re virradó éj nyugodtan telt el.

TÁVIRATOK

Cettinye, november 29. Miklós fejedelem, Miléna fejedelemasszony és Milica hercegnő ma reggel Rómába utaztak, hogy ott jelen legyenek a piemonti herceg keresztelőjén.

Róma, november 29. A pápa fogadta Vállyi János eperjesi és Firczák Gyula munkácsi, görög katholikus püspököket.

Az uj szász király trónbeszéde.

Drezda, november 29. A király az országgyülés rendkivüli ülésszakát trónbeszéddel nyitotta meg, amelyben megemlékezett *György* király haláláról és köszönetet mondott a nép részvételeért. A *trónbeszéd* ezután kifejti, hogy az uralkodó változásával ujból megállapitandó a civillista. Végül kivánja, hogy tovább is bizalom álljon fenn az uralkodó és a nép között.

Az Annunziata-rendjel.

Belgrád, november 29. Az olasz király meleg hangu levélben értesitette *Péter* királyt, hogy a Szt. *Annunziata-rendjellel* tüntette ki. *Péter* király megköszönte az olasz király figyelmét és azt táviratozta, hogy rendkivüli követ utján el fogja küldeni a *Kara Gyorgye* csillagának rendjelét.

A német birodalmi gyülés megnyitása.

Berlin, november 29. A birodalmi gyülés ma ismét egybegyült. *Ballestrem* gr. beszéddel üdvözölte a házat, amelyben utalt a német nép javát érintő fontos törvényekre, amelyek elintézésre várnak. Ezek közt van a költségvetésen kivül a két évi szolgálati időről és a hadsereg békelétszámának megállapitásáról szóló javaslat és a kereskedelmi szerződések. Az *elnök* végül kéri a képviselőket, hogy buzgóbban vegyenek részt az üléseken, mint azelőtt.

Berlin, november 29. A birodalmi gyülés szénioráinak konventje elfogadta Ballestrem elnök inditványát, hogy a költségvetést és a póthitelt, valamint a két éves szolgálati időről és a békelétszámról szóló javaslatokat együttes vitában tárgyalják. *Ballestrem* közölte, hogy a birodalmi kancellár kijelentette előtte, hogy a kereskedelmi szerződések mindenesetre már december hó első felében a birodalmi gyülés elé fognak terjesztetni, *akár létre jön a szerződés Ausztria-Magyarországgal, akár nem. Ez a kérdés Bécsben a legközelebbi három nap alatt el fog dőlni.*

Közgazdasági táviratok.

— **Bécs,** november 29. Eladatott buza tiszavidéki 10.75—11.15 K., bánsági 10.60—10.85, mosoni 10.40—10.65. Rozs, tót felvidéki 8.05—8.25 K, pestmegyei 8.05—8.20 K. Tengeri: magyar 8.15—8.30. La Plata 7.75— 7.95 K. Zab 7.20—7.70 K., válogatott 8.10 K.

Kivonat a hivatalos lapból.

Budapest, november 29.

Kinevezések. A m. kir. pénzügyminiszter Liha Bertalan főiskolai tanársegédet bányatisztjelöltté és Baumerth Dániel végzett főiskolai hallgatót ideiglenes minőségü bányagyakornokká, Buczkó Gábor és Schelle Gyula okleveles bányagyakornokokat véglegesitve az állami szolgálatban tisztjelöltekké, a m. kir. igazságügyminiszter Takács Géza ujaradi kir. járásbirósági irnokot a temeskubini kir járásbirósághoz segédtelekkönyvvezetővé, a kassai kir. főügyész Csok Bálint beregszászi kir. törvényszéki czimzetes fogházőrmestert jelenlegi alkalmazása helyén valóságos fogházőrmesterré, a kolozsvári m. kir. pénzügyigazgatóság Tósa Gyula dijtalan vámhivatali gyakornokot segélydijas vámgyakornokká a kolozsvári m. kir. fővámhivatalhoz, a nyitrai m. kir. pénzügyigazgatóság Neuwirth Rezsőt az érsekujvári m. kir. adóhivatalhoz dijtalan gyakornokká, a pozsonyi m. kir. pénzügyigazgatóság Markstein Simon dijtalan m. kir. adóhivatali gyakornokot segélydijas adóhivatali gyakornokká a galántai m. kir. adóhivatalhoz, a m. kir. igazságügyminiszter Szlacsányi Béla váczi kir. fegyintézeti dijnokot, egyelőre ideiglenes minőségben, a váczi kir. fegyintézethez tiszti irnokká, a m. kir. földmivelésügyi miniszter Kertész István csikyármegyei kertészeti és méhészeti vándortanitót ideiglenes minőségü földmivesiskolai kertésztanitóvá, a gyulai kir. törvényszék elnöke Krizsán Dávid gyulai kir. járásbiróság napidijas szolgát a békéscsabai kir. járásbirósághoz III-ad osztályu hivatalszolgává, Kugyela Mihály szarvasi kir. járásbirósági napidijas szolgát ugyancsak a szarvasi kir. járásbirósághoz III-ad osztályu hivatalszolgává, a kolozsvári kir. törvényszék elnöke Böjth János kolozsvári kir. törvényszéki fogházőrt a kolozsvár városi kir. járásbirósághoz III-ad osztályu hivatalszolgává, a nagyváradi kir. itélőtábla elnöke a vezetése alatt álló kir. itélőtábla kerületébe dr. Csánki Dezső ügyvédjelölt szeghalmi lakos dijtalan joggyakornokká nevezte ki.

REGÉNY

TITKOS HÁZASSÁG.

Irta: Mrs. EVANS WILSON.

— De hát hogy is szerethetted volna Pétert — feleli Regina megvetően.

— És mégis végtelenül szeretett engem, jobban mint az a férfi, aki miatt őt feláldoztam. Ő szegény volt, de inkább odaadta volna az életét értem, mintsem hogy nekem bánatot okozzon. Finom és lovagiasnak látszó vetélytársa törte meg szivemet. De Péter árulkodása is határtalan boszuságot okozott. Szegény nagyanyám egészsége folyton hanyatlott. Orme bácsi a nyugat sivatagjain volt, ki védjen meg, ha ő meghal? Ez a gondolat folyton nyugtalanitotta. Camill nem nyugodott addig, mig el nem jöhetett nagyanyához, hogy beszéljen vele s házasságunkhoz beleegyezését kérje. Azt mondta, hogy két év mulva nagykoru lesz, s csak addig kellene házasságunkat titokban tartani. Minthogy a szünet közeledett, feltünés nélkül elmehettünk rövid időre, hogy házasságra lépjünk. Nagyanyám saját nyugalmának érdekében belenyugodott. Hogy Camill miként szerzett engedélyt a házasághoz, azt nem tudtam, de nem is kérdeztem. De különben is oly tapasztalatlan voltam, hogy eszembe sem jutott, hogy e felől kérdezősködjek. Egy zivataros estén a szomszéd városkába mentünk. Nagyanyám és André Herbert kisértek bennünket. A lelkészlakban, ahol te később olyan kellemes időket töltöttél, beszéltünk Hargrove doktorral, aki hosszadalmas rábeszélésre engedett kérésünknek. A hüséges és okos lelkész nem akart ily fiatal gyermekeket feloldhatatlan kötelékkel egymáshoz füzni, de ekkor Camill győzedelmesen mutatta meg az engedélyt és ez feloldotta őt minden felelősség alól. Nagyanyám még ezenkivül azt is elmondta, neki, hogy halála előtt szeretné jövőmet biztositva látni, mert ha ő rövidesen meghalna, én minden oltalom nélkül maradnék. Ez hatott, a lelkész végre beleegyezett, s azon a verőfényes reggelen áldását adta reánk.

Mrs. Orme elhallgatott és sóhajtva simogatja végig homlokát, Regina szeme könnyel telik meg, most már érti, mennyi fájdalom sötétiti el anyjának multját.

— Camill megigérte, hogy szeretni, becsülni és tisztelni fog, amig csak él, és doktor Hargrove megáldotta frigyünket. Megáldotta ugyan, de hát szabad volt-e nekünk áldást várnunk? Camill atyja akaratának ellenére cselekedett, én szófogadatlanság és ámitás utján értem el célomat. És mégis tulboldog voltam és olyan büszke szép gyöngéd férjemre. Vajjon szeretett-e akkor? Nem tudom. Csak azt tudom, hogy minden szabad idejét nálunk töltötte és én nagyon boldog voltam. Péter kellemetlenkedett és rólam mindenféle hirek kezdtek elterjedni. Nagyanyám talán nem bizott meg eléggé férjemben vagy talán tudtára akarta adni házasságomat mindenkinek, nem tudom. Tény az, hogy Pétert elküldte Laurence tábornokhoz és tudtára adta a tényeket. Alig töltöttünk el együtt három boldog hetet, mikor váratlanul sürgöny érkezett, melyben Camill atyjának betegágyához hivták haza. Én balga, azt hittem, hogy most eltünik az utolsó akadály is, mely házasságunknak utját állta. Camill gyanakodott és nem akart engem elhagyni. De végre mégis utnak indult és mikor bucsuztunk, megesküdött az égre, hogy legdrágább kincsét soha el nem hagyja és hogy legrövidebb idő mulva visszatér. Láttam, mint száll fel a kocsiba, mint hajtat el és tizenhárom év mult el azóta, mig ismét találkoztunk. Atyjának betegsége hazugság volt. A tábornok átkozódásokkal fogadta fiát. Csak egyetlen egy levelet kaptam Camilltől, ebben tudatja velem nagyanyám árulását, leirja atyja haragját és kijelenti, hogy nem marad más hátra, mint hogy kiskorusága alatt atyjának engedelmeskedjék. De mihelyt megkapja anyai örökségét, értem jön s házasságunkat a nyilvánosság előtt is elismeri és tudtára adja mindenkinek. Nemsokára ennek a levélnek megérkezése után megtudtam, hogy Laurence tábornak fiával együtt Európába ment. Sulyos csapás volt ez reám nézve, de azt még álmomban sem hittem volna el, ami később várt reám. Szerettem, biztam és reméltem. Büszkeségemet nagyon bántotta, hogy a tábornok semmibe sem veszi személyiségemet, de elhatároztam, hogy tanulni fogok, müvelődöm, hogy minden tekintetben méltó leszek Camillhoz. Nagyanyám folyékonyan beszélt franciául, anyanyelve volt. Atyám néhány értékes munkát hagyott hátra és én tanultam folyvást, szorgalmasan. Körülbelül három hónap telt el, mióta férjem elhagyott. Ekkor Orme bácsitól pénz érkezett, hogy menjünk el Californiába. Nagyanyám rögtön utnak akart indulni és kért, hogy menjek én is vele. Ő sejtette, hogy mi vár reám s megmondta, hogy ne számitsak semmire, de én erre megharagudtam, civakodtunk és nem jó viszonyban váltunk el egymástól. De nagyanyám, mielőtt elment volna, megmondta nekem, hogy Peterson Peter esküdt ellenségem és romlásomra tör. Nemsokára azután, hogy nagyanyám elutazott, a tábornok egy ügynököt küldött hozzám, azzal a megbizással, hogy mondjak le férjemről. Kárpótlásul ötezer dollárt ajánlottak fel és mindenfélével fenyegettek, ha nem engedelmeskedem. Felháborodva utasitottam vissza ezt az ajánlatot és határozottan kijelentettem, hogy jogaimat nem engedem, én férjemnek törvényes felesége vagyok.. Hogy kinevettek! Mr. André ezalatt elment az intézettől, nagyanyám meg nem birván el a californiai éghajlatot, meghalt. Péter azt ajánlotta ekkor nekem, hogy vele együtt vándoroljak ki Ausztráliába és ott azzal a pénzzel, amit Laurance tábornok felajánlott kezdjünk uj életet. Azt is megértettette velem, hogy jó vagy rossz hirem teljesen tőle, Peterson Petertől függ. A leghatározottabban visszautasitottam ajánlatát és ő megesküdött, hogy mindent el fog követni, csak hogy tönkrt tegyen. Titokban távoztam el a városkából és New-Yorkba mentem Szerény pénzforrásom lassanként elapadt és varrónőnek szegődtem. Még ekkor is biztam férjemben és bátran néztem a jövő elé. Ekkor születtél te. Egy közkórházban feküdtem három hétig öntudatlanul. Oh, gyermekem miért is maradtunk életben! Hányszor kivántam, bárcsak meghalnál, mielőtt látnálak!

— Anyám, anyám, kiáltja Regina elborzadva, üzd ki agyadból ezeket a vétkes gondolatokat.

Fejét anyja ölébe hajtja és hangosan zokog.

— Gyermekem, az áldás sokszor oly burkolt formában jön, hogy inkább átoknak véljük, csak később az idők folyamán tanuljuk meg, hogy minden földi reménységünk, sőt némelykor a boldogságban való hitünk is, egy és ugyanazon helyen van elrejtve. Amint most itt látlak magam előtt, oly nagy szeretet tölti el lelkemet, hogy azt szavakkal kifejezni nem tudom. Te vagy egyetlen vigaszom, egyetlen reménységem, nélküled nem tudtam volna küzdeni, a velem történt igazságtalanság ellen.

Szeretetteljesen simogatja meg leánya fejét.

— A kórházban Merlin Berta név alatt ismertek, folytatta Mrs. Orme rövid szünet után. Életveszélyes betegségemből alig lábbadoztam, amidön egyszerre csak megjelnt a kórházban Peterson Péter. Addig tudakozódott, mig megtudta hollétemet. Részeg volt és oly módon viselkedett, hogy erőszakkal távolitották el onnan. Ez a jelenet oly irtózatosan hatott reám, hogy ujra a sir szélén állottam. A javulás idejében, ott feküdtél mellettem, szükös kis ágyacskádban és én boldogan néztelek, uj erő szállott belém, elhatároztam, hogy miattad dacolni fogok a jövővel. Az egyik ápolónő-apácának elmondottam egyet-mást életemből és neki köszönhetem, hogy a kórházból kikerülve oly álláshoz jutottam, mely mellett több mint egy évig magamnál tarthattalak. Mindenekelőtt arra törekedtem, hogy ellenségeim meg ne tudják tartózkodási helyemet és igy felvettem az Orme Ottilia nevet, mely egykor egyik nagynénám neve volt. Betegségem alatt hajamat lenyirták és a természet különös csodájaként mikor ujra megnőtt: szőke volt. A természetnek ez a szeszélye csak javamra vált, mert igy egy cseppet sem hasonlitottam előbbi énemhez. Camill nak megirtam, hogy leányunk született, többször irtam, de felelet nem érkezett, sőt végül leveleim felbontatlanul érkeztek vissza. Ekkor már tudhattam volna, hogy mindennek vége, de én még mindig reménykedtem. Camill kiskorusága ekkor vége felé járt, ha önálló lesz bizonyára felkeres és magával visz minketőnket. Mikor tizennégy hónapos voltál, egy árvaházban helyeztelek el és én egy elökelő házba komornának szegődtem be. Könnyü dolgom volt itt. Kisasszonyaim ellátták könyvekkel, barátságosan bántak velem és én arra törekedtem, hogy elsajátitsam modorukat. A véletlennek köszönhetem, hogy a színészi tehetséget felfedezték bennem. Az ifju hölgyek egy kis szindarabot tanultak be, valami családi ünnepség alkalmával akarták előadni. A legutolsó napon az egyik kisasszony megbetegedett és a nagy zavarban nem tudván mit csináljanak, engem vettek elő. A kis szerepben oly nagy sikerem volt, hogy attól az estétől, tisztán iát. tam, hogy mihez kell kezdenem. Végre elérkezett az a nap is, amelynek döntenie kellett volna jövőnk felett, Camill születés napja. Napok, hetek, hónapok teltek, a nélkül, hogy valami történt volna, Mégegyszer irtam neki, és kértem, hogy nézze meg leányának bájos arcocskáját és ha akkor is eltaszit bennünket, sohasem alkalmatlankodom többé nála. Számláltam az órákat és ugy vártam reá. Egy napon vendégek jöttek Európából. Az est folyamán dolgom volt az ebédlőben.

— Én azért mégis szerettem őt, mondottam, egy fiatal ember, a háziasszony unokaöccse. — És kicsoda tökéletes? Most már kitombolta magát és bizonyára nyugodt életmódot fog folytatni. Felesége nem szép, de nagyon gazdag Azt mondják, hogy atyja óhajára vette el a leányt, ő maga inkább tovább is nőtlen maradt volna.

— Kiről beszélsz? kérdezte a ház ura.

— Laurence Camillről és Ames Matildról, kik a napokban keltek egybe.

— Adj egy üveg pezsgőt ade, Ottilia, mondá egyik kisasszonyom, de én kővé vállva állottam ott és amint a pezsgőt át akartam nyujtani, az üveg kihullott kezemből és ezer darabra tört össze, én pedig eszméletlenül estem le a földre. Attól a pillanattól kezdve nem volt egy perenyi nyugalmam sem. Ugy-e most már megérted gyermekem, hogy mért gyülöltem ugy meg a Laurance nevet is, söt gyakran megesett, hogy téged sem szerettelek látni, mert arcodnak minden egyes vonása az ő csábitó szépségére emlékeztetett. Ettől az időtől kezdve megváltoztam. Keményszivü lettem és bosszuálló. A remény helyett a bosszu töltötte be egész lelkemet és annak akartam szentelni egész jövőmet. Elmentem Palma Otfried ügyvédhez, tőle kértem tanácsot és segitséget. Pört nem indithattam egyelőre, mert Mr. Palma megtudta, hogy a tábornok megfizette Peterson Petert, csak hogy ellenem tanuskodjék. Házasságomat semmivel sem bizonyithattam, mert az az anyakönyv, melybe házasságunk be volt vezetve, elégett, nagyanyám meghalt és André Herbert hollétéről mit sem tudtunk. Mr. Palma azt tanácsolta, hogy várjak türelmesen, egyben pedig megigérte, hogy minlent el fog követni ügyem tisztázásának érdekében. Meg is tartotta szavát. Többszöri visszautasitás után, végre egy kis szinháznál alkalmaztak mint segédszinésznőt. Nevemről és körülményeimről a legkalandosabb hirek terjedtek el, ez felkeltette iránt az általános érdeklődést. Tetszettem és nemsokára nagyon könnyen kaptam szerződést egy nagyobb szinháznál. Nem akartam, hogy már kora ifjuságodban megismerd az élet kellemetlenségeit, egy kolostorba vittelek és miután már nyugodt voltam, hogy te jó helyen vagy, tisztán hivatásomnak éltem, keresve a dicsőséget és pénzt. Nagyon is sokat bizva az erőmben, Chicagóban is fellléptem, de amint az előadásról hazatértem, rosszul lettem. Ekkor ismerkedtem meg Mrs. Waullal és férjével, kik ugy gondoztak, mintha gyermekük lettem volna. Elkisértek mindenfelé, amerre csak jártam keltem. Egy napon elmentem Laurance tábornok ősi birtokára is. Észrevétlen állottam a bejáratnál a százados fák alatt, láttam a pompás kastélyt, a nagy angol parkkal és ekkor megesküdtem az égre, hogy élnem kell és gyermekemnek meg kell szereznem ezt a birtokot. Azt is elhatároztam ott, hogy bosszut állok bárhogyan is. Mr. Palma révén megtudtam, hogy a birtokot házassága napján Camill nevére irták. Akkor

mentél alelkészékhez, amidőn én európai utamra indultam, hogy tervemet keresztülvigyem. Tudom, nagyon fájt neked, hogy még csak nem is bucsuztam el tőled, de nem tudtad, hogy ezt gyávaságból tettem, féltem bucsut venni gyermekemtől.

Mrs. Orme nagyot lélekzik, egy percnyi szünetet tart, s ezalatt még bensőbben öleli át leányát.

— Most már kevés elbeszélni valóm marad hátra. Keserü, borzalmas tapasztalatok vártak reám. Midőn Párisban, a Robsart Amy szerepében felléptem, tizenhárom év után viszontláttam azt a férfit, ki oly rutul elhagyott. Ki irhatná le, hogy mit szenvedtem, mikor megláttam őt felesége mellett. Azt hittem, hogy szivem már kővé vált és hosszunál egyebet nem is tudnék érezni — de oh! mily kinos volt az a pillanat! Végre elérkezett órája. A nélkül, hogy tudná, ki vagyok, Camill érdeklődni kezdett irántam.

(Folytatjuk.)

A Budapesti Napló telefonja.

Szerkesztőség 36—86
Kiadóhivatal 54—39
Fiók-kiadóhivatal 845

KÖZGAZDASÁG

A világitási kiállitás megnyitása. A m. kir. technologiai iparmuzeumban rendezett világitási kiállitást ma este hat órakor nyitotta meg *Serényi* Béla gróf kereskedelemügyi államtitkár. A megnyitóünnepre megjelentek: Szterényi József miniszteri tanácsos, Vigh Albert főigazgató, Söpkéz Sándor és Pap János főfelügyelők, Förster Nándor miniszteri tanácsos, Gonda Dezső osztálytanácsos, Timon Ákos egyetemi tanár, Rejtő Sándor és Lázár Pál müegyetemi tanárok, Hatvany Deutsch József, Gelléri Mór királyi tanácsos, Hamvai Sándor elöljáró és még számosan. Az államtitkárt lovag Falk Zsigmond köszöntötte a felügyelő bizottság nevében. Serényi Béla gróf államtitkár kijelentette, hogy a miniszter megbizásának örömest tett eleget, amikor a kiállitás megtekintésére eljött. Ha visszapillantunk — ugymond — arra az időre, amikor még fafáklyákkal és a legprimitivebb eszközökkel világitottak és összehasonlitást teszünk a mai kor világitó eszközeivel, látjuk, hogy az emberi elme milyen szépet és nagyot teremtett. Főfeladatunk, hogy a spirituszt minél intenzivebben felhasználjuk, különösen a mezőgazdaságban szükséges motorikus gépeknél. Végül őszinte köszönetet mondott a hazai és külföldi kiállitóknak s megigérte, hogy a kormány mindent el fog követni a kiállitás sikere érdekében.

Uj távbeszélő-központok. A kereskedelmi miniszter a jásznagykunszolnokmegyei Alsószentgyörgyön, Felsőszentgyörgyön, Jákóhalmán, Jánoshidán, Jászárokszálláson, Jászdózsán, Jásztelken, Pusztamonostoron, Tiszapüspökin és Tiszasülyön törvényhatósági távbeszélő-központokat rendeztetett be s ugy ezeket, mint pedig a következő: Abádszalók, Jászapáti, Jászberény, Jászladány, Jászkisér, Kenderes, Kunhegyes, Kunszentmárton, Tiszabő, Tiszaföldvár, Tiszaroff és Turkeve korábban megnyitott távbeszélő-központokat egyelőre a budapesti forgalomba is bevonatta, a helyközi forgalomra megállapitott dijszabás és feltételek mellett.

Vásárcsarnok. (Vámos és Bruszt hatósági törv. üzleti jelentése.

Változatlan üzletmenetről számolhatunk be a hozatalok tekintetében; de a vételkedv tekintve az ismét hidegre fordult időjárást ma jobb volt.

Részleteiben a következő az üzlet:

Husfélék: vidéki marhahus eleje 50—80 hátulja 66—94 korona 100 kg. Lehuzott sertéshus 90—104, sertések szalonnával 96—106 korona 100 kg. Szépen tisztán kezelt szopós malacok és süldők 20 kgmig 1·10 1.30 süldők 20 kgtól 50 kgig 100—1.10 fillér. Juhhus kiloja 30—60 fillér. Ölött borjuk bőrben hosszan mérve sulylevonás nélkül 80—100 fillérrel voltak a forgalomban kilonként minőség szerint. — Vadfélék: száraz szőrü nagy nyulak drbja 2.10—2.20 fogoly párja 1.40—1.60, fáczán párja 4.—5.20 korona. Szarvas 64—68, vaddisznó 70—90, őz 90—100 dámvad 60 fillér kiloja. — Tejtermékek: I· szöv tea-vaj 2.40—2.50, jó friss főzővaj 1.70—1.90, friss tehéntuó 20—24 fillér kiloja. — Vágott baromfi: I. szépen tisztán kezelt hizott ludak kiloja 1.12—1.16, gyengébb minőségü 100—106 fillér. Tojás: I. friss telt áru 94—98, gyengébb minőségü 90—92, jó meszes 78—80, apadt 84—86, piszkos 8—90 koronát jegyzett eredeti ládánként. — Gyümölcsfélék: választott fajalma I. 32—40, I· pogácsa ponyik, király és bálint alma 24—28, II. vegyes alma 15—20 korona 100 kg. Ömlesztett kevert alma I. 10—12, II. 6—8 korona 100 kg. körte I. fajkörte 70—80, II. r. 50—60 főzőkörte 20—24 korona 100 kg. — Dió I.r. 40—44 II. r· 24—32 korona 100 kg. Csurgatott méz keresett. mai ár 90—94 korona 100 kg. — Burgonya nagy gumós válogatott egészséges rózsa 7.60—8.40, sárga 8.20—9.— fehér 4.60—5.— korona mmként vaggontételben. — Déligyümölcsöt vidékre a köv. árakon szállithatunk: 300-as citrom 7.— 360-as 7.40 korona, 200-as narancs 7.—, 300-as 8—, 360-as 7.50 korona ládánként.

Kőbányai sertésvásár. Öreg nehéz (páronkint 400 kilogrammon felül) 106—108 fillér. Fiatal nehéz (páronkint 320 kilogrammon felüli sulyban) 108—109 fillér. Fiatal közép (páronkint 252—328 kilogrammig terjedő sulyban, 108—109 fillér, könnyü (páronkint 250 kilogrammig) 108—109 fillér. Szerbiai: Nehéz (páronkint 260 klg. felüli sulyban) 107—109 fillérig, közép (páronkint 240—250 kilogramm sulyban) 106—107 fillérig. Könnyü (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) 103—105 fillérig. Sertéslétszám: 1904. évi november hónap 27. napján volt készlet 32708 drb. 1904. november hónap 28. napján felhajtatott 500 drb. 1904. november hónap 28· napján elszállittatott 710 drb. 1904. november hónap 29. napjára maradt készletben 32498 darab. — A hizott sertésüzlet iránvzata: kellemesebb.

Sertéskonzumvásár. (A székesfővárosi sertésvásár és közvágóhid intézősége.) Mai felhajtás 311 drb sertés. Előző napi eladatlan maradvány 78 drb sertés, 234 drb süldő, összesen 389 drb sertés, 234 drb süldő. Eladatott 353 drb sertés, 47 drb süldő. Mai maradvány 36 drb sertés, 187 drb süldő. A vásár élénk, az árak változatlanok. Következő árak jegyeztettek: Zsirsertés: Öreg I. rendü 350 k'gron felül 89 fill., fiatal nehéz 300 kgon felül 92—94 fill. ig, fiatal közép 220—300 kgig 88—92 fill.-ig, fiatal könnyü 220 kgig 80—88 fill.-ig, Husseriés, könnyü 140—200 kgig 60 fill.-ig, belföldi süldő 70 fill.-ig, horvát süldő 68 fill.-ig, malacz 62—70 fill.-ig. Árak minden levonás nélkül kilogrammonkint, élősulyban értendők.

Bécsi sertésvásár. A mai sertésvásárra felhajtatott 3972 süldő, 2559 középnehéz és 3947 nehéz sertés. Jegyzések kilónkint élő sulyban (a fogyasztási adó bele számitva): Elsőrendü sertés 95—97 fillér, kivételesen 98 fillér, középszerü és idős 90—94 fillér, könnyü sertés 88—82 fillér, fiatal sertés 74—94 fillér.

Áru- és értéktőzsde.

— November 29. —

A budapesti gabonatőzsde.

Mérsékelt kinálat és gyenge kereslet mellett készbuza csendes irányzatu volt; elkelt 15.000 métermázsa változatlan tartott árakon. — Egyéb cikkekben mérsékelt a forgalom árak nem változtak.

Készáru.

Buza: Tiszavidéki 100 q, 82 k, 10.55 K, 160 q, 81 k, 10.35 K 2160 q. 80 k 10.45 K, 550 q. 78 k, 10.45 K, 100 q. 80'5 k 10,37'5 K 100 q 80 k, 10.27'5 K, 100 q. 80 k. 10,35 K, 100 q. 80 k, 10,30 K, 100 q. 80 k, 10,05 K, felső 140 q, 79'5 k, 10,3[illegible] K, 800 q, 79 10,30 k. 10.22'5 K felső, mind három hónapra.

Pestmegyevidéki: 200 q. 80 k, 10,97'5 K, Budára, 1900 q, 79 k, 10,80 K, 200 q. 79 k. 10,97'5 K, 200 q. 79 k, 10,22'5 K, 50 q, 79 k, 9.70 K, árpás, 50 q, 77 q. 9,70 K, mind három hónapra.

Hartai: 1920 q, 77'5 k. 10,20 K, mind három hónapra.

Budai: 300 q, 77 q, 10,10 K, mind három hónapra.

Bégamenti: 2560 q, 78'8 k, 10,20 K, mind három hónapra.

Ercsii: 1000 q, 77'5 10,15 K mind három hóra.

Bácskai: 2800 q. 76 k, 10,00 K, mind három hónapra.

Rozs: 300 q, 7.50 K, 300 q 7,47'5 K, kpf, par. 150 q, 7,55 K, 3 hónapra,

Tengeri 300 q. 7,95 K, 200 q. (lófogu) 7,75 K, 100 q. 7.75 K, kpf, kocsira rakva,

Zab: 200 q, 7.00 K kpf paritásra.

Lóher nagyszemü kamatos: 20 q, 81,50 K, kpf,

(Az árak 50 kgrként korona értékben értendők.)

A délelőtti határidőüzletben csöndes volt az irányzat.

Kötöttek: Buza áprilisra 10.19—10.23—10.22——.———.———.——— kor. zárl. 10.22—10.23 kor. Buza októberre 8.84—8.86—8.85—— .——.—, zárlatkor 8.85—8.86 Rozs áprilisra 7.94——.——.——7.97— zárlatkor 7,97—7.98 Tengeri májusra 7.56—7.57—7.56——.——— zárlatkor 7.56—7.57 Zab áprilisra 7.17—7.19—7.18—.— zárlatkor 7.18—7.19 koronán.

A délutáni határidőüzletben szilárd volt az irányzat.

Kötöttek: Buza áprilisra 10.24—10.27—10.26—.———.— kor. zárl. 10.26—10.27 kor. Buza októberre 8.86—8.85—8.87— .——— kor. zárl. 8.87—8.85— kor. Rozs áprilisra 7.99—8.———.——.—7.99——.—— kor. zárl. 7.99—8.— Rozs októberre —.—— .——.——.— kor. zárl. —.——.— Uj tengeri 1905 májusra —.—7.57—7.58— .—.———— kor. zárl. 7.58—7.59 kor Tengeri szeptemberre —.——.——.———— kor. zárl —.—— kor. Zab áprilisra 7.20—7.21—7,20—.— kor. zárl. 7.20—7.21 kor. Zab októberre —.——.———.— kor., zárl. .———.— kor

A készáruüzlet hivatalos árjegyzése.

Buza	súly	50 kilogramm ára -tól	50 kilogramm ára -ig	súly	50 kilogramm ára -tól	50 kilogramm ára -ig
Tiszavidéki	76	—.—	—.—	[illegible]	10.10	10.20
„	77	9.95	10.05	[illegible]	10.15	10.30
„	78	10.05	10.15	[illegible]	10.3	10.40
Fehérmegyei	76	—.—	—.—	[illegible]	10.05	10.15
„	77	9.95	10.05	[illegible]	10.10	10.25
„	78	10.—	10.10	[illegible]	—.—	—.—
Pestvidéki	76	—.—	—.—	[illegible]	10.05	10.15
„	77	9.95	10.05	[illegible]	10.10	10.20
„	78	10.—	10.10	[illegible]	10.15	10.30
Bánsági	76	—.—	—.—	[illegible]	10.05	10.15
„	77	9.85	9.95	[illegible]	10.15	10.25
„	78	9.90	10.05	[illegible]	—.—	—.—
Bácskai	76	9.95	10.05	[illegible]	—.—	—.—
„	77	10.05	10.15	[illegible]	—.—	—.—
„	78	10.10	10.25	[illegible]	—.—	—.—
Szerb	78	—.—	—.—	[illegible]	—.—	—.—

Egyéb gabonanemüek		50 kilogramm ára -tól	50 kilogramm ára -ig
Rozs	a) elsőrendü — — — —	7.55	7.65
„	„ középminőségü — — —	7.45	7.55
Árpa	„ takarmányáru, I. r. — —	7..0	7.40
„	„ másodrendü — — — —	7.10	7.20
Köles	„ —	—.—	—.—
Zab	„ elsőrendü — — — —	7.05	7.30
„	„ középminőségü — — —	6.90	7.05
Tengeri	„ belföldi ó — — — —	—.—	—.—
„	„ belföldi uj — — — —	7.60	7.80
„	ó fehér — — — — —	—.—	—.—
„	uj román, vagy bolgár — —	—.—	—.—
„	„ cinquantin — — — —	—.—	—.—
Repcze	„ káposzta — — — —	1[illegible].25	11.50

A budapesti terménytőzsde.

Különféle termények hivatalos jegyzései

Készáru

Disznózsir	budapesti— — — — — —	64.—	64.50
Szalonna	városi légenszáritott, 4 drbos	63.—	68.50
„	„ „ 3 „	52.50	53.—
Határidőre	bosznia 1904. évi usance min.	8.25	8.50
	„ „ „ 100 „ „	12.50	13.—
	„ „ „ 85 „ „	22.50	23.50
Szilva	szerbiai 1904 „ „	6.75	7.—
	„ „ „ 100 darabos	11.—	11.25
	„ „ „ 85 „	21.50	22.—
Szilvaiz	szlavoniai (1903.)— — —	13.50	14.—
	szerbiai (1903.) — — —	11..0	12.—
Heremag	luczerna magyar — — —	42.—	51.—
	vörös apròszemü— — —	54.—	60.—
	„ középszemü — —	64.—	68.—
	„ nagyszemü— — —	68.—	78.—

A budapesti értéktőzsde.

Az általános irányzat ma kedvezőtlen külföldi jelentések daczára szilárd volt, később az irányzat még jobban megszilárdult, amikor már a külföldi tőzsdéken is szilárdra változott az irányzat. A forgalom különösen az előtőzsdén igen jelentékeny volt. A Magyar hitelrészvényt különösen keresték arra a hirre, hogy már a legközelebbi hónapok folyamán az uj részvények is forgalomba kerülnek, amiből a legközelebbi tőkeemelésre lehet következtetni.

A helyi értékek piaczán jelentéktelen volt az üzlet.

Valuták és devizák irányzata változatlan. 20 frankos arany 19.05—19.11 kor. 20 márkás arany 23.50—23.58 korona. — Franczia bankjegy 95.27'5—95.57'5 korona. Német birodalmi bankjegy 117.55 .—117.85· korona.

Az előtőzsde irányzata szilárd volt, élénk forgalom mellett.

Előfordult kötések: Osztrák hitelrészvény 678.75 679.50 kor. Magyar hitelrészvény 801.——802 50 kor. Osztrák-magyar államvasut részv. 650.75—651 75 kor. Déli vasut ———.—.— Jelzálogbank részv. 532.——532.25 Leszámitolé bankrészvény —.——— —.— Rimamurányi vasmü részv. —.—————.— Közuti vaspálya részv. 565.———565.75 Városi villamos vasut részv. —.———339 25 Koronajáradék —.————.— Erzsébet szanatórium sorsjegy —. '— - .— Magyar kereskedelmi r.-t részv. ——— Salgótarjáni részv. 589——.— Kőszénbánya és téglagyár ——.— Adria — Danubius ———— Kereskedelmi bank —— koronán.

A déli tőzsde irányzata szilárd maradt, a forgalom eléggé jelentékeny volt

Előfordult kötések: augusztus végére: Magyar aranyjáradék ————————.— Magyar koronajáradék 98.20———.—— Magyar hitelbank részvényt. 801.50—802,50 Jelzálogbank részv. 531.75—532.50 Leszámitoló bank részv —.————.— Rimamurányi vasmü részv. 517.———.— Közuti vaspálya részv 565.——566 — Városi vill. vasut —.——339 25 Osztrák hitelrészv. 678.50—679.50 Osztrák-magyar államvasuti részvény 651 75—652.75 Déli vasut —.————.— koronán.

A helyi értékek piaczán nem volt jelentékeny üzlet Kereskedelmi bank részvényekben 2887—2890 koronával volt kötés.

Dijbiztositások: Osztrák hitelrészvényekért holnapra 5—6 korona, 8 napra 11—13 korona, decz. végére 19—21 korona.

Az utótőzsde irányzata lanyhább, jelentékenyebb forgalom nélkül.

Zárlatkor maradt: Osztrák hitelrészvény 677.75.— Magyar hitelrészvény 800.50 Osztrák-magyar államvasut részv. 651 75 Déli vasut részv. —.— Leszámitoló bank részv. 467.— Jelzálogbank részv. ——— Rimamurányi vasmü részv. 517.—— Közuti vaspálya részv. 565 - Városi villamos vasuti részv. 339.75——— Erzsébet szanatórium sorsjegyek 9.02'5——— koronán.

A hivatalos zárlatok a következők voltak:

Államadósság.

a) Magyar államadósság.

	Pénz	Áru		Pénz	Áru
Aranyj. med. nov.-re —	118.75	119.25	1870. áll. ny.-k. 200 K.-as —	206.—	209.—
Koronajáradék	—.—	—.—	Magy. földteherm. —	98.20	99.20
Koronaj. ultim. nov.-re —	98.15	98.35	Horv.-szl. jelz. földv. kötv.	98.50	99.50
Koronaj. 3½%	88.75	89.25			
Vaskapu-köl.—	82.—	83.—	Tiszai nyer.-kölcs. 200 K.	162.—	164.—

b) Osztrák államadósság.

	Pénz	Áru		Pénz	Áru
Koronaj. máj.—nov. —	99.50	100 —	Papírj. feb.—aug. —	100.—	100.50
			Koronaj. —	100.—	100.50

c) Egyéb nyilvános kölcsönök.

	Pénz	Áru		Pénz	Áru
Budapest főv. 1897. 4% köl.	96.35	97.—	Temes-Béga-társulat 4%	97.50	98.50

Bankok.

	Pénz	Áru		Pénz	Áru
Angol-osztrák bank —	283.—	285.—	M. jelz. hitelb.	—.—	—.—
Első magyar iparbank —	352.—	357.—	Ugyanaz nov. köz. —	531.75	532.25
Fiumei hitelb.	125.—	128.—	M. keresk. r.-t.	562.—	565.—
Hazai bank —	217.—	219.—	M. leszám. bank	467.—	468.—
Hermes m. ált. váltóüzl. r.-t.	300.—	320.—	M. tkp. közp. jelzálogb. —	1070.—	1100.—
Magyar hitelb.	—.—	—.—	Oszt. hitelb. —	—.—	—.—
Ugyanaz nov. köz. —	802.—	802.50	Ugy. nov. vég.	679.25	679.75
M. agr. és járb.	465.—	—.—	Oszt.-magy. b.	1630.—	1640.—
			Pest m. kereskedelmi bank	2887.—	2898.—
			Osztalyerj. r.-t.	1840.—	1850.—

Takarékpénztárak.

	Pénz	Áru		Pénz	Áru
Belvárosi —	228.—	230.—	Magy. ált. tkp.	642.—	647.—
Bpesti III. ker.	200.—	220.—	Orsz. közp. —	1730.—	1750.—
Bpest.-Erzsbv.	212.—	220.—	Pesti hazai —	16600.—	16700.—
Bpesti tkp. és orsz. zálogk.	453.—	459.—	Ugy. tul. jog.	—.—	—.—
Egyes. bpesti	2465.—	2475.—	Ugy. interim —	8300.—	8350.—

Biztositó-társaságok:

	Pénz	Áru		Pénz	Áru
Bécsi biztositó	425.—	435.—	M. jég- és visz. bizt. —	843.—	850.—
Bécsi élet- és járadékbizt.	770.—	800.—	Nemz. baleset	240.—	250.—
Első magy. ált.	8050.—	8100.—	Pannonia vibzt.	2050.—	2100.—
Foncière —	242.—	244.—			

Bányák és téglagyárak.

	Pénz	Áru		Pénz	Áru
Északm. kősz.	252.—	256.—	M. ál. kőszénb.	338.—	341.—
Felsőm. bánya- és kohó —	550.—	560.—	M. keramiai —	177.—	180.—
„Istv." teg. gy.	100.—	105.—	Salgótarjáni —	591.—	594.—
Kőbány. gőzig.	1060.—	1100.—	Ujlaki tégla- és mészégető —	318.—	320.—
Magy. aszfalt	180.—	183.—			

Különféle vállalatok részvényei.

	Pénz	Áru		Pénz	Áru
Ált. vagy. köl.	630.—	640.—	„Hungaria" műtragya —	280.—	285.—
Bpesti ált. vill.	325.—	330.—			
Betűöntöde r.-t.	226.—	285.—	Kőbanyai polg. serfőző —	306.—	310.—
Gyapjum.-gyár.	750.—	800.—			
Részvényserf.	2600.—	2700.—	M. czukoripar	1880.—	1890.—
Sertéshizl. r.-t.	475.—	495.—	M. villamosság	801.—	804.—
Spódium-gyár	215.—	235.—	Nemzetk. villamosság —	600.—	605.—
Fiumei rizsh.—	2800.—	2900.—			
Gschwindt-féle szeszgyár —	975.—	1000.—	Nemzetk. vaggonk. 5% —	500.—	530.—
			Royal-szálló —	—.—	—.—

Közlekedési vállalatok részvényei.

	Pénz	Áru		Pénz	Áru
„Adria" tengh.	464.—	466.—	Ugy. élv. jegy.	115.—	120.—
Bpest közuti vaspálya 5%	—.—	—.—	Bpest-Ujpest-rákosp. vill. —	184.—	188.—
Ugy. nov. med.	565.—	565.50	Déli vasut —	—.—	—.—
Bpesti közuti vp. élv. jegy	825.—	845.—	Ugy. nov. alt.	88.—	89.—
			Dunagőzhajóz.	890.—	900.—
Bpesti vill. városi vp. 1903.	339.—	339.50	Kassa-od rb. —	330.—	335.—
Bpest vill. városi vasut —	—.—	—.—	Osz r.-magyar államvasut —	—.—	—.—
			Ugy. máj.-ra —	652.50	658.—

Malmok.

	Pénz	Áru		Pénz	Áru
Concordia —	175.—	185.—	Henger —	795.—	810.—
Első budapesti	1205.—	1215.—	Moln. és sütők	375.—	385.—
Erzsébet —	430.—	435.—	Victoria —	463.—	473.—
Lujza —	220.—	230.—			

Sorsjegyek.

	Pénz	Áru		Pénz	Áru
Bazilika —	19.50	21.50	Ugy. o. felülb.	28.50	30.50
Ugy. o. felülb.	20.50	21.50	Olasz vörös-k.	42.—	44.—
Bécsvárosi —	530.—	540.—	Ugy. o. felülb.	45.—	47.—
„Jó-sziv" —	9.75	10.75	Oszt. vörös-k.	54.—	56.—
Ugy. o. felülb.	9.75	10.75	Osztrák hitel.	482.—	492.—
M. vörös-ker.	27.50	29.50	Pálffy —	160.—	170.—

Vasmű- és gépgyár-részvényesek.

	Pénz	Áru		Pénz	Áru
Első m. gazd. gépgyár —	150.—	166.—	Nicholson —	213.—	228.—
			Rimamurányi —	—.—	—.—
„Danubius" —	185.—	186.—	Ugy. nov.-re —	516.75	517.25
Ganz —	3035.—	3130.—	Schlick —	348.—	353.—

Pénznemek.

	Pénz	Áru		Pénz	Áru
M. vagy oszt. arany vert	11.35	11.43	Német bir. b. jegy (100 M.)	117.50	117.80
M. vagy oszt. arany kör.—	11.27	11.38	Franczia bjegy	95.22	95.52
			Olasz bjegy —	95.20	95.5
20 frc. arany	19.05	19.11	Román bjegy	93.15	93.85
20 mark. arany	23.50	23.58	Szerb bjegy —	93.75	94.50
			Rubel —	254—	255—

A bécsi gabonatőzsde.

Alacsony amerikai jelentésekre az üzlettelenség daczára változatlan maradt az irányzat és az árak.

A bécsi értéktőzsde.

Az előtőzsdén kedvezőtlenül hatott a hir, hogy a német szerződés megkötése körül nehézségek merültek fel, és hogy az osztrák vasutügyi miniszter nem fogadta el a vasműveknek a szénszállitásra vonatkozó ajánlatát. Később mégis a szilárd irányzat jutott előtérbe, különösen Alpine és Államvasut részvények voltak előtérben.

Jegyzések: Osztrák hitelrészvény 678.60—680.25 kor. Magyar hitelrészv. 801.50—801.75 kor. Anglobank 285.50—285.90 korona. Alpesi bányarészvény 493.50—496.75 kor. Osztrák-magyar államvasuti részv. 650.——651.50 kor. Rimamurányi vasmű részv. 516.——517.90 kor. Májusi járadék 100.— kor. Magyar aranyjáradék 118.85 kor. Magyar koronajáradék 98.15 kor. Osztrák koronajáradék 100.15 kor. Dohány részv. —.———.— Török sorsjegy 134.———.— korona.

A déli tőzsdén magasabb berlini jegyzések daczára lanyhább volt az irányzat. Csak Osztrák-magyar államvasut részvények iránt érdeklődtek. Prágai vasmű 382, Cseh bánya 1438, Brüxi kőszén 660, Magyar jelzáloghitelbank 582,50 koronaval került forgalomba.

Jegyzések: Osztrák hitelrészvény 679.—— —.— kor. Magyar hitelrészvény —.—801.— kor. Unionbank —.— kor. Anglobank részv. 285.50—.— kor. Osztrák-magyar államvasuti részv. 651.75— Déli vasut részv. 88.25 kor. Magyar koronajáradék 98.10 kor. Alpesi bányarészvény 495.75— —.— kor. Rimamurányi vasmű részv. 517.———.— kor. Török sorsjegy 134.25——.— kor. Májusi járadék 100.— kor. Osztrák koronajáradék 100.15 korona

A déli tőzsde zárlata tartott. Berlinből a szénértékek emelkedését jelentik. Prágai vasmű 2682 korona. A magánkamatláb 3 7/16—3 1/2 százalék.

Jegyzések: Osztrák hitelrészvény 678 75——.—— korona. Magyar hitelrészvény 801.50 ——.— korona. Anglobank 285 50 kor. Alpesi bányarészvény 496 25——.— kor. Osztrák-magyar államvasut részvény 651 75 —.—— kor. Déli vasut részvény 88.25—.— korona. Rimamurányi vasmű részvény 516.—— ——.—— korona. Májusi járadék 100.05 korona. Magyar aranyjáradék 118.85 korona. Magyar koronajáradék 98.10——.— kor. osztrák koronajáradék 100.15 kor. Dohány részv. —.— Török sorsjegy 134.25 korona.

Napirend, 1904. november 30.

— *Naptár*: szerda, november 30. Róm. kath. András, Prot. András, Görög-orosz (november 17.) Gergely pk., Zsidó: Kislev R. Ch. — Nap kel: 7 óra 12 p., nyugszik: 3 óra 54 p. — Hold kel: 11 óra 56 p. délelőtt, nyugszik: 12 órakor délután. — *A horvát miniszter* fogad 4 órakor. — *A képviselőház elnöke* fogad 9 órakor. — *A Kisfaludy Társaság* ülése az Akadémia képestermében, 5 órakor. — *Az Orsz. Közegészségi Egyesület* népszerü előadása az élettani intézetben (Esterházy-utcza 5.) 6 órakor. — *Az Orsz. Keresk. és Iparcsarnok* és a bpesti V. ker. Polgári Kör közös közgyülése az iparcsarnok Akadémia-utcza 3. szám alatti helyiségében, 6 órakor. — *A magyarországi alkoholellenes* munkásegyesület alakuló közgyülése a könyvkötők helyiségében (Kerepesi-ut 33.) este 8 órakor. — *Zenekari hangverseny* a Vigadóban, este fél 8 órakor. — *Utóellenőrzési szemle* a cs. és kir. 32-ik gyalogezred legénységével az Üllői-uti Mária Terézia laktanyában és a 18-ik és a 22-ik honvédezredek legénységével a Ferencz József laktanyában, reggel 8 órakor. — *Téli tárlat* a városligeti műcsarnokban megtekinthető 9—4 óráig, 1 korona belépődij mellett. — *Nemzeti Szalon* rendezés miatt zárva. — *Könyves Kálmán művészeti szalon*, rendezés miatt zárva. — *Uj művészeti szalon* a Kecskeméti-utcza 3. számu ház első emeletén, megtekinthető dijmentesen egész nap. — *Nemzeti Muzeum képtára* megtekinthető 9—2 óráig. Többi tárai egy korona belépődij mellett tekinthetők meg. — *Országos képtár* az Akadémiában dijmentesen megtekinthető 9—1 óráig. — *Földtani muzeum* (Stefánia-ut 14.) egy korona belépődij mellett megtekinthető 9—1 óráig. — *Goethe szoba* az Akadémiában dijmentesen megtekinthető 9—1 óráig. — *Muzeumi könyvtár* nyitva 9—4 óráig. — *Akadémiai könyvtár* nyitva 3—7 óráig. — *Egyetemi könyvtár* zárva.

KIADÓTULAJDONOS:
A MAGYAR HIRLAPKIADO RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

Dr. FRIM-féle
hülyék és gyengeelméjüek
budapesti intézete
Budapesten, VII., Erzsébet királyné-ut 15-17. sz. a.
Felvesz élethosszára is betegeket.
Nehézkórosoknak külön osztály.
Prospektust ingyen. Dijazás mérsékelt.

Minden sorsjegy nyer.
Huzás mar deczember 1-en.
Az uj
Erzsébet sorsjegy
Főnyeremény:
100.000, 40.000, 30.000 K.
Kapható
36 havi részletfizetésre.
Havibefizetés:
5 darabra . . 1 kor 90 fill.
10 darabra . . 3 kor 80 fill.
Már az első részlet beküldés és 25 filler postadij ellenében megküldöm a sorsjegyek sorozat és számat tartalmazó részletivet. Két részlet egyszerre való beküldésénél három részlet nyugtáztatik, tehát egy részlet ingyen nyugtáztatik.
Fleissig Sándor bankháza Budapest, Erzsébet-körut 2.
Árjegyzéki játékterv.

SZINHÁZAK.

Szerda, 1904. november 30-án.

NEMZETI SZINHÁZ.

Egyenlőség.

Fantázia 4 felvonásban. Irta: Barrie J. M. Forditotta: Fái Béla.

Személyek:

Loam — Borosa
Mary — P. Márkus E.
Agatha — T. Vizvári M.
Catherine — Paulay Erzsi
Wooley — Rozsahegyi
Treherne — Mihályfi
Brocklehurst — Halyey L.
Brocklehurst fia — Náday
Tengerésztiszt — Mészáros
Crichton — Pethes

Kezdete fél 8 órakor.

Heti műsor:
Csütörtökön: Csongor és Tünde
Pénteken: Győgy ur. A regényesek
Szombaton: Bernd Róza
Vasárnap d. u.: Aranyember, este: Bernd Róza

M. KIR. OPERAHÁZ.

Nincs előadás.

Heti műsor:
Csütörtökön: Carmen.
Pénteken: Nincs előadás.
Szombaton: Lohengrin.
Vasárn. Lonjumeaui postakocsis.

VÁRSZINHÁZ

Nincs előadás.

Heti műsor:
Csütörtök: Radnothyné
Szombaton: A nők barátja.

NÉPSZINHÁZ.

A próféta álma.

Zenés komédia előjátékban és 2 felvonásban. Irta: Merei Adolf. Zenéjét szerzette: Márkus J.

Személyek:

Juszuf próféta — Kovács
Zulejka a felesége — Komlóssi
1-ső) menyorszag — Sugár
2-ik) — Szécsi
3-ik) — Füredi
4-ik) — Bogár
5-ik) — Kenessei
6-ik) — Feledi
7-ik) — Kovács L.
Ibolya — Dori
Titusz uszómester — Pintér
Az átváltozó húgy — G. Károlnai
A mutató igazgatója — Kiss
Hirnök — Doktor
1-ső Huri — Kaposi Rózsi
Fehér Aladár — Szirmai
Fekete Béni — Füredi
Viola Samu — Déli
Vörös Kázmér — Pazmán
Zöldi Armand — Ruzsnyák
Kék Pista — Posti
Sárga Zalán — Ujvári

Kezdete 7 órakor.

Heti műsor:
Csütörtökön: A próféta álma.
Pénteken: A próféta álma.
Szombaton: Pillangó kisasszony.
Vasárnap d. u.: A lőcsei fehér asszony, este: A próféta álma.

VIGSZINHÁZ.

Boldogság.

Vigjáték 3 felvonásban. Irta: Bilhaud és Hennequin. Forditotta: Martos Ferencz.

Személyek:

Achille Chateau — Góth S.
Antonin Bois — Fenyvesi E.
Gaston Chalindrey — Odry A.
Ferdinand — Tapolczai F.
Robert — Szerémy Z.
Chastenet — Vendrey F.
La Berge — Tanay F.
Beriot — Balassa J.
Gilberte — G. Kertész
Mme Chastenet — V. Harasztby

Kezdete fél 8 órakor.

Heti műsor:
Egész héten: Boldogság.
Pénteken: Diákélet.
Vasárnap d. u.: Diákélet.

MAGYAR SZINHÁZ.

Fecskefészek.

Operett 3 felvonásban egy előjátékkal. Irta: Ordonneau. Ford.: Merei Adolf. Zenéjét szerzette Henry Herblay.

Személyek:

Balivet — Ráthonyi
Brignol — B. Szabó
Jean — Sziklai
Plantavoine — Gireth
Lagrignole — Ivanyi
Pancrace — Helmai
Blanchard — Anday
Pomponette — Szentgyörgyi
Főnöknő — Sziklainé
Corinde — Szilai B.
Cecile — Ráskai
Margot — Szentgyörgyi M.

Kezdete fél 8 órakor

Heti műsor:
Csütörtökön: Fecskefészek.
Pénteken: Huszárvér.
Szombaton: Huszárvér.
Vasárnap: d. u. Fecskefészek, este: Huszárvér

KIRÁLY SZINHÁZ.

János vitéz.

Daljáték 3 felvonásban. Petőfi költői elbeszéléséből irta: Bakonyi Károly. Zenéjét Helmai Jenő verseire szerz: Kacsóh Pongrácz dr.

Személyek:

Kukoricza Jancsi — Fedák
Iluska — Medgyaszay
A gonosz mostoha — Csatai
Strázsamester — Vécsey
Bagó — Papp
A franczia király — Németh
A királykisasszony — Bánó

Kezdete fél 8 órakor.

Heti műsor:
Egész héten: János vitéz.
Vasárnap d. u.: Az uj honpolgár.

[illegible] SZINHÁZ.

A párisi asszony.

Kezdete fél 8 órakor

FŐVÁROSI ORFEUM
VI., Nagymező-utcza 17.
WALDMANN IMRE igazgató
Ma és mindennap
KAISER GYÖRGY
hirneves berlini komikus dus bucfelléto, humoros magánjelenetében.
Továbbá; „EIN ABENTEUER IM HAREM".
Deczember 1-én
A „SCHLIERSEEREK" vendégjátéka.
A télikertben reggeli 5 óráig VÖRÖS ELEK czigányzenekara hangversenyez.

CIMBALMOK 5 évi kezesség mellett legjobban és legolcsóbban
REMÉNYI MIHÁLY
műhangszertelepén szerezhetők be. Budapest, Király-utca 44/56.
Harmoniumok iskolák és templomok részére
a legjutányosabb árakon.

Nagy raktár az összes hangszerek és húrokban.
Régi hangszerek vétele, eladása és becserélése.
Teljes zenekarok felszerelésének költségvetése, ugymint képes árjegyzék ingyen és bérmentve.
Kivitel nagyban és kicsinyben.

OCCASIO

FISCHER SIMON ÉS TÁRSAI
Budapest, Bécsi-utcza 7. és Deák Ferencz-utcza 12

Magyarország legnagyobb selyem és divatáru-házában az alkalmi árairól előnyösen ismert OCCASIO megkezdődött. Eladásra kerülnek mélyen leszállitott árakon: ruha- és bluzselyemkelmék, bársonyok, angol divatvelvettek, csipke- és flitter-ruhák, crepe de chine minden divatszinben, fűg önyök, csipkék, paszományok, szalagok és mindennemű női divatczikkek. — Maradékok minden árban. . . . . Vidékre mintákat készséggel küldünk.

FISCHER SIMON ÉS TÁRSAI
Budapest, Bécsi-utcza 7. és Deák Ferencz-utcza 12.

Magyar királyi államvasutak.
180100—04. szám.

Hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak kezelése alatt helyiérdekü vasutak árudijszabásának 417. oldalán a pozsony—komáromi helyi érdekü vasut dijszabásában foglalt II. kivétetés dijszabás folyó évi november 1-től fogva express-árukénti feladott küldeményekre is alkalmazandó.

Budapest, 1904. október hóban.

Az igazgatóság.

ELSŐ
erdélyi butorléc- és fűrészelt falemezgyár
Weinrich Frigyes, Szász-Régen.

Olcsó áron ajánlja gőzölt és jól kiszárított fából, tetszetős alakban ütemben készített butorlécelt minden faiparosnak. Fűrészelt lemezeket és lombfűrész deszkákat mindig raktáron tart, gőzölt diófából, bükk, körte, juhar, éger, cseresznye és tölgyfából.

Ingyen képes árjegyzéket lécekről és lemezekről külön küldök.

A postaosztály

üzletünkben kivánatra egy mintakabát beküldése után szétküld pontosan testbeszélő, divatos kész vagy mérték után rendelt ruhákat legolcsóbb árszámitás mellett. Kivánatra küldünk posztómintát és mértékvételi utasitást ingyen és bármentve. Nem megfelelő akadálytalanul kicseréltetik, esetleg a pénz visszafizettetik.

Rothberger Jakab, cs. és kir. udvari szállitó Budapest, Váczi-utcza 6. szám.

Biztos gyógyulást keresőknek
bár milyen
nemi betegségben szenvednek

mint hagyomá és hólyagbajok, hagyományszűkülete, vizelési zavarok, éjjeli magömlések, sebek és bajokban bántalmak (syphilis) az önfertőzés utóhajaként fellépő idegbajok korai férfiéró elgyengülés, bármily bántalmak és sókkal fehérfolyás, mely bajok alapos, gyors és gyökeres gyógyitására, szigorúan tudományos és leltisimeretes gyógymódjánál fogva legjobban ajánlják

Dr. Garai Antal

v. cs. és kir. főorvos országos hírű és legrégibb 30 éve fennálló rendelő-intézetét

Budapest, VI. ker., Andrássy-ut 24. sz.,

Rendelési napokon 10—4-ig és 7—8-ig este. Nőkh hagyomá és hólyagbajok visszálata villamos hagyomáttisztitás segélyével. Vidékiek levelekre kimerítő választ és szakszerű tanácsot nyernek, gyógyszerekről gondoskodva lesz. Titoktartás biztositva.

Nőknek külön váróterem.

Ha szép bajuszt, szakállt és haja akar

növeszteni, vagy azt akarja, hogy azok ki ne hulljanak. Vegh-féle bajusz vagy hajnövesztőt vegyen, mivel azok a hasonlitottak összes más hatástalan szerekkel szemben az ujságban annyon hirdetnek. Rövid idő alatt dus bajuszt és hajat nyerhetni azáltal, mit számos köszönő levelünk igazol. Bajusznövesztő 2 koronáért, a haj növesztő 3 koronáért kapható „Angyal" gyógyszertárban, Szelnok, Laktanya-körut — Kapható Török János gyógyszertárban, Budapest, Kiralyi-utcza 2. és minden gyógyszertárban.

Első brünni golyókávepörkölő-gyár

szállit Emmerich-féle szabadalmi pörkölőket, is mételen javitva kézi- és gépkajtásra. Modern berendezés teljes kávé pörkölődés minden féle kávékivonatban. A kávé elégetése teljesen kizárva. Idő- és égőanyag megtakaritás. Kérjen szétküldések: Raktár és főszétküldési telep Ausztria—Magyarország részére:

Levelezés magyar nyelven

Brüder Minnich.
BRÜNN.

Képes árjegyzek ingyen és bérmentve. — Szolid ügynökök keresztetnek.

Karácsonyi
mintagyüjteményem, amely
mélyen leszállitott
áru, szövet, velez, vászon stb.
czikket foglal magában, vidékre
ingyen és bérmentesen
küldetik meg.
ÁCS JENŐ
női divat- és fehérneműáruháza
IV., Muzeum-körut 39.

FÉRFI és NŐI
nemi betegségek,
férfiegyenesség (impotencia) alapos gyógykezelésére legjobban ajánlja
Dr. KAJDACSY
v. cs. és kir. ezredorvos és kórházi főorvost.
Rendel: 9—4-ig, este 7—8-ig.
Budapest, IV., Kigyó-u. 5. (Klotild-pal. I. em.)
Levél utján is biztos gyógyiker.

ILONA-BRIKET!
Uj magyar tüzelőanyag!
Füstmentes és füstmentes nélkül.
Szagtalan és salakmentes.
100 klg. ára 2 K. 60
Grót Wilzleben-Altdobern-féle ipartelepek Várpalota
Vezérképviselő Budapesten ZOLTÁN IMRE, Lipót-körut 24.

Millió hölgy és férfi használja a „Feolin"-t.

Bizonyosak azok hazio vonal, hogy a „Feolin" [illegible] jobb szerelmi szere-e a bőrnek [illegible] fogaknak? A legfiatalabb arcz és a legszépnyárbb szemek elakel [illegible] nőnek szépségét és alakot nyernek a „Feolin" ha rendszeresen [illegible] A „Feolin" a 42 egyenesen és [illegible] nőven [illegible] szappan helyett [illegible] a fiatal és szép marad. Kölcsönösen [illegible] pénz azonnal visszafizetése a. ha a „Feolin" [illegible] nem [illegible] 1 db 2.50 kor., 6 db. 4 kor., 12 db [illegible] utáni porto 30 fill. 3 db-ban 1 11 60 fill. Után é t 1 6 fill. [illegible]

Megrendelése: Feith H. [illegible] Budapest, VI., Marianni er-trasse 45. Kaphatók [illegible] gyógyszertárban.

Használat előtt — Használat után — Használat előtt — Használat után

Ha szép bajuszt, szakállt és haja akar

növeszteni, vagy azt akarja, hogy azok ki ne hulljanak. Vegh-féle bajusz vagy hajnövesztőt vegyen, mivel azok a hasonlitottak összes más hatástalan szerekkel szemben az ujságban annyon hirdetnek. Rövid idő alatt dus bajuszt és hajat nyerhetni azáltal, mit számos köszönő levelünk igazol. Bajusznövesztő 2 koronáért, a haj növesztő 3 koronáért kapható „Angyal" gyógyszertárban, Szelnok, Laktanya-körut — Kapható Török János gyógyszertárban, Budapest, Kiralyi-utcza 2. és minden gyógyszertárban.

A Schmidthauer-féle **Igmándi** keserű vizet, egy-egy nagy felpohárral használva, megbízhatóan gyors és nagy eredménnyel pótolja otthon, nyáron és télen a Karlsbadi és Marienbadi ivókúrát, gyomor- és bélbajokban ugyszintén elkövétkezés, szívre hajasodás és azzal járó fulladásnál, szorulásnál, máj- és lépdagana-nál, emlőkbetegségnél, cukorbetegségnél, cukorkórnál és kőrajzásnál. — Az igmándi hatásosságban egyéb keserű vagy hasb jó davanyvizek meg sem közelítik, és saját erőnkön csalódnak, ki helyettesítésnél nem figyel el. Utasítás a mellékelve. Kaphatók Budapesten, és vidéken gyógyszertárban és ásványvizkereskedőkben. Főszétküldés a forrástulajd. SCHMIDTHAUER LAJOS gyógyszerész, Komárom. Nagy üveg ára 60 fill., kis üveg is kapható ára 30 f.

Minden szó egyszeri beiktatása nonpareille betűkből 4 fillér. Vastagabb betűkből 8 fill.

APRÓ HIRDETÉSEK

Kiadóhivatal: V., Nádor-utcza 34. sz. Fiók: Kerepesi-ut 34.

Szerkesztőségi telefon-szám: 36—66.

Kiadóhivatali telefon-szám: 54—39

Levélbeli tudakozódásra ingyen adunk felvilágositást, csak a válaszra szükséges bélyeget kell mellékelni. Tudakozódásoknál a hirdetés számát a kiadóhivatallal mindig közölni kell.

Levelezés.

KÁLMÁN!!!
Hiába könyörgök tehát hozzád, hogy szólalj meg? Nem akarod hallani, hogy szeretlek, nagyon szeretlek! Ne légy hozzám kegyetlen elég ha a sors az. E napokban már lesz időm és igy estefelé látni foglak sétáidon. Csókol sirig hü szerető szerencsétlen Rabszolgád!!! 8277

„BÉCS."
Hiába biztat nem szeret csak érdek igy nem megy tovább minden 14 napon egy-két napra itt kell lennie anya segitségével különben lemondok Önröl. Kifogást nem ismerek. Steinnak irhat azonnal jobb ha jön különben késő lesz. Ezer csókot. 8276

16.
24, x, 19, 17, 4, 2, 27, 28, 2, 21, 24, 14, 24, 2, 11, 9, 28, 2, 28, — 3, 4, 16, 26, — 9, 19, 14, 20, 24, 9, 19, 22, 9, 28, 7, 9, 4, — 24, 7, 5, 8, 17, 4, 6, 16, 28, 16, 28, 8, 27, 19, 14, 9, 4, 8, 24, 7, 24, 25, 1, 24, 8, 7, 24, 13, 24, 14, 24, 9, — ,7 24, 2, 25, 24, 16, 9, 24, 1, 17, 5, 3, 13, 24, 9, — 20, 28, 13, 28, 16, 28, 1, 19, 9, 17, 19, 8, 12, 9, 20, 24, 9, 24, 17, 24, 7, 9, 24, 8, 19, 9, 24, 1, — 23, 5, 28, 14, 24, 7, 5, 8, 28, 17, 28, 7, 28, 9, — 27, 19, 14, 4, 1, — 7, 24, 1, 24, 16, 24, 17, — 8, 14, 24, 7, 24, 9, 24, 1, — 19, 1, 28, 25, 4, 1, — 16, 24, 13, 24, 16, 24, 9, 13, 28, 7, 4, 1. — 8273

Betöltendő-állasok

ÁLLASTKERESŐK
ingyen kapják az Országos Pályázati Közlöny mutatványszámát, mely az országban betöltendő valamennyi állást teljes czimekkel közli megjelenik minden harmadik nap. Kiadóhivatal: Budapest Teréz-körut 39. 53722

MAGÁNTISZTVISELŐI
teljes cimekkel ellátott számos pályázat van közölve. Budapest, Teréz-körut 39. a ma megjelent Országos Pályázati Közlönyben. Ára 40 fillér. 6570

FELÜGYELŐI
3 fakezelői és 2 raktárnoki állás betöltendő. Föltételek közölve vannak Budapest, Teréz-körut 39. a ma megjelent Országos Pályázati Közlönyben. Egyes szám 40 fillér. 6571

Állást keresők

JÓ BIZONYITVÁNYOKKAL
rendelkező fiatal ember árukihordónak vagy üzleti szolgának ajánlkozik. Szives megkereséseket Juhász J. Perc-utca 4. ajtó 15. Ujpest. 8273

VASALÓNŐNEK
ajánlkozom grófi vagy nagyuri házakhoz. Magyar Sándorné, IX., Rákos-utcza 6. I. 14. 82811

TISZTESSÉGES
asszony olcsón ajánlkozik uriházakhoz mosni. Csáki-u. 24. II. 4. 1457

Berlet.

ARANYKEZ SZALLODA
IV., Régi posta-utcza 9. A főváros legrégibb és legolcsóbb szállodája ujonnan berendezve tiszta kényelmes szobák 31218

CSARNOK
szálloda butorozott lakás utczai 15 frt havonta garni lakás két szobás 30 forint II. emeleten szoba konyha 20 forint bolt kiadó azonnal Zöldfa-utcza 37. Só-utcza sarok. 8271

Butor.

EBÉDLŐKREDENCZ
és trimó azonnal eladó. Üllői-ut 21. I. 7. 5019

IROASZTAL
egész uj remek munka 14 forintért eladó. Madách-utcza 17. ajtó 24. 1458

BERAKTÁROZÁSBOL
visszamaradt egy hálószobaberendezés, divatos és szolid, értéke 350 forint, kapható 160 frtért. 2 szekrény értéke 60 forint kapható 35 forintért. Ezenkivül egyes éjjeli szekrények, mosdó asztalok fotelek, székek stb. bámulatos olcsó árban. Beraktározási vállalatnál, Budapest, IV., Zöldfa-u. 10. I. em. Ugyanott elvállalunk lakberendezési czikket és butort beraktározásra s kivánatra 8 százalék mellett előleget is adunk. 6600

Penz.

PÉNZKÖLCSÖNT
léggyorsabban kezes nélkül 4 és fél százalékra 2 évi törlesztésre rendes állással és foglalkozással biró egyéneknek, altiszteknek vidékre is ajánl Barabásy Lajos, Budapest, Rottenbiller-utcza 1. Válaszbélyeg. 1462

PÉNZKÖLCSÖNT
gyorsan kaphatnak 4 korona havi törlesztésre privátpénzt azonnal Adler, Akácfa-utca 9. válaszbélyeg 6514

KERESKEDŐK
iparosok, hivatalnokok és gyári munkásoknak olcsó pénzkölcsönt közvetitek diskréten 400 koronáig esetleg kezes nélkül is. Kezesekkel a legmagasabb összegig helyben és vidéken. Barta Zsigmond, Teréz-körut 37. (Válaszbélyeg.) 6518

PÉNZKÖLCSÖNT
400 koronáig kezes nélkül is folyositatok, kezesekkel bármenynyit 4 korona havi törlesztésre vidékre is betáblázásokra földbirtokokra 4 százalék minden irányban Singer M. bankbizományos Váczi-körut 42. válaszbélyeg 8269

GYORS PÉNZKÖLCSÖN.
Bármily természetü kölcsönt közvetitek. Sorsjegyekre, biztositási kötvényekre, részvényekre azonnal, Németh, Sas-utcza 9. Válaszbélyeg. (Ügynökök felvétetnek.) 31788

KÉSZPÉNZKÖLCSÖNT
gyorsan megszerzek kezes nélkül vagy kezessel iparosoknak, kereskedőknek, hivatalnokoknak alkalmazottaknak rendes keresettel biró egyéneknek továbbá földbirtokra, házakra 4 százalékos kamatra II. helyre is Marton Rottenbiller-utcza 5-c. (válaszbélyeg)

PÉNZKÖLCSÖN
minden irányban, állami, megyei, városi tisztviselőknek, katonatisztoknek, papoknak, tanitóknak. Fizetés- és nyugdijelőjegyzésre 10—25 évi visszafizetésre. Azonkivül iparosoknak, gazdálkodóknak, gazdatiszteknek, minden hitelképes egyénnek 1 koronától följebb 2 korona havi törlesztésre. Kiskoruaknak is, ha nagykoruságukig fedezetet nyujtanak. Mindenki bizalommal forduljon hozzám, mert ha csak egy kicsit is hitelképes, sikeresen járok el ügyében. Kováts Emil bankképviselete, Budapesten, Mátyás-tér 11. Válaszbélyeg. 1450

KÉSZPÉNZKÖLCSÖNT
bármilyen foglalkozásu hitelképes egyéneknek gyorsan szerzek 200 koronától feljebb 4 korona havi törlesztésre, ugyszintén ingatlanokra I. II. helyre 4 százalékos kamattól kezdve vidékre is. Rosenberg bankképviselete Dohány utcza 92. (Válaszbélyeg.) 1438

Oktatás.

GIMNÁZIUMI
kereskedelmi, reál- és polgári-iskolai tantárgyakból legjobb módszer szerint tanit és tanittat, kitünő filologus és matematikus Előkészit egyéves önkéntességi szolgálatra jogositó vizsgára, gimnáziumi, reáliskolai és kereskedelmi érettségire. Egyenkénti oktatás, kitünő referenciák. A bámulatos eredményeket igazoló okiratok a lakáson megtekinthetők. Rottenbiller-utca 12., I. 13. 6590

SZABÁS,
Minden intelligens és takarékos hölgy, aki jövőjét biztositani akarja, keresse fel Hoffmann Karola régi, jó hirnevü szabás és ruhavarrás tanintézetét. Erzsébet-körut 23. mert ha itt kitanul, bizonyitványt, munkakönyvet kap. Tandij 20 korona. 8109

Üzletek.

FÜSZERKERESKEDÉS
sarokhelyiség évi 46000 forint forgalommal erős pálinkaméréssel vezetés hiánya miatt előnyös árban eladó. Szatócsüzlet sarokhelyiség 45 forint napi forgalommal hirtelen haláleset miatt 250 forintért eladó. Kovácsnál, Mátyás-tér 11. 1461

VENDÉGLŐ
saroküzlet évi italfogyasztás sörben 700, borban 500 hektó, pálinka 10 hektó, 130 kosztossal, családi ügyek miatt olcsón eladó. Fecske-utcza 34. ajtó 6. Huszárik 1463

PÉKFIOK
tejcsarnok házbér két szobás lakással 170 forint, naponta tisztán 16 koronát jövedelmez, betegség miatt 250 forintért eladó. Kovácsnál, Mátyás-tér 11. 1460

Különfelék.

NÉVJEGYEK,
eljegyzési és esküvői jelentések, alkalmi meghivók, izléses kivitelben, Sárosi Adolf papirkereskedésében, Budapest V., Nádor-utca 20. 802

HÖLGYEK
hosszu klinikai gyakorlattal biró, megbizható szülésznő tanácsot, segélyt nyujt, titoktartással szülőnőket elfogad. Nagy Istvánné, Baross-tér 16. Keleti pályaudvarnál. 31970

CSEMEGESZŐLŐ
visontahegyi legfinomabb fajokból, leggondosabb fagymentes csomagolással 5 kilogramos postakosárral 3.50 K. Rendelhető Russzyák Antal minta nagy gazdaságából Gyöngyös. 8183

KOSCHER
kokuszzsirt Hechserrel 5 kilós bödönbe 5.80 K. küld Boskovits Izor Budapest, Márton-utcza. 8191

KINEK VAN TYUKSZEME?
Rendelje meg a Mme Hermine-féle világhirü tyukszemirtó kenőcsöt. Ára 1 korona. Aradi-utca 28. I. 9. 6570

ZÁLOGCZÉDULÁT
törött aranyat, ezüstöt, régiséget veszek. Kertész ékszerész. Király-utcza 85. 5012

HÖLGYEK,
szülésznő, masszirozonő, tanácscsal szolgál és masszirozást elfogad házaknál. Kecskeméti-utc földszint 4. 2636

HÖLGYEK FIGY[illegible]
Hajeltávolitás arc és kézről öt perenyi fájdalom nélküli müködés után bámulatos eredmény Gyár-utca 2, I. 10. Király-utca sarkán 8265

ZONGORÁK,
saját, közkedvelt gyártmányok, melyekből több mint 9000 darab van Magyarországon és külföldön használatban, továbbá a legjobb hirnevü bel- és külföldi készitmények legjutányosabban vásárolhatók Éder Antal Gyula legrégibb budapesti zongoragyár és raktárában Váczi-utca 28. a városháztérnél. Árjegyzéket dijmentesen küldök. 6580

ÓVD A FELESÉGEDET
Minden családra nézve legfontosabb könyvet a gyermekáldásról több mint 100 köszönő irattal, diskréten küld 30 fillér magyar levélbélyeg ellenében, (nyitva 70 fillér.) A. Kaupa asszony Berlin S. W. 257. Lindenstrasse 50. 30719

ZONGORA
rövid, kevéssé használt, kitünő jó elegáns, irásbeli jótállással 260 frtért eladó. „Éder" legrégibb budapesti zongoratermében. Váczi utcza 28. a Városház-térnél. 6582

PIANINO
7 oktávos majdnem uj, elegáns külföldi készitmény, terjedelmes szép hanggal jutányos árban eladó. Ovoda-utcza 19., ajtó 20., a Rottenbiller-utcánál. 6581

SZEPLŐ ÉS MÁJFOLT
ellen világhirü Mme Hermine-féle arckenőcs az egyedüli legjobb szer, mely az arcbőrt 8 hó alatt hófehérré varázsolja. Kenőcsömből 1 tégely 2 korona, szétküldés bárhova, pénz beküldése vagy utánvét mellett. Egyedüli készitője mme Hermine, szépségápolási müterme és kozmetikai intézete Aradi-utcza 28. I. em. 9. Kapható Török gyógyszertárában is. Király-utca 12. és Utasy drogéria-üzletében, Andrássy-ut 35. 31034

RÓZSABURGONYÁT,
hagymát, kifliburgonyát veszek minden mennyiséget, legjobban értékesitek mindennemü élelmiszert. Berényi Mátyás, Budapest Só-utca 8. 8222

SINGER
varrógép nagyon jó karban 14 frtért eladó. Podmanicky-utca 4. I. 6. 8250

TITKOS
betegségek ellen legjobb szer a
„TRIAS"
2—3 napi befecskendezéssel a folyást utóbaj és fájdalom nélkül felelősség mellett megszünteti. A legrégibb s legelhanyagoltabb folyásban szenvedők is biztos gyógyulást remélhetnek. Férfiaknak kor. 2.72, nőknek 3 kor. 54 fill. beküldése után bérmentve küldetik. Fecskendők külön 1 korona. Raktár: Török József gyógyszertára, Budapest, Király-utcza 12. és a legtöbb vidéki gyógyszertárban is kapható. — Titoktartás mellett küldi Papp gyógyszerész [illegible] Imre Fő-utcza 22.

Szép
mellékkeresetet kaphat mindenki, kinek nagy ismeretsége van. Tisztességes, kényelmes foglalkozás. Küldje be cimét „9004" jelige alatt a következő cimre: Annoncen Bureau des Merkur, Mannheim. (Baden.) Postafiók 851.

Téli szövet
tricko-alsó szoknyák 75 kr. Bélelt trikó ingek 63 kr. Trikó keztyük 17 kr. Valódi Jéger alsó ruházatokat valamint mindenféle harisnyákat meglepő olcsó árakban szállit — első Budai Harisnyacsarnok II., ker., Corvin-tér 6. a Budai Vigadóval szemben, meg nem felelőért a pénzt küldjük vissza.

Millenium-telep
NAGYŐSZ

Szép és tartós szőlője
csak annak lesz, aki ingyen kéri Magyarország legnagyobb szőlőiskola ajánlati árjegyzékét, amely szőlőiskola állami segélylyel és állami felügyelet mellett létesült.
Legolcsóbb árak!

Veszünk zálogházi cédulákat
régi aranyat, ezüstöt és drágaköveket eladunk legolcsóbb árak mellett, 6 és 12 személyre való evőkészleteket, arany és ezüstneműeket a legolcsóbb árak mellett.
Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.
Grünberger Ármin Béla örökösei
órás és ékszerkereskedők
IV., Váci-utca 30. sz.
I. em, 32. Haris-bazár.

Felöltő	6	K-tól felj.
Ulster	8	„
Télikabát	10	„
Jaquet	4	„
Ferenc Józsefkab.	6	„
Nadrág	4	„
Mellény	1	„

ROTHBERGER JAKAB-nál, Kristóf-tér 2. sz.

Férfi-ingek! Gyári árban.

Remek puha mellü piké ing	frt 1.20, 1.40
Szines mellü divat ing	„ — —,95
Egész szines franczia Voál ing	„ — 1.30
Franczia piké mellü báli ing	„ — 1.80
Alsónadrág bőr erős vászon- vagy cöpperből	kr. 45, 65, 75
Schroll cöpper elegáns alsónadrág	„ —90, 1.10
Bőr erős haló-ing	„ —90, 1.20
Téli remek harisnyák	„ —20, —27
Téli bélelt trikók	„ 55, 65, 75

Vidékre utánvétellel küld
Bleier Izsó áruház a „Gólyához" Nagymező-utcza 12.

Gyönyörü játék babák bámulatos olcsón.
BABA-KLINIKA
Próba-baba állványnyal 3 frt — Csak
BERNHARDT B. FIAI
magyar próba- és játékbabagyár
BUDAPEST, VII., Rombach-utcza 15|BN
Nagy árjegyzék játékról és babákról ingyen.

BUTOR
kedvező részletfizetésre is kapható Schwarz Lipót és Testvére butorházában VII. Hársfa-utca 37. (Wesselényi-utcai keresztezés.) árjegyzék 60. fillér.

Butorok részletfizetésre! Háló- és ebédszoba-berendezések, valamint egyes darabok saját készitményü diványok, matraczok, sodronybetétek, függőlámpák ingaórák olcsóbban mint bárhol előny s fizetési feltételek mellett Náthán Ignácz, butortelep Budapest, VII. kerület, Erzsébet körut 27.

KÉRJE
ingyen és bérmentve gazdagon illusztrált árjegyzékemet ezernél több ábrával

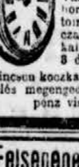

órák, arany és ezüstárukról Konrad János első óragyár Brüx 1297. szám. (Csehország.) Valódi nikkel horgony remontoir óra lánczczal és bőrtokkal 2 forint 25, 3 drb 6 frt 50.
Nincsen koczkázat! Kicserélés megengedve vagy a pénz vissza.

BIENENSTOK LIPÓT és FIA
bélyegző gyár
véső intézet
Pecsétbélyeggyár
BUDAPEST.
IV. DEAK-UTCA 17.
Árjegyzék ingyen

Hirdetések felvétetnek e lap kiadóhivatalában.

Liebig-féle
Nélkülözhetlen minden konyhában.
Legrégibb és legjobbnak talált jegy.
A legjobb huslé gyors elkészitése.
Jobbitja a levest, mártást, főzeléket stb.
hus-kivonat.

O csász. és Apost. kir. Felségének legfelső elhatározása folytán
A polgári jótékony czélokra szánt
XXXVI-ik csász. kir. államsorsjáték.
Ezen az Osztrák birodalomban **egyedül törvényesen engedélyezett pénzsorsjáték 18.435 nyereményt** tartalmaz **készpénzben 512.980 korona** összegben. **A főnyeremény**
200.000 koronára rug.
A nyeremények kifizetéseért a cs. kir. lottójövedék kezeskedik.
A huzás visszavonhatlanul 1904. évi decz 15-én fog megtartatni.
Egy sorsjegynek ára 4 korona.
A sorsjegyek Bécsben a cs. kir. államsorsjátékok osztályánál, III. ker. Vordere Zollamts-strasse 7. sz. a., továbbá a lottógyüjtődékben, dohánytőzsdékben, adó-, posta-, távirda- és vasuti hivataloknál, váltóüzletekben stb. kaphatók. Játéktervek sorsjegyvevők részére ingyen adatnak ki.
A sorsjegyek portómentesen küldetnek szét.
A cs. kir. lottójövedéki igazgatóság államsorsjátéki osztálya.

Nyomatott a kiadótulajdonos Magyar Hirlapkiadó részvénytársaság körforgógépén V., Honvéd-u. 10., Gleitsmann E. T. cég festékével,